

Polkuja

Tutkielma korujen tekemisen motivaatiosta

Lahden ammattikorkeakoulu
Muotoilu- ja taideinstituutti
Muotoilun koulutusohjelma
Taideteollisuuden suuntautumisvaihtoehto
Korumuotoilu
Opinnäytetyö AMK
Kevät 2017
Taina Valkkio-Loponen
Ohjaaja: Pekka Koponen
Opponentti: Hanneli Ollikainen

Lahden Ammattikorkeakoulu

Muotoilu- ja taideinstituutti

Muotoilun koulutusohjelma

Korumuotoilu

Kevät 2017

Taina Valkkio-Loponen

Polkuja – Tutkielma korujen tekemisen motivaatiosta

51 sivua, 42 liitesivua

Tiivistelmä

Opinnäytetyö käsittelee kysymystä, millaisia polkuja pitkin voi tulla korujen tekijäksi. Korujen tekijöiden motivaatioita tutkitaan haastattelujen ja erilaisten kirjallisten lähdemateriaalien avulla. Tutkimukseen sisältyvät neljän eri lähtökohdista koruja valmistavan henkilön haastattelut.

Muotoilutehtävän tarkoituksena on valmistaa kolme korua, joilla on sama tehtävänanto, mutta erilainen orientoituminen työn tavoitteessa.

Muotoilutehtävän avulla on tarkoitus tutkia voiko opittuja työtapojaan muuttaa tietoisesti. Muotoilutehtävän tuloksena syntyvät kaupallinen koru, taidekoru ja käsityökoru.

Asiasanat: koru, korutaide, kultaseppä, käsityö, käsityöläisyys, taidekäsityö

Lahti University of Applied Sciences

Institute of Design and Fine Arts

Bachelor's Degree Program in Design

Jewellery Design

Spring 2017

Taina Valkkio-Loponen

Pathways – A study of motivation in jewellery making

51 pages, 42 appendix pages

Abstract

This thesis deals with the question of what kind of paths can a person take to become a jewellery maker. The motivations of jewellery makers are studied through interviews and various literary source materials. The study includes interviews with four persons who make jewellery with different starting points.

The purpose of the design task is to produce three pieces of jewellery with the same theme, but with different orientations in the goal of the work. The design task helps to examine whether the learned methods of work can be changed consciously. The results of the design work is the commercial jewellery, the art jewellery and the handicraft jewellery.

Keywords: jewellery, art jewellery, goldsmith, craft, craftsmanship, art and craft

Sisälllys

Johdanto

Taustaa aiheelleni

- Matkaan lähtö
- Mistä tulen
- Oma polkuni korujen tekijänä

Tavoite

- Tutkimus
- Painopisteet

Muotoilutehtävä

- Tehtävänanto
- Menetelmät

Termejä ja määritelmiä

- Aiheen jaottelu
- Koru
- Korutaide
- Taideteollisuus
- Käsityöläisyys

Haastattelut

- Haastateltavien valikoiminen
- Pohdintaa haastatteluista
- Eroavaisuuksia
- Yhteneväisyyksiä
- Muita huomioita

Millaisia reittejä tullaan korujen tekijäksi

- Kultasepänanalan ja korumuotoilun koulutus
- Muun muotoilija- ja suunnittelijakoulutuksen käyneet henkilöt
- Harrastelijäkäsityöläiset
- Muun koulutustaustan omaavat henkilöt

Korut

- Inspiraatio
- Prosessi
- Valmistaminen
  - Kaupallinen koru
  - Taiteellinen koru
  - Käsityötekniikalla toteutettu koru

Valmiit korut

- Kaupallinen koru
- Taidekoru
- Käsityökoru

Lopuksi

- Analyysi prosessista
- Tavoitteiden täyttymys
- Jatkokehittelyä

Lähteet

Liitteet

Johdanto

Polkuja – Tutkielma korujen tekemisen motivaatiosta

Pääkysymykseni on tutkia ketkä koruja valmistavat ja mitkä motiivit ajavat ihmisiä valmistamaan koruja. Alla kuplivana kysymyksenä on, tarvitaanko korualan koulutusta ja mitä valmiuksia se antaa. Mitä etua korujen valmistamisessa on taas siitä, että tekijällä ei ole korualan koulutusta? Millaisia eväitä taide lähtökohtana antaa korujen luomiselle? Aihetta tutkin kirjalliseen lähdemateriaaliin perehtymällä. Lisäksi haastattelen neljää koruja valmistavaa henkilöä, joilla on toisistaan poikkeavat määritelmät millaisina koruntekijöinä he itseään pitävät ja miten heidät tekijöinä nähdään.

Muotoilutehtävänäni on luoda kolme erilaista korua, joilla on sama tehtävänanto, mutta eroavaisuuksia käytetyn tyyliuunnan ja päämäärän suhteen. Tavoitteenani on suunnitella korut kaupallisen korun lähtökohdasta ja korua taiteen ilmaisuvälineenä käyttäen. Kolmantena lähtökohdana kokeilen valmistaa korun käsityömenetelmin, mutta muusta materiaalista tai muulla tekniikalla kuin mitä korualalla perinteisesti käytetään. Oman työskentelyni kautta tutkin korun valmistusprosessin tietoisia ja tiedostamattomia eroja, kun lähtökohdiksi valitaan erilaiset polut korun valmistamiseen.

Taustaa aiheelleni

Matkaan lähtö

”Nyt joko lähden tai jään” laulaa meneväinen mies Tuuliviiri-kappaleessaan (Danny 1968). Tuskastuttavan pitkältä tuntuu aika, että olen vaan jäänyt. Aina jään, jättäydyn. Olen väsynyt kaikkeen. Hapuilen sumussa. En osaa omaa polkuani tunnistaa, en päättää mihin askeleeni suuntaan. En voi luottaa mihinkään, kaikkein vähimmin itseeni. Kuitenkin jatkettava on. Jossain on oltava tie ulos. ”Jossain oottaa päivä viimeinen” (Pariisin Kevät 2013). Haluan uskoa niin.

En tiedä olenko keskellä aamu- vai iltahämärää. En muista onko nyt kevät vai syksy. Harhailen muistamatta mistä suunnasta tulín. Jostain harmaasta suunnasta. Ehkä. Tajuan pelästyä, kun muistan, että joskus haaveilin. Osasin haaveilla väreissä. Kuuntelen rahisevan sydämeni ääntä ja se kuiskaa ratkaisuksi luovuttaa ja jättäytyä uinumaan, unholaan. Jos joku nyt kutsuisi, muistaisinko edes omaa nimeäni? Sinut minä muistan ja Hänet. Ja Heidät.

Jatkan jalkoihin tuijotellen laahustamista muistojeni jättömaalla. Kun lakkaan luottamasta sydämen petolliseen puheeseen, huomaa vieressäni

ojan ja sen vieressä tien. Voinko uskoa? Ihmeekseni näen usvan takaa siintävän rakennuksia. Ymmärrän, en olekaan yksin rapisevassa lepikössä. On oltava muitakin ihmisiä! Ei sivistys ole kadonnut mihinkään, vaikka olen harhailut syrjässä, sukeltanut metsään. Häpeäni piilotellen pidän takistani kiinni ja jupisen, että oma polku se on paras polku, vaikka kivet kampittavat ja mutamämmi yrittää imaista toivottoman kulkijan kengän. Kun kaadun, aina olen noussut ylös.

Hätäntyneenä havahdun siihen, miten joutuin jotkut kuulostavat kulkevan. Silmissä yhä sumua. Ehdinkö mukaan? Ehkä voin taas luottaa, nähdä, uskoa. Ehkä en koskaan edes kadonnut polulta. Ehkä kuvittelin. Kaikki on tapahtunut oman pääni sisällä. (Me muotoilijat olemme mielikuvitusrikasta sakkia.) Jos sydämen ääni valehtelee, ehkä voin antaa nenän johdattaa ja jalkojen viedä. Jos en voi kävellä, ehkä voin uida. Jos en uiden tai kävellen pääse, ehkä voin kiivetä. Väsymyskin voi olla matkakumppani, luotettu ystävä. Vielä en tiedä minne kulkuni tästä johtaa, mutta nyt näen siristellen, että reittejä on, koska tuollapa muutkin taivaltavat. Jos en nyt lähde, jos nyt jään, alan kasvaa tupasvillaa. Voin kertoa kyllä salaisuuden: riittävän lähellä maan pintaa sumua ei huomaa. Näkee kaikki kauniit kasvit ja ahkerat hyönteiset.

Mistä tulen

Olen kulkenut pitkän tien tähän pisteeseen. Olen lähes valmis korumuotoilija ja taskussani on kultasepäalan artesaanin tutkinto. Koen olleeni erittäin onnekas saadessani kerätä korualalta kasvattavia työkokemuksia eri tyyppisissä yrityksissä. Kaikkien näiden alalla ja alan vieressä vietettyjen vuosien aikana olen päässyt toteuttamaan luovuuttani valmistaen koruja ja esineitä, jotka ovat lähtöisin omasta mielikuvituksestani. Silti ajoittain olen rankasti epäillyt itseäni, kyseenalaistanut kykyni.

Olen ylpeä ammattiaidostani ja siitä, että minuun on uskottu. Silti mielessä risteilevät kysymykset uhkaavat sortaa maankamaran pois altani. Olenko riittävän pätevä tälle alalle? Riittääkö mielikuvitukseni tuottamaan kiinnostavia objekteja? Jaksanko olla sopivan innostunut tai innostava löytämään oman markkinarakoni? Mikä on se taito, jolla erotun toisista? Mitkä asiat ylipäättään elämässä ovat merkittäviä? Miten toimia, jos en voikaan enää osoittaa kätevyyttäni valmistamalla koruja omin käsin? Kuulostaako kutsumukseni ääni yhä hunajaiselta?

Luullakseni jokainen ammatikseen koruja valmistava henkilö joutuu jossain vaiheessa perustelemaan itselleen miksi käyttää juuri valitsemiaan materiaaleja ja valmistustekniikoita. Voidakseen onnistuneesti markkinoida omia tuotteitaan, täytyy peilata omia toimiaan toisten tekemisiin ja suhteuttaa millaisena tekijänä haluaa profiloitua yleisön silmissä. Itsensä tekijänä ja tuotteidensa vertaaminen toisten tekemisiin on olennaista, mutta siihen ei pitäisi liaksi jumittua. Erilaisten motivaatioiden ymmärtäminen luo pohjan sille, että osaa arvostaa eri taustaisia korujen tekijöitä. Hyvien neuvojen ja eväiden turvin voi jokainen luottaa omaan polkuunsa ja itseensä sen parhaana asiantuntijana.

Oma polkuni korujen tekijänä

Lapsesta asti minulle oli selvää, että kädentaidot ovat vahvaa osaamistani ja lahjomattoman varma suunta ammattia valitessani. Päästessäni seitsemänvuotiaana käsiksi äitini kankaiden ylijäämiin valmistin hattuja, joiden rungot kasasin pahvista. Niiden päälliset verhosin jännittävin väriyhdistelmin ja koristuksin. Kaavailin isona ryhtyväni hatuntekijäksi, mikäli oopperalaulajan ammatti ei jostain syystä onnistuisikaan. Pidin hattunäyttelyitä sukulaisille huoneessani. Pari vuotta myöhemmin sain hattujani mukaan jopa koulun näyttelmän puvustuksiin. Piirustustaitojani pääsin kuin vahingossa saamaan esiin niin koulussa kuin seurakunnassakin, kun tarvittiin kuvitusta leirilehtisiin, paitaan tai vaikkapa tapahtumajulisteeseen. Jotenkin nämä taipumukseni olivat sillä tapaa kaikille niin itsestään selviä, että monistakaan näistä ei ole jäänyt kuvallista todistusaineistoa muistoksi.

Ompelua harrastuksenaan ja työnään toteuttavalta äidiltäni imin neuvot ja niksit, jotta onnistuin ompelemaan vaatteita, jollaisia en kauposta löytänyt. Metallialan yrittäjä-isäni taas korjasi mahdollisuuksien mukaan rikkoontuneet lelut. Hän kehitti hylätyistä romuista monen näköistä toimivaa aparaattia moottoripyörien kokoamisharrastuksensa sivussa. Hän näytti miten vaikkapa rautalangasta voi väännellä ihmisen siluetin. Perintönä sain sisäistä ajatusmallin, että tekemällä itse säästää pitkän pennin. Ei ollut toista yhtä hyvää vaihtoehtoa. Tekeminen kokemuksena ja tekemisen kohde palkitsevana päämääränä näytti olevan ihmisen olemassaolon merkittävin tarkoitus. Huikeaa oli myös kokea miten upeita ja uniikkeja luomuksia syntyi, kun suunnitteli itse!

Korujen kiinnostavuuteen havahduin alakouluikäisenä lasihelmien ja kivimessujen kautta. Vaikutin varmasti epäkiitolliselta lapselta, sillä rikoin ja uudelleen kasasin lahjaksi saamani korut ja muut kiinnostavat esineet, joissa mielestäni oli koruihin sopivia osasia. Eräät hopeasormuksetkin pätkin isältäni lahjaksi saaduilla pihdeillä paloiksi ja muotoilin riipuksiksi ja Midi-sormukseksi. Kyseistä sormen keskijäsenessä pidettävää sormustyyppiä en vielä 1990-luvulla ollut koskaan nähnyt myynnissä. Olin nähnyt sellaisen ainoastaan kirjan kuvituksessa eräällä ylitsepursuavasti koruihin sonnustautuneella hahmolla. Siksi sain päähani muokata sellaisen sormuksen itse. Muistan käyttäneeni hopean muotoiluun pihtien lisäksi myös saksia ja kynsiviilaa.

Ennen kuin lapsen mielessäni ymmärsin aikuisilta edes kysellä mistään korujen valmistustekniikoista, tai että olisin hoksannut kirjastossa ihmetellä, löytyykö siitä kirjoja, halusin kovasti kasvaa aikuiseksi, jotta pääsen selvittämään miten oikeat korujen tekijät hopeaosia yhteen liittävät. Saara Hopeasta näkemäni inspiroiva televisiodokumentti sinetöi oivallukseni: koruntekijä voi olla ammatti.

Kun sitten aikuisena ja kaksi lasta saaneena vihdoinkin pääsin innokkaana opiskelemaan itselleni ammattia, koin olevani etuoikeutettujen joukossa kultasepän opinnoissani. Miten ylpeä olin, että juuri minut oli valittu opiskelemaan tätä alaa, jossa harvat pääsevät sitä oppilaitokseen opiskelemaan ja jolle vielä harvemmat onnistuvat jäämään ammattilaisiksi! Tavattoman iloinen olen tuon koulutuksen myötä löytyneistä kontakteista ja kokemuksista kultasepäalan yrityksissä.

Pelkän artesaanitutkinnon turvin en mitenkään vielä uskaltanut lähteä perustamaan omaa yritystä, vaan sitten neljän lapsen äitinä ja oikeasta työelämästä syrjässä olleena koin, että tarvitsin vielä ammatillisesti vauhdittavaa potkua persauksiin. Kaipasin lisää kypsyttelyvuosia omalle identiteetilleni ja itseluottamukselleni korujen tekijänä. Onnekaasti pääsin sisään arvostettuna pidettyyn Lahden muotoiluinstituuttiin korumuotoilun opintolinjalle. Sain mahdollisuuden kohentaa taitojani siinä mitä odotetaan ammattimaiselta korujen suunnittelijalta ja koin jälleen olevani etuoikeutettujen valittujen joukossa. Ymmärryksen alasta laajeni räjähdysmäisesti kaikkien niiden upeiden esimerkkien kautta koruista ja niiden tekijöistä, joita näimme ja tapasimme työntäyteisten vuosien aikana. Tajuntani suorastaan laajeni kaikkien niiden hienojen yritysvierailujen ja työharjoittelukokemusten myötä, joihin pääsin osalliseksi. Vaikka olen kulkenut opinpolkuani verrattain pitkän ajan, jo yli kymmenen vuotta, näen että valmis koulutuspolku on nopeuttanut ja helpottanut omaa ammatillista kehittymistäni merkittävästi.

Kokemani ja näkemäni perusteella ymmärrän, miten lukemattomin tavoin koruja voi tehdä ammatikseen. Ymmärrän myös, kuinka mukavaa on koruja työstää harrastuksenaan ilman koko elämän kokoista sitoutumista aiheeseen. Vaellukseni aikana olen oppinut senkin, että koruja voi ja saa käyttää ilmaisun välineenä niin, että siitä syntyy koskettavaa taidetta.

Olen sisäistänyt, että korualaa opiskelleilla löytyy osaamista laajaan kirjoon käsitöitä, muotoilua ja taidetta. Siinä olen löytänyt polun pään, jossa aina en tiedä mihin suuntaan säntäisin.

Omalla polullani korujen tekijänä olen kokenut kriisejä monesti. Milloin ovat ahdistaneet eettiset kysymykset maailman hukkumisesta tavaravuoriin, milloin taas oma itsekriittisyys on kaventanut tekemisen mahdollisuuksiani. Pahiten olen kompastunut siinä kohtaa, kun äkillisesti en enää voinutkaan luottaa terveyteeni ja omaan kaikkivoipaisuuteeni. Alusta alkaen olen suuntautunut siihen, että haluan kyetä valmistamaan itse esineitä. Sen varaan olen rakentanut ammatillisen itsevarmuuteni ja iloni. Kun sitten yhtäkkiä en kyennytkään entiseen tapaan jatkamaan työskentelyä, peitti sumu tiukasti näkökenttäni. Sumuani kitkeröittivät riittämättömyyden tunteet, jotka ovat tuttuja niin monille, jotka haluaisivat yhdistää elämässään perheen, intohimoisen ammatillisen kehittymisen ja vielä harrastuksetkin, mutta kokevat jaksamisen loppuvan kesken. Toki sumun keskelläkin on mahdollista elää arkeaan. Silti toivoisin, että elämä ei olisi pelkkää päivistä selviytymistä, vaan siihen sisältyisi luovuuden iloa ja merkityksellisyyden hetkiä. Toivoisin jälleen näkeväni kirkkaammin. Haluan uskoa, että sivusta seuraamalla toisten viitoittamia teitä voin oppia paljon ja löytää taas omalle polulleni. Sellaisen ajatuksen perässä lähdin tämän opinnäytetyön kimppuun.

Tavoite

Karkeasti veistäen opinnäytetyöni tavoite on löytää niitä syitä ja motivaatioita, mitkä ajavat ihmisiä valmistamaan koruja. Henkilökohtaisena takapiruna minua ajattaa halu löytää jälleen kaikkien näiden opiskeluvuosien jälkeen omaan korujen suunnitteluuni sitä iloa ja paloa, mitä tiedostan korujen luomisen niin monille ihmisille tuottavan. Selkiyttääkseni omaa ammatillista identiteettiäni, haluan kiteyttää niitä ajatuksia ja tunteita mitä korujen valmistaminen saa itsessäni ja muissa koruntekijöissä aikaan.

Tutkimus

Koska polkuja korujen tekijäksi ryhtymiseen on monenlaisia, on tavoitteeni opinnäytetyössäni tutkailla näitä eri väyliä ja löytää rohkaisevia tarinoita. Lukemalla voi oppia paljon, mutta keskustelemalla ihmisten kanssa kasvotusten, pääsee tietä imeytymään tajuntaan eri tavalla. Siksi haluan päästä henkilökohtaisesti esittämään itse kysymykset ja kuulemaan vastaukset ehkä ilmeisiinkin ja moneen kertaan kysytyihin kysymyksiin. Haastateltavakseni pyrin valikoimaan eri tyyppisiä korujen tekijöitä. Ja vaikka rajallisen ajan vuoksi pystyn haastattelemaan vain muutaman henkilön ja täten saamaan aiheesta vain pintaraapaisun, uskon kuitenkin tavoittavani jonkinlaisen tuntuman aiheesta.

Tarkoitukseni on haastatella muutamia korualalla toimivia henkilöitä, joista osalla on perinteinen kultasepäalan koulutus, toisilla muotoilija-suunnittelijan koulutus, joillakin väkevä korutaiteilijan identiteetti sekä koruja valmistavia harrastelijakäsityöläisiä. Jollakin haastateltavista voisi olla korujen valmistaminen osana työnkuvaa ilman, että hänellä on varsinaista korualan koulutusta. Aikeenani on luoda haastattelutilanteista keskustelunomaisia. Toivon saavani mahdollisimman vapaita ja kuvailevia vastauksia haastateltavilta henkilöiltä. Uskon että saan haastatteluilla kerrytettyä itselleni sellaista henkistä pääomaa, josta voin ammentaa voimia niin tähän opinnäytetyöhön kuin omaa tulevaa korumuotoilijan uraanikin ajatellen.

Erialaista kirjallista aineistoa koruntekijöiden päätyemisestä alalle löytyy myös paljon. Näitä tarinoita olen mielenkiinnolla jo aikaisemminkin lukenut. Materiaalin runsauden vuoksi olen tässä yhteydessä rajannut tutkimuksen kohteeni lähinnä kotimaahan ja suomenkieliseen aineistoon. Kiinnostava kysymys pohdittavaksi olisi myös se, mikä saa korualalle hakeutuneen luopumaan korujen valmistamisesta, mutta pitääkseni tämän opinnäytetyön pohjavireen positiivisena ja innoittavana olen rajannut sen aiheen tutkimisen tältä erää pois.

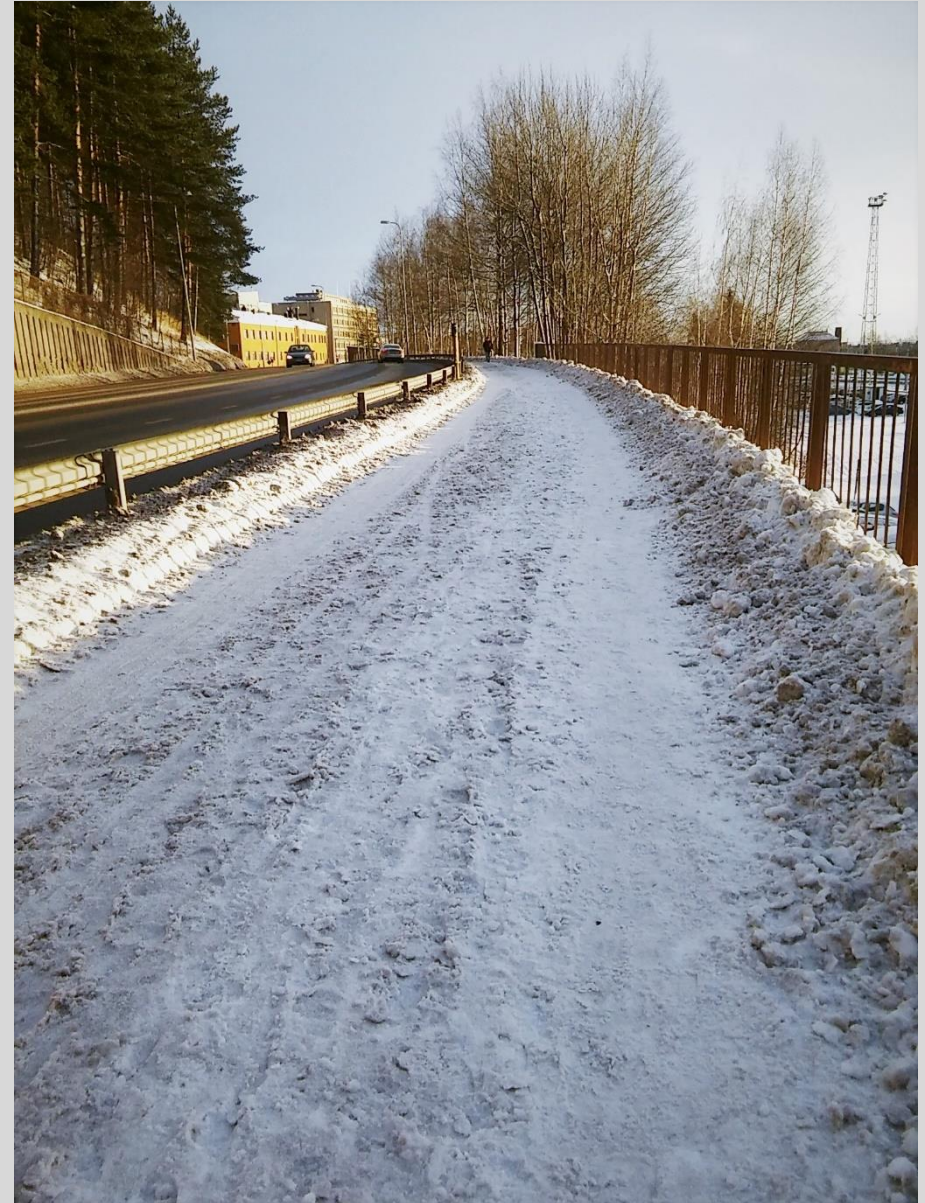
Painopisteet

Haastattelujen ja kirjallisen aineiston avulla tutkin:

- Ketkä koruja valmistavat
- Mitkä motiivit ajavat ihmisiä valmistamaan koruja
- Mistä aineksista rakentuu korujen tekijän profiloituminen

Oman työskentelyn kautta koruja luodessani tutkin:

- Miten eri lähtöasetelmat vaikuttavat korujen valmistamisen prosessiin ja lopputulokseen

Muotoilutehtävä

Tehtävänanto

Konkreettisena produktina olen ajatellut valmistaa kaksi korua samalla tehtävänannolla, mutta kahta eri näkökulmaa korun valmistamiseen käyttäen. Ensimmäiseksi lähtökohdaksi otan kaupallisen korun luomisen ja toisen korun lähtökohdaksi otan valmistaa korun, joka on taiteellisen ilmaisun väline. Kaupallisen korun tavoite on olla sarjatuotettava ja helposti lähestyttävä. Toisen korun kohdalla toivon pääseväni hiukan jättämään taka-alalle kultasepäalan traditiot ja nauttimaan korun valmistamisesta unohtaen konventiot. Olen jättänyt avoimeksi vaihtoehdoksi mahdollisuuden valmistaa myös käsityölähtöisen korun, jos sellainen luontevasti syntyisi.

Korujen innoittajaksi valikoin itseäni inspiroivan musiikkikappaleen. Valmistamalla kaksi tai kolme korua samasta aiheesta, mutta eri tyyppisin menetelmin aion siis oman työskentelyni kautta tutkia miten poikkeavat lähestymistavat vaikuttavat korun luomisprosessiin. Lähtemällä saman aiheen kimppuun eri suunnista koitan selvittää, onko lopputuloksissa nähtävissä eroa.

Menetelmät

Koska oma terveydentilani on vaihtelevasti hankaloittanut omaa korujen valmistamistani käsityömenetelmin, en ollut opinnäytetyöprosessia käynnistellessäni varma missä määrin kykenisin itse korujen fyysisestä valmistamisesta nautiskelemaan. Opinnäytetyön alkuvaiheissa hahmottelin siis sellaista suunnitelmaa, että olisin valinnut innoittajaksi jonkin runon tai musiikkikappaleen. Sen pohjalta olisin antanut harrastelijäkäsityöläiselle ja taiteilijalle (tai korutaiteilijalle) tehtäväksi valmistaa vapaasti haluamansa mukaisen korun. Itse olisin toteuttanut korun korumuotoilijan lähtökohdista. Tämän suunnitelman korujen teettämisestä toisilla ihmisillä hylkäsin ja päätin, että aion toteuttaa korut ihan itse.

Koin hieman keinotekoisena ja miltei mahdottomana ajatuksena ryhtyä vertailemaan erilaisten henkilöiden toteuttamia koruja ikään kuin samalta viivalta. Lisäksi koin karvaita kateuden tuntemuksia tuumaillessani sitä, että joku toinen pääsisi temmeltämään korujen kanssa minun opinnäytetyössäni, vaikka alun perin halusin päästä itse kokeilemaan eri tyyppisiä lähtökohtia korun valmistamiseen - vaihtamaan työtakkia ammatillisen identiteettini eri alter egojen kesken.

Minua kutkuttaa päästä omakohtaisesti kokemaan, miten tietoiset ja tiedostamattomat asenteet vaikuttavat korujen syntyprosesseihin. Toki minua on varoiteltu siitä, että saman persoonan tekemänä korusarjan osat eivät ehkä erotu toisistaan. Ilmoilla on leijaillut myös epäily, että useamman ”tekijäminän” erottelu toisistaan voisi olla outoa ja hankalaa. Itsekin tiedostan, että tietynlaisen reitin läpi kulkeneena opitut asiat väistämättä vaikuttavat työskentelyyni. Kiusaus ottaa haaste vastaan on

kuitenkin vastustamaton. Olen päättänyt, että haluan kokea itse, miten prosessit ja valmiit tuotteet poikkeavat toisistaan.

Muotoilutehtäväni avulla koitan muistutella itselleni mitkä ovat oman ammatillisen identiteettini rakennusaineita ja toivon löytäväni jälleen riemua korujen luomiseen.

Termejä ja määritelmiä

Aiheen jaottelu

Olen jaotellut korujen valmistajat karkeasti neljään eri lokeroon perustuen ihmisten henkilökohtaisiin lähtökohtiin siinä, miten he korujen luomiseen suhtautuvat tai miten he korujen valmistamista toteuttavat. Tässä yhteydessä en niinkään laita painoarvoa sille, miten koruja teknisesti valmistetaan tai miten tullaan taitavaksi jossakin tietyssä erityisosaamisessa vaan suuntaan huomioni koruntekijöiden motiiveihin ja intentioihin. Täten ihmisiä, jotka ovat korujen kokoonpanossa mukana teollisessa tuotannossa en ole sisällyttänyt osaksi tutkimustani enkä liioin muita henkilöitä, jotka edustavat näitä yrityksiä. Korujen ja teosten myyminen on niin ilmeinen intentio, että sen voi mainita lähinnä sivuhuomiona. Hypoteesini on, että löydän muitakin kuin taloudellisia syitä korujen valmistamiselle.

Helpottaakseni jaottelua, suhtaudun ryhmittelyyn stereotyyppisesti yleistäen. Yhteen ammattiin voi päätyä niin monen eri väylän kautta, että korualallakin jokaisen henkilön opinpolku ja työhistoria muovaavat tekijän taidoista ja kiinnostuksista mielenkiintoisen kombinaation, joka ei tietenkään täysin mahdu yhteen muottiin. Lisäksi kiinnostavaa on huomioida miten muuttuvan maailman vaateet muovaavat ihmisten työnkuvaa samankin ammattinimikkeen sisällä eri suuntiin.

Ketkä koruja valmistavat

- Kultasepäalan ja korumuotoilun koulutuksen saaneet henkilöt
- Muun muotoilija- tai suunnittelijakoulutuksen käyneet henkilöt
- Harrastelijakäsityöläiset
- Muun koulutustaustan omaavat henkilöt, jotka toimivat osana teollista korun valmistusprosessia

Koru

Korun määritelmän haluan nähdä mahdollisimman laajana. Omasta lähtökohdastani käsin ja aiemman pohjatietoni perusteella tutkielmani arvot ovat tekijälähtöisyydessä, käsityöhön ja itseilmaisuun painottuen. Niinpä se mihin itse korun arvojen määrittelyminen kaikessa laajuudessaan perustuu ei varsinaisesti sisälly aiheeni rajaukseen, vaikka sitä aihetta haastatteluissani sivutaankin. Pitäydyn alalla yleisesti hyväksytyssä näkemyksessä, että korulla on oltava jonkinlainen suhde kehoon tai käyttäjään. (Ruutiainen 20012, 192) Korun esteettisten ja symbolisten ominaisuuksien tulkinnat ovat sekä kulttuurisidonnaisia että henkilökohtaisia. Tässä tulkittavuudessa mielestäni piilee osa korujen viehätystä.

Koska oman koulutukseni pohjalta tunnen jalometallialan traditiot korujen valmistamisessa ja markkinoinnissa parhaiten Suomesta käsin, luontevimmin lähestyn siis aihetta itselleni tuttujen korun valmistamisen konventioiden kautta ja kotimaisiin markkinoihin suhteuttaen.

Korutaide

Suomalainen koru kirjansa esipuheessa Eija Mäkelä ja Karin Bonde Jensen kiteyttävät korutaiteen ja korumuotoilun erot: ”Korutaide hämmentää myös nimeltään. Korutaide usein sekoitetaan korumuotoiluun ja varsinkin uniikkeihin käsityönä valmistettuihin studiokoruihin. Korumuotoilussa ja uniikeissa studiokoruissa on kuitenkin kyse aivan erilaisesta lähestymistavasta ja näkökulmasta kuin korutaiteessa. Korumuotoilussa ja studiokorutuotannossa oleellista on käytettävät tuotteet. Korutaide taas lähestyy korua puhtaasti taiteen näkökulmasta.” (Bonde Jensen & Mäkelä 2003, 4)

Korualan sisältä näen, että korutaide on vielä suurelle yleisölle hieman tuntematon aihe. Myös osalle koruja ammatikseen valmistaville korutaide vaikuttaa vieraalta. Kuitenkin yhä kasvavalle joukolle korualaa opiskelleista korutaide alkaa olla mutkattoman luonteva osa tekijän itseilmaisun välineistöä. Korumuotoilun ja korutaiteen suhde on kenties tekijöille selkeä asia ja lisääntyvän positiivisen julkisuuden myötä hiljalleen näiden sisaralojen toisistaan poikkeava, muttei toisiaan pois sulkeva tarjonta kenties kirkastuu myös tavallisille ihmisille. Korutaiteen ja ”oikean” taiteen suhteesta on julkaistu kiinnostavia artikkeleita ja tutkimusjulkaisuja, mutta mielipiteitä näiden kahden yhteenkuuluvuudesta tai yhteenkuulumattomuudesta löytyy laidasta laitaan, niin että lopulta tekijän on löydettävä se oma tapansa toimia ja määriteltävä itse oma hengenheimolaisuutensa. (Ruutiainen 2012, 278) Itse koen korumuotoilun, korutaiteen ja taiteen suhteen toisiaan sivuavana kolminaisuutena, sukulaisuussuhteina jossa jokaisella on erilaiset aiheet ulkonaisista yhdistävistä tekijöistä huolimatta.

Taideteollisuus

Myös taiteen, muotoilun ja käsityön rajapintoja on Suomessa tutkittu, koska muuttuvat työnkuvat ja termien määrittelyt haastavat tekijät sijoittamaan itsensä uusiin lokeroihin. Usein tekijät sijoittuvat myös useampiin kuin yhteen lokeroon. Tiina Veräjänkorvan raportin *Diagnoosi taidekäsityöstä: Tarkastelussa taiteen, muotoilun ja käsityön rajapinta* mukaan taidekäsityöläiseksi identifioituvia löytyy siis varsin monissa tehtävissä muotoilun, käsityön ja taiteen kentällä. (Veräjänkorva 2007, 20) Jos termien määrittely on pulmallista taide- ja käsityöaloja tutkiville henkilöille itselleenkin, voi kuvitella miten hankalaa termien sisäistäminen saattaa olla sellaisille, jotka tuntevat huonosti näitä aloja. Termien ja käsitteiden määrittelyllä on kuitenkin paljon merkitystä siihen, miten taide- ja käsityötuotteet arvotetaan hinnaltaan tai julkisen esillepanon suhteen. Olennaista on myös syntyvätkö käsitteet ja mielikuvat käsityön tekijöiden itsensä toimesta vai onko niiden syntyyn vaikuttamassa ulkopuoliset määrittelijät, kuten tiedotusvälineet. (Kupiainen 2004, 32) Tässä tutkielmassani teen oletuksia haastateltavien suhteen, mihin lokeroon heidät itse sijoittaisin ja otan avoimesti vastaan ne määritelmät joilla he itsensä tekijöinä luokittelevat.

Kun tutkintonimikkeet muuttuvat ja perinteikkäitä koulutuslinjoja lakkautetaan, ovat niin tuotteita ostava yleisö kuin tekijätkin uuden äärellä. Suhdanteet elävät jatkuvasti ja koulutuksella on toki suuri merkitys, millaisella ammattitaidolla varustettuja henkilöitä työmarkkinoille päätyy. Toivoa kuitenkin sopii, että ihmisten

henkilökohtaista tekemisen paloa taiteen ja taidekäsityön koulutuslinjojen alasajolla ei saada saada kitkettä. Opetussuunnitelmien muuttuessa ja koulutustarjonnan vaihdellessa ammattia opiskelevien opintopolut joko helpottuvat tai toisinaan vaikeutuvat. Digitaalisemmaksi muuttuvassa työelämässä on selvää, että käsityön tekeminen ja käsityöläisyys tulevat muuttumaan niin paikaltaan, arvoltaan kuin määrältäänkin. Vielä emme aavista miten niiden muuttuminen tulee näyttäytymään. (Kupiainen 2004, 31-37)

Käsityöläisyys

Harrastelijäkäsityöläisyydestä puhuessani rajaan termin merkityksen tässä yhteydessä tarkoittamaan sellaisia henkilöitä jotka määrittelevät itse tekemisen tasonsa harrastukseksi eivätkä halua tehdä harrastuksestaan ammattia. Puhuessani harrastelijäkäsityöläisyydestä haluan erottaa toisistaan omaksi hyödykseen käsitöiden harrastamisen ja pidemmälle viedyn käsityöammattilaisuuden tai taidekäsityöläisyyden. Näihin termeihin sisältyy tietynlaisia arvolatauksia ja mielikuvia, mutta jonkinlaisia sanoja on käytettävä. Käsityöläisyydellä laajempaan terminä tarkoitetaan kaikkea sitä taitoa, mitä henkilö on itse tehden, nähden ja koki onnistunut kerryttämään voidakseen toteuttaa pyrkimyksiään esineiden valmistamisessa. Harrastuksen lisäksi käsityöläisyys on ammatti, mutta se on myös identiteetti ja elämäntapa, johon liittyy perinteiden vaaliminen tekniikoita, välineitä, materiaaleja ja malleja kohtaan. (Kupiainen 2004, 37)

Haastattelut

Haastateltavien valikoiminen

Haastatteluillani pyrin saamaan vastauksia siihen, millaiset motivaatiot ja intentiot ajavat ihmisiä korujen valmistamisen pariin. Tutkimukseni sivuaa kysymystä, miksi tekijä on valinnut juuri korun kiinnostuksen kohteekseen, mutta eritoten minua kiinnostavat tekijöiden henkilökohtaiset polut. Haluan kuulla omin korvin, miten koruja tekevät henkilöt määrittelevät suhdettaan koruihin ja niiden valmistusprosessiin.

Koska ajankäytöllisesti on selvää, että opinnäytetyön puitteissa on mahdollista suorittaa paremmin kvalitatiivinen tutkimus kuin laajoihin haastattelumääriin perustuva kvantitatiivinen tutkimus, asetin tavoitteekseni toteuttaa korkeintaan kuusi haastattelua. Haastateltavien valikoimisen suoritin intuitiivisen valinnan kautta. Toki valikointiini vaikutti haastateltavien helppo tavoitettavuus lähiseudullani. Sain myös vinkkejä sopivista ehdokkaista haastateltaviksi tuttaviltani ja opettajiltamme. Valitettavasti aikataulullisista syistä osa ehdokkaista eivät ehtineet haastateltavikseni, mutta muuten kohtasin ystävällistä ja kiinnostunutta asennetta kaikilta opinnäytetyöni aiheesta kuulleilta henkilöiltä. Perehdyin näiden henkilöiden taustatietoihin ja koulutushistoriaan sekä ajatuksiinsa sitten muiden löytämieni johtolankojen kautta, joita varsinkin internetissä pystyin seuraamaan.

Onnekseni pääsin haastattelemaan neljää eri tavoilla korujen tekemistä lähestyvää henkilöä. Haastateltavakseni ryhtyivät korutaiteilija, harrastelijäkäsityöläinen, joka valmistaa koruja, korumuotoilija ja sisustus- ja korutuotteita myyvä yrittäjä. Olisin mieluummin haastatellut myös jotakuta sellaista henkilöä, joka toteuttaa pelkästään korujen ja esineiden suunnittelua ilman, että itse osallistuu niiden valmistamiseen.

Tällaisen henkilön löytäminen osoittautui kuitenkin hankalaksi. Haastateltavat esiintyvät tekstissäni nimettöminä. Heidän vastauksensa kertovat ensisijaisesti heidän henkilökohtaisista poluistaan korujen tekijöinä, mutta vastauksista voidaan kenties heijastella laajempiakin yleistettävyyksiä.

Haastattelujen pohjaksi laadin kysymyslistan, jonka pohjalta pyrin kysymään kaikilta samat kysymykset, helpottaakseni vastausten vertailua. Koska haastateltavieni taustat poikkesivat toisistaan, vaikuttivat jotkin kysymyksistä hivenen hassuilta toisille esitettyinä ja taas toisille esitettyinä hyvinkin relevanteilta. Haastattelut nauhoitin ja litteroidut tekstit sisältyvät opinnäytetyöni liitteisiin. Oletan, että vastaukset olisivat vaihdelleet persoonallisesti laidasta laitaan, jos haastatteluni otanta olisi ollut laajempi. Olin kuitenkin tyytyväinen siihen, että haastattelujen täyteläinen laatu korvaa niiden vähäisen määrän. Ja lopulta haastattelujen tärkein arvo löytyi siitä, millaisia eväitä niistä saan itselleni peilattessani omaa polkuani korujen tekijänä.

Pohdintaa haastatteluista

Ennen haastatteluiden toteuttamista olin ajatellut suorittaa niistä jonkin tapaisen vertailun. Kuitenkin haastattelut suoritettuani ja niiden sisällöt toden teolla sisäistettyäni teksteiksi viemisen kautta tulin siihen tulokseen, että en aio suorittaa laajaa analyttistä vertailua tai vetää niistä yleistettäviä johtopäätelmiä. Tärkein tavoitteeni oli kuitenkin löytää rohkaisevia kertomuksia ja poimia tarinoista ohjenuoria.

Jokainen haastattelu avasi omia silmiäni ja toi yllätyksiä. Toisaalta jokainen haastattelu vahvisti omia ennakkokäsityksiäni siitä, miltä maailma näyttää haastateltavien toimenkuvasta käsin katsottuna. Minulle jäi erittäin positiivinen käsitys näiden henkilöiden asemasta omilla kentillään. Avaamalla omia elämäntarinoitaan ja suhdettaan koruihin he

toimivat rohkaisevina esimerkkeinä ja koen voivani ottaa oppia heidän jokaisen sanoistaan. Jokaiselta koin myös saavani tietyllä tavalla innoitusta ja täsmällisiä johtolankoja siihen, miten voin suhtautua niin tämän opinnäytetyön koruihin kuin ylipäättäänkin omaan korujen suunnitteluunikin.

Eroavaisuuksia

Mielestäni haastateltavien näkemykset eivät eronneet toisistaan niin merkittävästi kuin voisi olettaa. Se uskoakseni johtuu siitä, että haastateltavikseni valikoitui sellaisia henkilöitä, jotka ovat monipuolisesti kiinnostuneita koruihin liittyvistä ilmiöistä. Kouluttaneisuutensa tai yleissivistyksensä ansiosta he olivat selvästi miettineet korujen valmistamisen motivaatioita ja tekijöiden intentioita niin harrastelijoiden kuin ammattilaistenkin näkökulmista.

Yhteneväisyyksiä

Tärkeimpänä yhteneväisyytenä haastateltavien puheissa poimin heidän sisäisen luottamuksensa omaan tiehensä. Jokainen heistä korosti sitä, miten tärkeää on säilyttää usko omaan juttuunsa ja tapaansa toteuttaa koruja. Tähän kuvioon liittyy vahvasti se, että kukaan meistä ei ole täällä yksin, joten monet asiat helpottuvat, jos onnistuu löytämään sen oman viitekehänsä. Oikeassa kontekstissa vertailu ei ole lannistavaa, vaan päin vastoin saa aikaan kasvua ja positiivisia ilmiöitä kaikissa osapuolissa.

Haastateltavat olivat kaikki pohtineet tahoillaan korujen valmistamisen eettisiä ja moraalisia puolia ja ne tuntuivat olevan kovin itsestään selvä aihe, niin että siitä oli melkein pä kiusallista kysellä. Ideoiden ja tiedon vapaa saatavuus on kuitenkin kasvanut tietoyhteiskunnassamme niin, että on kiinnostavaa havainnoida ilmiöiden kehitystä. Joskus on vaikeaa

sanoa, milloin jokin ilmiö muuttuu normiksi. Ideoiden kopioiminen on toki vanha ilmiö, mutta muuttunut mielestäni joltain osin yhä näkyvämmäksi. Tässä aiheessa olisin ehkä kaivannut päästä haastateltavien kanssa vielä vähän pidemmälle, mutta toisaalta se ei varsinaisesti olisi syventänyt tärkeimpiä tutkimuskysymyksiäni korujen valmistamisen motiiveista ja henkilöiden identiteeteistä korujen tekijöinä.

Muita huomioita

Panin merkille, että haastateltavista korumuotoilija koki vaikeaksi määrittellä oman tittelinsä sanoin ja termein. Lisäksi hänen yrityksensä nettisivuillaan on havaittavissa sama seikka. Hän on kuitenkin koulutukseltaan sekä alemman koulutusasteen kultasepäalan artesaani että ammattikorkeakoulutasoinen korumuotoilija. Nettisivujen teksteissä kerrotaan enemmänkin siitä, millaisia koruja yrityksessä valmistetaan ja millaisia ovat tekijöiden taidot. Arvelen tämän johtuvan osaltaan hänen toimiinsa liittyvästä monipuolisesta osaamisesta. Lisäksi tämä mielestäni liittyy siihen laajempaan ilmiöön, jossa alamme tutkintonimikkeet saattavat kyllä kertoa koulutuksen sisällöstä, mutta eivät kelpaa sellaisinaan käytettäväksi asiakkaita ja yleisöä ajatellen.

Itse koin hankaluutta termien määrittelyn suhteen miettiessäni löytyisikö jokin lyhyt, mutta kuvaava termi kertomaan mikä on titteli yrittäjälle, joka valmistaa sisustus- ja korutuotteita. Tai kun kehittelin sähköpostia lähetettäväksi henkilöille, jotka ovat käyneet muun alan muotoilukoulutuksen kuin korumuotoilun tai kultasepäalan koulutuksen, tajusin miten yksinkertaiset asiat muuttuvat haastaviksi sanojen paljouden ja termien monivaihteisuuden vuoksi. Sanat osaavat olla kuin muurahaisia, joiden kulkua on helppo vain jäädä toljottamaan.

Millaisia reittejä tullaan korujen tekijäksi

Kultasepänanalan ja korumuotoilun koulutus

Veräjänkorvan raportin liitteistä löytyy luettelo eri ammattinimikkeistä ja yhdistelmistä, joita Taidekäsityöläiset TAIKO ry:n jäsenet ovat jäsenluetteloa varten ilmoittaneet vuonna 2006. Pelkästään korualaan liittyen luettelosta löytyy ainakin kaksikymmentä erilaista nimikettä tai niiden yhdistelmää. (Veräjänkorva 2007, 81-83) Nyt kymmenen vuotta myöhemmin alan ammattinimikkeitä lienee tullut vielä muutama lisää ja silti tai juuri sen vuoksi jokaisen alalla toimivan on selvyuden vuoksi asiakkailleen määriteltävä itsensä valitsemillaan termeillä.

Myös oman havaintoni mukaan Suomessa on hyvin kirjava käytäntö käsitteissä ja ammattinimikkeissä, joita korualan koulutuksen saaneista ammattilaisista käytetään. Vaikka kultaseppä-nimikettä eivät saisi käyttää muut kuin nykymuotoisen kultasepän näyttötutkinnon suorittaneet henkilöt tai he ketkä suorittivat ammatilliset perustutkintonsa ennen nykyisen ammattitutkintolain voimaan astumista, löytyy silti aika monta artesaania, jotka tietoisesti tai ymmärtämättömyyttään käyttävät väärin kultaseppä-nimikettä. (Finlex) Maksavat asiakkaathan ymmärtävät mitä kultasepät tekevät, mutta eivät halua luovuttaa arvokorujaan jonkin artesaanin korjattavaksi, jos eivät käsitä mitä tuo ammattinimike pitää sisällään, vaikka tämä artesaani käytännössä taitaisikin kultasepän ammatin taidot ja tiedot. Niinpä voidaan vetää karkea johtopäätös, että ammattitutkintouudistus ei ehkä aikanaan tuonutkaan selkeytystä tutkintonimikkeiden käytäntöön, jos edes alan ammattilaisista eivät kaikki vielä uudistuksesta kahdenkymmenen vuoden kuluttuakaan kykene käyttämään ammattitutkintonimikkeitä joihin ovat valmistuneet. Toisaalta ammattilaisten mieltiessä identiteettiään kuvaavaa ilmausta,

tärkeintä lienee kuitenkin onnistunut asiakaspalvelu ja asiakkaalle syntyvät vakuuttavat mielikuvat.

Onneksi luovien alojen taitajat osaavat käyttää mielikuvitustaan siinä millaisin termein he markkinoivat oman osaamisensa yleisölle. Tokihan esimerkiksi korumuotoilijasta, korusepästä, korutaiteilijasta, esinemuotoilijasta tai kultasepänanalan artesaanista syntyy jokaisesta ilmauksesta hieman erilaiset mielikuvat henkilöiden osaamisesta. Alan rikkaus näkyy käsitteiden runsaudessa ja kertoo kenties taiteellisesta vapaudesta valita oma polkunsä. Virallisista titteleistä viis, teot puhukoot puolestaan.

Suomen vahvuus kultasepänalalla pohjautuu menneiden vuosisatojen mestari-oppipoika-koulutuksen perinteeseen, jossa taitavaksi tekijäksi on tultu vuosien nöyrän harjoittelun tuloksena ja mestareilta hiljaista tietoa ammentaen. Kautta aikain korujen valmistajilta on odotettu huippuunsa viritettyjä käsityötaitoja ja taiteellisen herkkää silmää. Itsenäisen Suomen aikakaudella, kun entiset ammattikuntaperinteet ovat rapautuneet, on ymmärretty, miten tärkeää on vaalia hienon ammattikunnan perinteitä ja jatkaa tietotaidon siirtämistä seuraaville sukupolville. Perinteisen työhuoneilla oppimisen lisäksi meillä on ollut laadukasta ja monipuolisesti sisältöjen ymmärtämiseen pohjautuvaa kultasepänanalan käsityötaitojen ja korumuotoilun laajempien merkitysten opetusta eri oppilaitoksissa. Perinteet tuntevia, ahkeria kultaseppiämme on arvostettu teknisesti taitavina huolellisen työn tekijöinä. (Timonen 2014, 17-36)

Viime aikaiset koulutuslinjojen lakkauttamiset ja jo pidemmän aikaa nähtävissä ollut digitalisaation laajeneminen nostavat esiin vakavan huolen, tulevatko vuosisataiset perinteet kokemaan maassamme tukahtuneen lopun vai onnistummeko säilyttämään jalon ammattikunnan taidot katkeamattomana ketjuna. Toisaalta raportissaan ”Diagnoosi taidekäsityöstä” myös Veräjänkorva panee merkille, että käsityötieteen tutkimuksen piirissä käsityön suhde teollisuuteen, sarjatuotantoon ja taiteeseen ovat peruskysymyksiä, jotka ovat olleet kiinnostuksen kohteena teollistumisesta lähtien. Erityisesti käsityötekniikkojen katoamisesta ovat olleet useimmat tutkijat huolissaan koko kasvavan teollistumisen ajan. (Veräjänkorva 2007, 6-13)

Muun muotoilija- tai suunnittelijakoulutuksen käyneet henkilöt

Perehtyessään alamme inspiroiviin esikuviin, voi nopeasti huomata miten monet korusuunnittelijoiksi päätyneet ovat tulleet korujen pariin jonkin toisen taideteollisen alan kautta. Erityisesti 1950- ja 1960-luvuilla näytti vallinneen inspiroiva henki, kun taideteolliset muotoilijat ja taidekäsityön taitajat ryhtyivät rohkeasti oman erityisosaamisensa ohella suunnittelemaan ja valmistamaan modernin ajan koruja. Käsityön taitamista pidettiin arvossaan, vaikka osa suunnittelijoista käytti toki malliseppiä korujen valmistuksessa apunaan ja tuotannossa ryhdyttiin käyttämään sarjatuotannon menetelmiä. Yhteistä heille oli taiteellisen ilmaisun vapaus ja ennakkoluulottoman kokeileva asenne korujen suunnittelussa. (Poutasuo 2014, 184-234)

Kun korusuunnittelijan käsityön taitaminen ja sommittelulliset valmiudet olivat vahvat jonkin toisen taiteen parissa, siirtyi koruihin raikasta ilmettä niin muotojen kuin materiaalienkin suhteen. Suunnittelijoista puhuttiin taiteilijoina ja tämä on helppo ymmärtää. Niin laaja-alaisesti ja utterasti he tuottivat esineitä jotka lumoavat yhä. Muotitaiteilijan koulutuksen saanut Marja Suna ja tekstiilitaiteilijaksi valmistunut Kaija Aarikka toimivat oivallisena esimerkkinä siitä, miten rajoittamattoman rikkaan tuotannon voi luoda, kun antautuu kekseliäisyytensä ja visioidensa vietäväksi. (Poutasuo 2014, 184-234, 246-250)

Tämän päivän Suomessa koruja voi valmistaa ja myydä kuka tahansa. Myyjien tai tekijöiden ei tarvitse osoittaa ammattitaitoaan muulla tavoin, kuin noudattamalla jalometalleja koskevaa lainsäädäntöä ja kemikaalisäännöksiä. Lainsäädäntö ohjailee millaisia tuotteita myytäväksi saa toimittaa sikäli, että jalometallikoruissa on ilmettävä niiden pitoisuus ja valmistaja. Epäjaloista metalliseoksista valmistetuista tuotteissa EU-direktiivi ohjaa mitkä ovat nikkelin ja raskasmetallien sallitut mittausravot tuotteissa. Tuontimäärien runsauden vuoksi valvonta ei voi viranomaisten toimesta olla kaiken kattavaa, joten halpakorujen laatu todellakin vaihtelee. Oma haasteensa on alati kasvava ymmärrys eri kemikaalien haitoista, kun korut voivat olla materiaaleiltaan muovia, kumia, silikonaa, puuta tai mitä tahansa erilaisine pinnoitteineen. Tiedon hankkiminen ja asiakkaiden valistaminen jäävät täten ammatinharjoittajan oman harkinnan varaan. Käytännöt ja termit vaihtelevat siis tässäkin asiassa jolloin kouluttautuneet ammattilaiset ovat vahvoilla, mutta valveutuneella itsenäisellä opiskelullakin on sijansa.

Nousevana trendinä viimeisen kymmenen vuoden aikana ovat olleet laserleikkaustekniikalla toteutetut muovi- ja puukorut. Myös leikattujen metallikorujen määrä on hiljalleen kasvamassa. Tätä tekniikkaa ovat keksineet hyödyntää ihmiset koulutustaustoista riippumatta. Materiaalien suhteellisen halpuuden vuoksi ja korujen helpon valmistettavuuden vuoksi on tullut mahdolliseksi toteuttaa siistin myyntikelpoisia tuotteita nopeasti. Näiden korujen etuina ovat keveys, muodikkaat aiheet, persoonallisuus ja värikkyys. Huonona puolena näissä koruissa ovat useissa tapauksissa niihin yhdistettävät keinoista korumetalliseoksista valmistetut puolivalmisteet, kuten korvakorun koukut, riipusketjut ja lenkit joiden pinnoitteet eivät kestä kulutusta samoin kuin jalometallit tai laadukas teräs. Kun pinnoitteet kuluvat pois, korumetallit aiheuttavat iho-oireita herkistyneille. Korujen tekijäkään ei voi mennä takuuseen näiden epäjalojen metallien sisältämistä seosaineista, koska käytännössä niistä on mahdotonta saada luotettavaa tietoa. Voidaan ajatella, että tuskin näiden korujen on kuitenkaan tarkoitus kestää käyttöä asiakkaan loppuelämän ajan.

Omasta mielestäni vahvoilla näiden uusilla tekniikoilla valmistettujen korujen suhteen ovat ne suunnittelijat, joiden tuotteissa näkyvät taiteelliset kyvyt ja ajan henkeen iskevä kekseliäisyys. Toki vähän sinne päin olevia tyyllillisiä jäljitelmiäkin myydään varmasti, mutta erityisen haluttuja ovat persoonalliset tuotteet, joilla on uutuusarvoa ja raikkautta. Juuri värikkyydellä ja sesonkien mukana elävillä variaatioilla on mahdollista tarjota kuluttajalle vastustamattomia esineitä. Vaate- ja sisustustuotebrändeille tästä korujen valmistustekniikasta on tullut oivallinen tapa laajentaa omaa tuoterepertuaaria. Korujen valmistamisen vaivattomuutta pohdiskelee Jatuli-vaatemerkin perustaja Nina Jatuli YLE:n nettartikkelissa. Jatuli toteaa: ”Korut ovat sisäänheittotuote. Asiakas saattaa ostaa korun vaikka design-messuilta ja käydä sitten katsomassa

meidän nettisivuilla, mitä muuta meiltä löytyy. Sitä kautta hän päätyykin ostamaan vaatteita.” (Massa 2017)

Harrastelijakäsityöläiset

Harrastustasolla koruja voi valmistaa hyvin monenlaisista materiaaleista, niin tekstiileistä, luonnonmateriaaleista, jalometalleista kuin varta vasten harrastuskäyttöön tuotetuista askartelumateriaaleistakin. Myös oppikirjoja tai korukursseja on mahdollista löytää varsin helposti aina askartelumassakoruista hopeasormustyöpajoihin. Niinpä harrastuksenaan on mahdollista harjaannuttaa taitojaan ja tekniikoitaan periaatteessa samalle tasolle, kuin kouliintuneella ammattilaisellakin, joten aina rajan vetäminen ammattilaisen ja harrastelijan määrittelemiseksi ei ole helppoa.

Näkisin, että ero harrastelijan ja ammattilaisen välillä on yksinkertaistaen helppo piirtää sen mukaan, miten tekijä itse taitotasonsa ja tuotoksensa määrittelee suhteessa toisiin tekijöihin, toki sillä lisäyksellä, että joskus se itsearviointi voi osua harhaankin. Toisinaan tekijän itsearvostus saattaa olla korkeampi, kuin yleisön arvostus. Toisinaan taas tekijä ei ole itse nähnyt taituruutensa erityisyyttä, eikä halua pitää tuotteitaan korkeatasoisina. Eroavaisuus tulkitaan löytyvän myös siinä, myykö tekijä tuotteitaan eteenpäin ja muodostuuko myynnistä hänelle elinkeino.

Niin harrastelijäkäsityöläisen työskentelyssä kuin kouliintuneen taidekäsityöläisen työskentelyssä voidaan nähdä samankaltaisuutta siinä, miten itse luomisprosessi ja tuotteiden valmiiksi saaminen tuottavat iloa, kehittymistä ja onnistumisen kokemuksia. Eroavaisuutta voidaan nähdä siinä mikä on tekemisen syvempi tarkoitus ja miten prosessit todellisuudessa poikkeavat toisistaan siinä mikä on työskentelyn intentio. On esitetty, että harrastelijäkäsityöläinen suuntaa ajatuksensa valmiiseen käyttökelpoiseen tuotteeseen, kun taas käsityöammattilainen orientoituu ammattitaitoonsa ja erityisesti siihen, mitkä taidot erottavat hänen tuotteensa toisista markkinoilla. (Mikkonen 2004, 147)

Huomioideni mukaan korualan ammattilaisen näkökulmasta koruja valmistavat harrastelijäkäsityöläiset koetaan joko harmittomina omaksi ilokseen puurtajina tai sitten kilpailua ikävästi väärinä amatööreinä. Yleisesti tunnutaan ajateltavan, että niin kauan saa ihminen harrastella omiaan, kun lakeja ei rikota ja toisia ei tietoisesti loukata. Silti reviirirajojen määrittely ja kunnioittaminen ovat herkkäistimmillekin moraalista tasapainottelua ja jatkuvassa muutostilassa oloa. Käsityötekniikoiden suhdanteet elävät alituisen, joten kysynnän ja tarjonnan laki määrittävät tässäkin arvostuksen. Arvostamme korkealle niitä taitoja, joita vain harvat hallitsevat. Osaammeko säilyttää harvinaisempienkin käsityötekniikoiden valmistustaidot, vai tulevatko vain ne tekniikat säästymään, joiden avulla valmistamme käsillä olevassa ajassa tarvittavia esineitä?

Muun koulutustaustan omaavat henkilöt

Halpatuontimarkkinoilla korujen suunnittelijoiden ja tekijöiden jäljittäminen vaikuttaa mahdottomalta ja ehkä tarkoituksettomaltakin tehtävältä. Niinpä täysin eri tutkimuksen aiheensa olisi paneutua halpakorujen tuotantoon ja siihen missä määrin ja millaisella viiveellä muodin trendit vaikuttavat siihen millaisia koruja markkinoilta löytyy. Erittäin kiinnostavaa olisi havainnoida minkälainen vuorovaikutus jalometallialalla ja halpatuotantokorujen valmistamisella on keskenään, sillä vuorovaikutustahan tapahtuu aina molempiin suuntiin.

Korujen tekijäksi tullakseen voidaan kulkea myös epäsuoria reittejä. Haastateltavistani sisustus- ja korutuotteita myyvä yrittäjä toimii tällaisesta epäsuorasta polusta positiivisena esimerkkinä. Hän on koulutukseltaan opettaja, mutta harrastustensa kautta ja suotuisien sattumusten siivittämänä hän on onnistunut luomaan taidoistaan itselleen menestyvän liiketoimen. Hän itse suunnittelee koruja ja valmistuttaa niitä yhteistyökumppaneidensa avulla. Hänen korujaan ja sisustustuotteitaan myydään jo Suomen lisäksi ulkomailla. On nähtävissä, että hänen yrityksensä brändin on mahdollista jatkaa kasvuaan niin kotimaisilla, kuin ulkomaisillakin markkinoilla. On siis täysin mahdollista ottaa haltuun korujen valmistamiseen ja myymiseen tarvittavat taidot, kunhan kykenee etsimään kaipaamansa tiedot ja kehittämään tarvitsemiaan taitoja itsenäisesti oppien.

Korut

Inspiraatio

Korujen suunnitteluun inspiraatioksi valikoitui musiikkikappale. Oli selvää, että kun lähden toteuttamaan korusarjaa, jonka eri osaset poikkeavat toisistaan lähtökohdissa ja ehkä päämäärissäkin, tarvitaan kuitenkin jokin kokoava tai yhdistävä teema. Ensin ajattelin, että tehtävänannon tulisi olla täsmällisesti kaikille koruille sama, kuten vaikkapa äitienpäivälahja tai valmistujaislahja.

Prosessin alussa hahmottelin myös kahden korun teettämistä toisilla henkilöillä, joten jouduin pohtimaan, minkä verran tehtävänantoon voin syöttää toiveitani ja omia inspiraation aiheitani. Tunnelmakarttojen ja inspiraatiotaulujen kokoamisen hylkäsin siitä syystä, etteivät omat visuaaliset mielikuvani ohjailisi liikaa toisten työtä. Päätin, että yhdistävä teema saa löytyä runosta tai musiikista. Kun sitten prosessin edetessä päätinkin valmistaa kaikki korut itse, pitäydyin yhä inspiraation aiheeksi valikoituneessa kappaleessa.

Olin päättänyt, että tämän opinnäytetyön kanssa tulee olla mukavaa, hauskaa ja miellyttävää, jotta jaksan pakertaa sen parissa. Tästä syystä halusin etsiä inspiraatioksi jotakin kepeää, pirskahtelevaa ja värikylläistä. Koska oma mieltymykseni runouden suhteen on ollut tähän mennessä raastavan tummanpuhuvaa, ei käsiini valikoitunut ainuttakaan teosta, joka olisi nostanut mieleeni hempeitä ja lempeitä kuvituksia. Koin silti väkevää tarvetta lähestyä innoitusta lyriikan kautta, sillä sanat maalaavat mieliimme kollektiivisia maisemia, jotka kuitenkin ovat kaikille henkilökohtaisia ja omia.

Intuitiivisesti haalin syliini ne musiikkikappaleet, jotka nostavat mielessäni vahvimmin visuaalisia tiloja ja kosketeltavia mielikuvia. Tutkailin useaa vaihtoehtoa, mutta luontevimmaksi tunsin oloni Pariisin Kevät -yhtyeen Meteoriiitti kappaleen kanssa. Tunsin, että sen sanoitus synnyttää runsaasti eri tunnelmaisia sävyrikkaita mielikuvia, joten sen kanssa en katoaisi tyhjyyteen ja saisin varmasti jotakin aikaan.

Meteoriitti

Seitsemän sekuntia aikaa katua sun tekoja
Kauheimmat jutut sä voit jättää kertomatta
Mitä jos meteoriitti tippuu
Päähäsi ennen kuin ehdit
Sanoa ne kaikkein tärkeimmät sanat?

***Minä en unohda sinua koskaan
Vaikka en muistaisi omaa nimeäni
Sinä saatat olla juuri se joka sattumalta
Minut pelastaa meteoriitin alta***

Jos osaisit väistää yllätyshyökkäyksen
Taikka olisit panssaroitua terästä
Olisitko haavoittumattomana onnellinen
Vai pakahtuisitko sä kenties ikävästä?

Minä en unohda sinua koskaan
Vaikka en muistaisi omaa nimeäni
Sinä saatat olla yksi noista ohikulkijoista
Joka sylkäisee vasten kasvojani

***Minä en unohda sinua koskaan
Vaikka en muistaisi omaa nimeäni
Sinä saatat olla juuri se joka sattumalta
Minut pelastaa meteoriitin alta***

Pariisin Kevät

Säv: Arthur Tunes, Mark Several

San: Arthur Tunes

Sov: Arthur Tunes

Prosessi

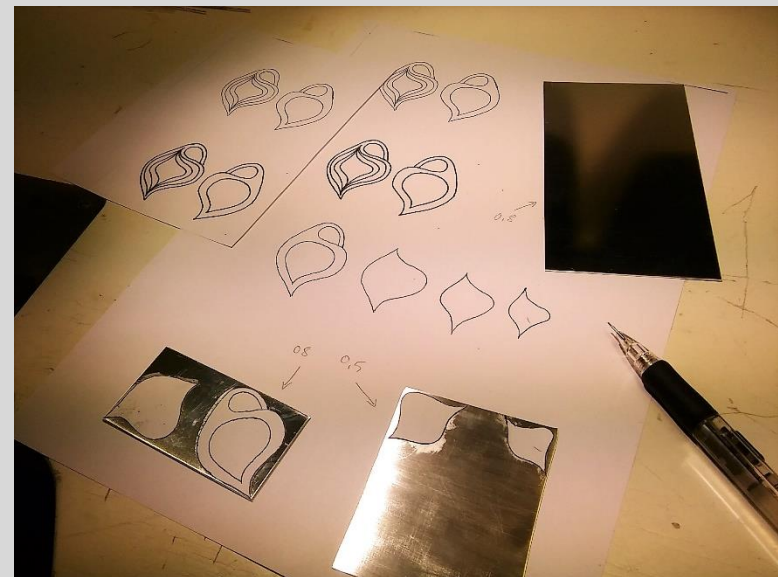
Kun valikoin lähtökohdakseni Pariisiin Kevään kappaleen, varmistin sen, että aistini pysyvät positiivisella tavalla vireessä. Alitajuntani oli pitkään työstänyt ajatusta, miten saisin korulla ilmaistua kaikkia niitä tunteita, mitä liittyy ihmisiin joita en arvele unohtavani koskaan, vaikka en muistaisi omaa nimeäni. Niinpä ideoita pulppusi siihen tahtiin, etten halunnut päästää niitä hengiltä laittamalla niitä paperille. Annoin ideoiden hautua pari kuukautta. Osa ajatuksista nousi sanoina kurkuuni, osa leijui kuvina silmiäni taakse. Pohdiskelin muistisairauksia ja ihmisten luonnollista taipumusta vaipua tiettyjen samojen muistojen vietäviksi. Muistin lukeneeni siitä, miten jokaisen mieli alkaa värittää muistojaan. Muistot harvoin ovat tosia. Ne ovat kokemuksia, täynnä tunteita.

Pohdiskellessani oman elämänpolkuni varrelta ihmisiä, joita en arvele unohtavani koskaan, ajauhin hyvin primitiivisten ja jopa brutaalien tunteiden virtaan. Mieleni pohjilta nousi muistoja jo unohdetuistakin hahmoista. En ollutkaan unohtanut ketään heistä. Siellä he olivat muistoissani. Kohottuani pintaan muistojeni hyökyaallosta koin hyväksi hylätä ne ensimmäiset mielessä pyörineet ajatukset, siitä huolimatta, että mielikuvani synnyttivätkin visuaalisesti hauskan tuntuista luonnoksia. Nuo ajatukseni vaikuttavat kitkeriltä ja raskailta, kenties myös turhan henkilökohtaisilta tuotavaksi esiin tässä opinnäytetyön yhteydessä. Siksi päätin keskittyä positiivisiin mielikuviin ja kauniisiin tunteisiin. Tulin tähän päätökseeni myös sitä kautta, kun kuuntelin haastateltavien henkilökohtaisia näkemyksiä siitä mikä on korujen tehtävä. Korujen tehtävä koettiin positiiviseksi. Myös aiemmin opiskeluni aikana käydyissä keskusteluissa oli päädytty siihen ajatukseen, että miksi valita korussa huomionarvoisiksi negatiiviset tunteet, jos voi valita positiivisen lähestymistavan. Raskaina tai surullisina aikoina ihmiset kaipaavat iloa ja

kauneutta. Kauniit tuotteet ja kokemukset kohottavat raadollisen arjen yläpuolelle.

Hylätessäni ensimmäisiä, toisia ja kolmansia ideoita ja luonnoksia, ajattelin etteivät ne suinkaan mene hukkaan, vaan niitä voi ehkä myöhemmin hyödyntää ja tärkeimpänä, ne pysyvät suuntaviitoina kuljetulla matkallani. Hylätyt ajatukset johdattavat aina kohti seuraavia.

Suunnitteluprosessissa olin päättänyt edetä yksi koru kerrallaan ja antaa yhden korun johdattaa aina seuraavaan. Opinnäytetyön edetessä tämä osoittautui hankalaksi päätökseksi pitää, sillä mieli yrittää niin helposti karata sen makeimman ja herkullisimman ajatuksen luokse. Olisin niin kovin halunnut aloittaa taidekorusta, mutta tällöin olisi vaarana ollut, että kaupallinen koru olisi jäänyt minimaaliselle huomiolle. Aloitin siis kaupallisesta korusta ja vasta sen jälkeen sain luvan siirtyä taidekoruun.

Ennen taidekorun tekoon ryhtymistä tapahtui jotakin odottamatonta. Olin pyöritellyt käsissäni eri materiaaleja, mitä haluaisin käyttää taidekorussa. Vanhoja säilyttämiäni festivaalirannekkeita pyörittelin kuin taikaesineitä. Aikanaan ne olivat arvokkaita rannekoruja, jotka kertoivat toisille asiaan vihkiytyneille vielä vuosiakin myöhemmin läpi käydyistä seikkailuista ja huippuhienoista yhteisöllisistä musiikkikokemuksista. Nyt ne kuljettivat minut takaisin noihin maagisiin aikoihin. Koska en ollut moneen kuukauteen päässyt toteuttamaan mielipuuhaani, ompelua, annoin itselleni luvan sommitella näistä taikaesineistä uuden rannekkeen. Ajattelin, että tällä tavoin lämmittelen mieleni taidekorun toteutusta varten. Saatuauni rannekkeen valmiiksi, koin vahvasti, että myös se kuuluu osaksi opinnäytetyötäni. Tunsin, että se edustaa minun harrastelijajuuriani ja koin sen luomisprosessin olevan puhtaimmillaan juuri sitä, mitä itse arvostan käsityössä, kun sitä saa toteuttaa vain harrastuksenaan.

Taidekorun toteuttamisessa olin päättänyt heittäytyä intuition vietäväksi. Olin toki piirrotellut suuntaviivoja materiaalien suhteen ja sen miten korun tulisi haptisesti olla läsnä. Olin myös pohdiskellut korun sijaintia ja tuntumaa keholla. En silti ollut varma, oliko siitä tulossa riipuksen tai käsilaukun kaltainen esine vai sittenkin jotakin muuta. Nautin tilanteesta, missä kaikki vaihtoehdot olivat tasa-arvoisina auki. Saatuauni rannekekorun valmiiksi, päätin ryhtyä betonivalukokeiluun. En osaa

johdonmukaisesti kuvata luonnosteluprosessia, mutta loppuvaiheessa toki otin kynän ja paperia avukseni. Työ johdatti tekijäänsä ja toteutin rakennusbetonista valaen sekä rintaneulan, että pienemmän riipuksen. Näytti siltä, että taidekoruni, rintaneula, ei kaivannutkaan kaverikseen enää kangasta tai muuta aiemmin kaavailemaani lisuketta. Riipus puolestaan sopi käsityökorua täydentämään.

Kaikkien korujeni suunnittelutyöhön sain oivalluksen siemeniä haastatteluistani. Voimaantumisen rohkaisevista kertomuksista ja kannustuksen saaminen antoivat potkua ja jopa konkreettisia ajatuksia korujen suunnitteluun. Keskusteluissa sekä korutaiteilijan, että yrittäjän kanssa esiin nousi esimerkiksi se, miten korun merkitykset saattavat muuttua ratkaisevasti korun kokoa skaalaamalla, tai materiaalit vaihtamalla. Tämän ajatuksen poimin alitajuisesti ja myöhemmin vasta oivalsin käyttäneeni sitä omassa luomisessani suoranaisena vinkkinä.

Oli tärkeää, että olin toteuttanut haastattelut ennen korujen valmistamista, sillä koruja luodessani prosessoin mielessäni haastatteluissa nousseita näkökohtia. Koin herätyksen tavoin, miten puhuttu sana iskostui mieleni maaperään paljon väkevämmin, kuin lukemani sana. Voidaan sanoa, että kuljin korujani kohti haastateltavieni johdattamana. Työskennellessäni tällä tavoin tunsin käsitöiden ikaikaisen terapeuttisen voiman, mielen vapautuessa vaeltelemaan.

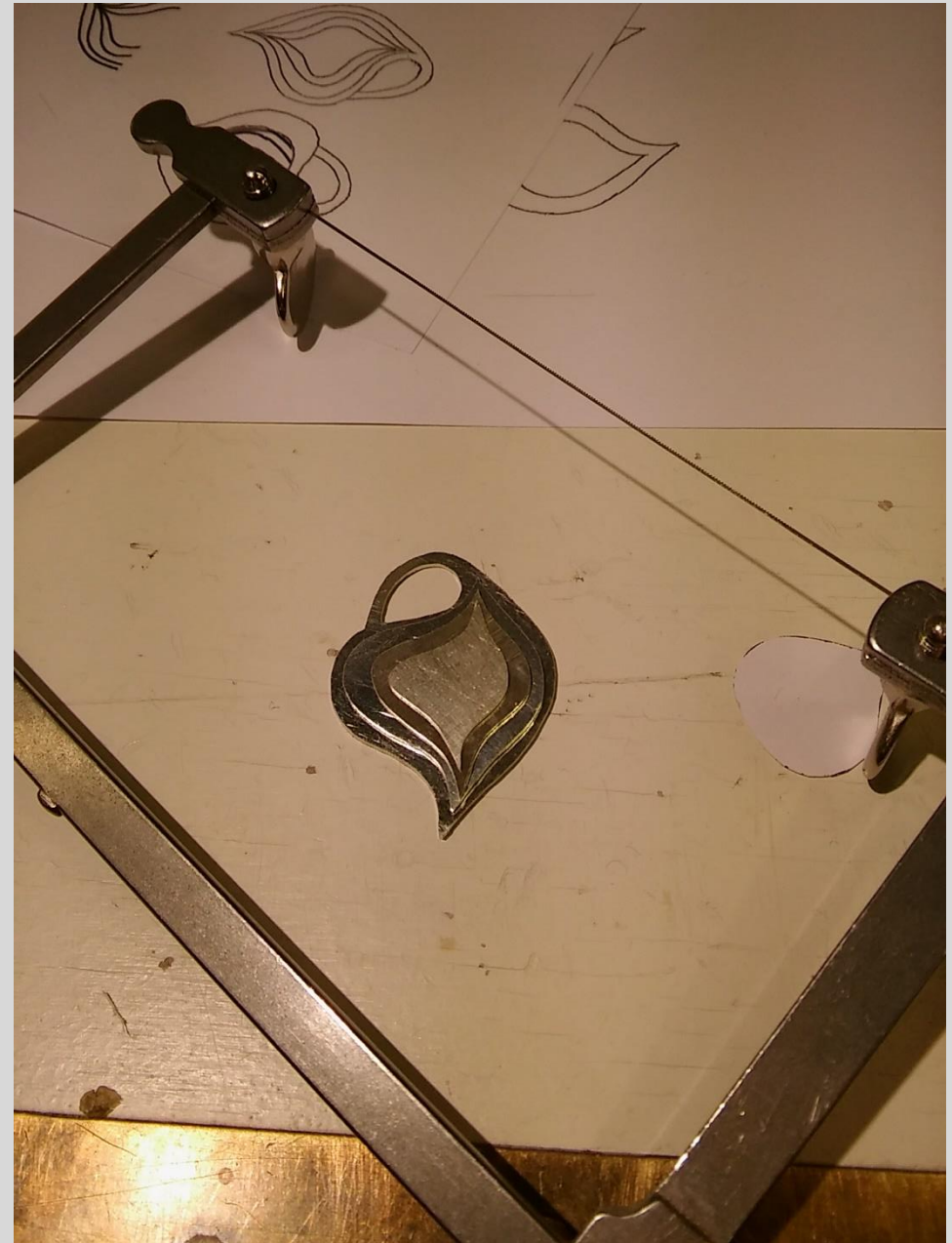
Valmistaminen

Kaupallinen koru

Kaupallisen korun suunnitteluun olin päättänyt ratkaista artesaanikoulutuksen ja korumuotoilun oppeja hyödyntäen. Sen ehdottomaksi lähtökohdaksi asetin, että sen tulee olla sarjatuotettava ja kustannustehokas. Näin ollen materiaaliksi valikoin hopean. Muotokieleltään ajattelin, että sen tulee olla helposti lähestyttävä ja pahitteeksi ei olisi, vaikka sen kohderyhmä olisi sukupuolesta riippumaton.

Koska inspiraation aiheeni johdatti minut muistamisen äärelle, halusin luoda jonkin tapaisen medaljongin, johon saisi liitettyä muistoja joko kuvina tai jopa esineinä. Ensin tutkailin vaihtoehtoja, millainen medaljongin mekanismi tulisi kyseeseen suunniteltaessa sarjatuotettavaa korua. Nämä vaihtoehdot sain jättää odottamaan muita projekteja, kun totesin käytettävän ajan vähyyden.

Luonnostelussa lähdin liikkeelle laatikkomaisista muodoista ja kaavailin niiden yhdistämistä jugendmaisiin linjoihin. Tietynlainen luonnossa esiintyvä kerroksellisuus, kuten vaikkapa puissa, kasveissa ja jäässä ilmenee, oli minulle tärkeä visuaalinen lähtökohta. Aivan samoin, kun vanhojen muistojen päälle kasvaa uusien muistojen kerros, sipulikin kasvattaa uusia kerroksiaan. Niinpä laatikkomaisten muotojen ohella sipulimaiset muodot nousivat esiin suunnitelmissani. Lopulta valitsin erään yksinkertaisimmista ideoistani, jossa pinnan muoto saadaan aikaan levyjä kerrostamalla.

Kaupallinen koruni toteutettiin hopeavaluna koulussa. Valumallin valmistin levytavarasta sahaten ja kerroksia yhteen juottaen. Valujen tekninen laatu ei ollut paras mahdollinen, mutta se osoitti kuitenkin, että kyseisen malli on monistettavissa. Valikoin niistä neljä parasta kappaletta viimeistelyä varten. Niiden pinnassa oli reikiä, joita täytin juotteella. Valukappaleiden pinnat vaativat myös reilua viilaamista ja hiomista ennen kuin pääsimme hopeoimaan ne. Riipuslenkkien muodoksi valikoin yksinkertaisen ovaalilangasta taivutetun ovaalilenkin. Riipusketjuiksi valitsin eri vaihtoehtoja, mutta ketjun mitan suhteen en päässyt vielä tulokseen, mikä olisi paras vaihtoehto.

Medaljongin mekanismiin tai pikemminkin sen puuttumiseen päädyimme yhdessä opinnäytetyön ohjaajani kanssa. Totesimme, että yksinkertaisimmin medaljonkiin saa valokuvan tai muun paperin kiinni, kun sen taustapuolelta löytyy kehys, johon kuva yksinkertaisesti vain napsautetaan kiinni tai liimataan. Syvennyksessään kuva pysyy paikallaan ja on kehyksissään helposti esillä tai syvennykseen voi sisällyttää kaiverruksen. Medaljongin taustan kehyksessä on siis mahdollista säilyttää haluamaansa muistoa tai sen voi antaa lahjana muistoksi itsestään.

Taiteellinen koru

Taiteellisen korun lähtökohdaksi olin ajatellut ottaa hyvin henkilökohtaiset ajatukset kuten tunteet. Tämän korun puitteissa olin päättänyt ottaa vapauden unohtaa kaikki korualan konventiot ja itselleni muodostamat traditiot. Voisin tarvittaessa kyllä yhdistellä haluamiani tekniikoita. Ajattelin myös, että tässä työssä saan olla vapaa kaupallisuudesta ja keskittyä täysin korun luomisen prosessiin lopputuloksen miellyttävyydestä piittaamatta. Uskoin, että tässä korussa voin päästä näyttämään itsestäni sellaisia puolia joita koruissani ei juuri aiemmin ole nähty.

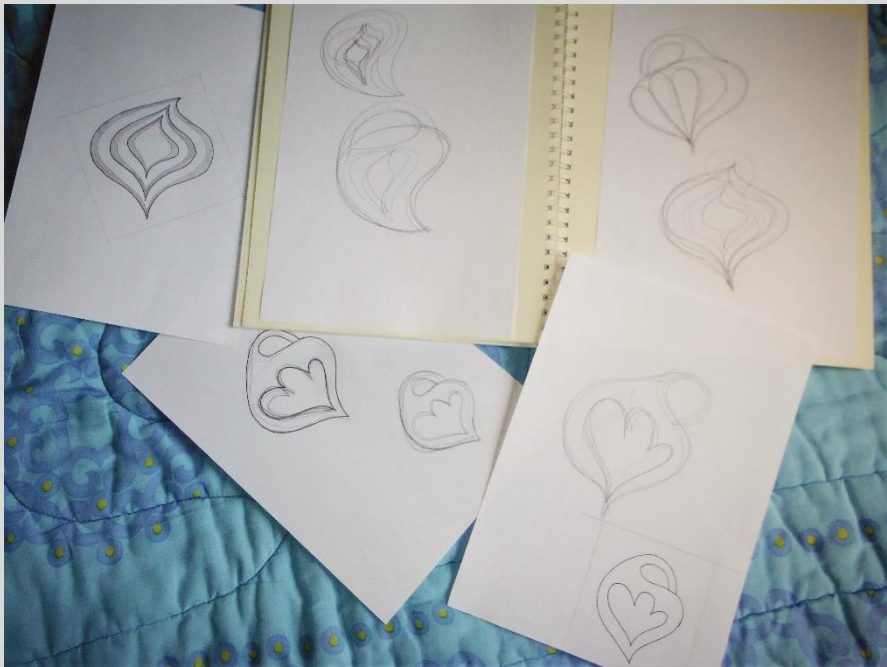
Tämän korun luomiseen olisin halunnut lähteä jo heti koko opinnäytetyön alussa, mutta jouduin pidättelemään viime metreille saakka. Niinpä itse kypsyttelyprosessi ja ideoiden hauduttelu johtivat pitkälliseen metamorfoosiin. Hidas hauduttelu oli kyllä siinä mielessä oivallinen, että ehdin hylätä ne ensimmäiset ja toiset ideat. Nyt saavutettu lopputulos on siis viinin tavoin kypsynyt ja huolella harkittu tuote.

Minulla oli sellainen olo, että haluan taiteellisen koruni olevat ennen kaikkea täynnä tunnetta ja tuntumaa. Niinpä materiaaleiksi olin hahmotellut kankaita, nauhoja, ehkä nahkaa ja ehdottomasti betonia sen painon ja tuntuman vuoksi. Alkuajatuksissa lähtökohtani pyörivät hyvin primitiivisissä tunteissa ja intensiivisissä ihmissuhteissa. Itsesuojeluvaistonni ja aikuinen minussa estivät lopulta ottamasta näitä aiheita tässä projektissa lähtökohdakseni. Päätin pyrkiä kohti rauhaa ja harmoniaa. Täten myös levottomat materiaalit alkoivat karsiutua valikoimasta.

Rakennusbetoni materiaalina oli luontevaa ottaa työn alle, koska sen riskit tuntuivat olevan hallittavissa. Silti sen tarjoama yllätyksellisyys kiehtoi. Suunnittelussa jäljelle jäi lopulta pelkkä betoni ja työn oli oltava sillä tavoin kurinalaista, että siihen tulevat mekanismit oli mietittävä etukäteen. Muottien valmistamisessa päätin haastaa itseni ja katsoa, miten käy, jos muotit muovailee suoraan muovailuvahasta. En siis valmistanut valumallia ja ottanut siitä muotteja vaan veistelin käsin muotit muovailuvahasta. Heittäydyin myös sillä tavoin suunnitelmitta hommaan, että en ollut edes ottanut selvää voiko kyseistä muovailuvahaa edes käyttää betonin yhteydessä. Onneksi ei siis ilmennyt massiivisia kemiallisia reaktioita ja valaminen onnistui muutenkin kauniisti.

Korun muotokielen halusin olevan meditatiivinen ja rauhaista. Betonin pinnan tuntu yhdistettynä kookkaaseen, mutta käteen sopivaan muotoon olivat tässä korussa tärkeitä elementtejä. Luonnollisesti tähän koruun siirtyivät kaupallisesta korustani tutut muodot. Mielestäni kiehtovin ominaisuus betonissa on se, että sen sisään voi sulkea ikuisiksi ajoiksi mitä vain ja päältä päin kukaan ei voi sitä aavistaa.

Inspiraationi aihe ei välttämättä näy päällepäin lopullisessa korussa. Eikä koru välttämättä mene kaikilla katsojilla läpi korutaideteoksena. Mielestäni koruni tekee taiteeksi kuitenkin se menetelmä, jonka läpi sen suodatin. Minulla oli aikeet siitä mitä koruni tulee ilmentää ja millaisin muodollisin, koollisin ja sisällöllisin ulottuvuuksin toisin nämä ajatukset esiin. Petteri Ikonen väitöskirjassaan *Arjen trilogia – Korutaide taiteen tekemisen ja kokemisen välineenä* toteaa: ”Koruteoksen avulla kokija/käyttäjä voi saada aavistuksen tekijän tarkoitusperistä tai tunteista, mutta ei missään vaiheessa voi samaistua niihin. Tekijä ei siirrä omia tunteitaan yleisölle teoksen kautta, vaikka usein koruesineiden tekijät niin haluavat uskoa. Jokainen muodostaa oman suhteensa esineeseen oman kokemusmaailmansa pohjalta.” (Ikonen 2004, 64) Mielestäni niin on hyvä.

Käsityötekniikalla toteutettu koru

Käsityökorun luomiseen suhtauduin itse hivenen epäilevästi ja vielä skeptisemmin siihen vaikuttivat suhtautuvan muut aikeistani kanssani keskustelleet. Skeptisyys oli vahvasti oikeutettua siksi, että olenhan itse jo urallani kaukana harrastelijuudesta, ainakin korujen valmistamisen suhteen. Myös pitkä historiani kaiken tyyppisten kädentaitojen parissa on harjaannuttanut käden ja silmän koordinaatiotani niin, että ikään kuin kerrosten kuoriminen osaamisestani ei ole mahdollista. En voi palata pisteeseen, jossa en ottaisi huomioon tekniikoita tai muita omaksumiani lainalaisuuksia. Tästä kaikesta huolimatta päätin ryhtyä kokeilemaan, millainen olisi minun käsityöläiskoruni.

Käsityökoruuni asetin tavoitteeksi käyttää jotakin muuta tekniikkaa tai materiaalia, kuin mitä olen oppinut koru-urallani käyttämään. Koska ompelemisen ja vaatesuunnittelun suhteen pidän itseäni kehittyneenä harrastelijana, halusin itsepintaisesti toteuttaa korun ompelemisen lähtökohdista. Tässä prosessissa ajattelin, että tärkeintä on keskittyminen itse tekemiseen. Niinpä työskentelyprosessissa olin vailla paineita sen suhteen, millainen valmiista tuotteesta lopulta tulee. Annoin työn ohjata tekijäänsä.

Käsityökoruni materiaaleiksi valikoituivat ne, mitä olin suunnitellut käyttäväni taidekorussa. Materiaalien karsiminen oli myös terapeutista, kun työpöytäni läpi kulki useita vaihtoehtoja jotka eivät lopulta tulleetkaan mihinkään näistä töistäni. Tässä kohtaa muistin lämmöllä, kuinka haastattelussani korutaiteilija oli kertonut juuri tämän kaltaisen metodin esiintyvän hänen työskentelyssään.

Materiaaleina käytin siis omia rakkaita muinaismuistoja, vanhoja festivaalirannekkeita nuoruusvuosiltani ja yksi jopa viimeisiltä vuosiltani. Rannekkeille ompelin puuvillasta tukirungon ja rannekkeet kiinnitin koneella ja käsin ommellen. Valmistamisen tekniikka tai lopputulos eivät tuoneet itselleni tai käsityötekniikkoja taitaville mitään uutuusarvoa. Prosessissa oli merkittävää ainoastaan sen nautintoa tuova terapeutin arvo itselleni.

Prosessissa koin ihanaa itsensä unohtamista tekemisen viedessä sormiani työn kimpussa eteenpäin. Prosessissa kävin muistellen läpi kaikki tärkeät festivaalikokemukseni ja ihastuttavat keikkamuistoni elämänpolkuni varrelta ja ompelin muistojen säikeitä rannekkeiden lomaan. Festivaalit ovat olleet niin olennainen osa elämäni, että arvelen muistavani kaikki ne hauskat, karneat ja huikeat kokemukset vaikka en kykenisi muistamaan omaa nimeäni.

Viimeisenä projektissani valmistin rakennusbetonista taidekoruni eli rintaneulan. Sen kylkiäisenä syntyi riipus kaveriksi rannekekorulle. Riipusta luodessani ajattelin kaikkea sitä, miten korujen valmistamiseen suhtauduin ennen koulutusuraani. Halusin kokeilla olisiko sellainen mutkattomuus yhä mahdollista kokea. Mielestäni onnistuin ja osasin rakentaa itselleni sellaisen ”vapaan” hetken, sillä riipuksestani tuli sen oloinen, kuin ehkä olisin voinut valmistaa joskus kaksikymmentävuotta aikaisemmin. Koen, että ranneke ja riipus täydentävät toisiaan ja kertovat uudelleen lavastettuna tarinaa niistä rakennusaineksista, joista minun polkuni on kivetty.

Valmiit korut

Kaupallinen koru

Minä en unohda sinua
(925 hopea)

Taidekoru

En muista omaa nimeäni
(Rakennusbetoni, teräslanka, muisto)

Käsityökoru

Minä en unohda

(Rakennusbetoni, nahkanauha)

Minä en unohda sinua Provinssirock

(Puvillakangas, tekokuitunauhat, tarranauha)

Lopuksi

Analyysi prosessista

Tämä viimeinen, ylimääräinen opiskeluvuoteni on sisältänyt paljon muutakin, kuin opinnäytetyön tekemistä. Olen omassa tahdissani suorittanut rästiin jääneitä kurssitehtäviä ja olen ollut toipilaana loppuun palamisesta. Sen vuoksi olen ajoittain kärsinyt fyysisesti raskaista stressireaktioista ja syvästä uupumuksesta. Opinnäytetyöni valmistuminen viivästyi yli kaikkien aikataulutavoitteideni ja lopulta koko prosessiin kului vuosi laskien ensimmäisestä seminaarista kirjallisen valmistumiseen. Ja vaikka jo aikaisempana vuonna ehdin suorittaa opinnäytetyön eri aiheen kera puoleen väliin, ei opinnäytetyön valmistaminen ollut tälläkään kerralla ongelmaton. Kulunut vuosi oli kaikkiaan hyvin raskas. Vuosi oli myös rikas ja syvästi opettavainen.

Koko opiskeluni ajan olen kärsinyt ongelmasta saada portfolioita ja esityksiä kasaan ajallaan tai ylipäätään valmiiksi mielestäni kelvollisen näköisinä. Ongelma ei liity laiskuuteen tai yrittämisen puutteeseen, kuten pelkään ulkopuolisten luulevan. Asia on pikemminkin päinvastoin. Lähdän liikenteeseen usein innostuneena ja ennen kokemattoman hienot suunnitelmat silmissäni. Tapaan haalia lähdemateriaalia runsaasti ja yksi vinkki johtaa aina toisen kiinnostavan löydön esiin kaivamiseen. Tapaan pitää myös ovia ja ikkunoita viimeiseen saakka auki eri luonnoksien toteuttamiselle ja lopulta huomaa ehtiväni juuri ja juuri toteuttaa yhden idean välttävin tuloksin. Sukellan siis syvälle, enkä useinkaan hahmota missä se metsä on, sillä näen vain upeita puita, kasveja ja lintuja. Nautiskelen matkalla olostani ja itse päämäärä harvoin palkitsee. Siten on käynyt myös tämän työn kanssa.

Valitsemani reitti on ollut hidas, niin hidas. Olen kokenut suurta iloa ja voimaantumista, mutta olen myös kärsinyt puristavaa kipua ahdistuessani kirjallisen työskentelyn vaikeuksien alle. En suoraan sanottuna voi ymmärtää miten vaikeaa voi olla yhden pienen opinnäytetyön kasaaminen. Perheellisenä ihmisenä voin myöntää, että elämän tärkeysjärjestykseni ja keskittymiskykyäni saattavat olla eri tavalla viritetyt kuin jollakin toisella opiskelijalla. Kauan sitten pieni lapseni lohdutti minua kukkaruukun kaaduttua ikkunalta sanoillaan: ”Älä itke äiti. Se on vain multa. Se on VAIN multa!” Olen yrittänyt rauhoittaa itseäni hokemalla: ”Se on vain opinnäytetyö. Se on VAIN opinnäytetyö”, mutta työni ei ole silti helpottunut. Se että ylipäätään saan tämän prosessiin päätökseen, on mielestäni huikea saavutus.

Olen joutunut myöntämään itselleni, että en tule saamaan sisällytettyä tähän kirjalliseen tai opinnäytetyöni suulliseen presentaatioon puoliakaan niistä opinnäytetyöni aikana kohtaamistani kiinnostavista faktoista, inspiroivista kertomuksista ja kihelmöivistä oivalluksista. Toisaalta, ei minulta ihan mahdottomia odotetakaan tämän työn opintopisteisiin suhteuttaen. En välitä kuitenkaan tuntea huonoa omaatuntoa, sillä myönnän opiskelleeni itselleni ja tiedän keränneeni muhkean henkisen pääoman vain itselleni. Suurin anti tälle projektille tulee siis jäämään omaan kätkööni, enkä harmikseni ehkä pysty todistamaan kuulijoilleni ja lukijoilleni tehdyn työn määrää.

Tavoitteiden täyttymys

Parasta opinnäytetyössäni olivat haastattelut. Niistä saadun kannustavan ja positiivisen energian avulla löysin kaipaamaani innoitusta. Tuntuu, että jokainen haastateltava oli varma tekemisistään ja asemastaan. On mukava katsoa mallia paikkansa löytäneistä ihmisistä. Vaikka haastattelukysymysten kanssa olisin voinut olla vielä täsmällisempi, tunnen saaneeni vastauksia juuri niihin aiheisiin jotka itseäni askarruttavat. Ja vaikka olin jo moneen kysymykseen saanutkin vastauksia aiemmin lukemani perusteella, syventyi ymmärrykseni henkilökohtaisesti kerrotun informaation kautta. Olen syvästi kiitollinen siitä, miten haastateltavat jakoivat henkilökohtaisia ajatuksiaan ja haastattelun ulkopuolisissa keskusteluissa loivat minuun uskoa niin itseäni kuin korujen tekemisen yleiseen tärkeyteenkin. Mieluusti olisin tehnyt enemmänkin haastatteluja.

Olen paininut paita hiessä itseni ja ammatillisen identiteettini kanssa. Korujen suunnittelun ja valmistamisen kautta onnistuin kuitenkin löytämään jälleen kadoksissa ollutta innostusta. Tässä täytin asettamani tavoitteet monin kertaasti. Peilaamalla itseäni toisten ihmisten kautta näin mitkä ovat omia vahvuuksiani. Koruja luodessani saavutin hetkellistä rauhaa sieluuni, kunnes taas jouduin jonnekin syvemmälle. Pohjalle sukeltavan matkani aikana opin enemmän kuin olin etukäteen kuvitellutkaan. Tajusin rankimman kautta oman olemukseni ja toimintatapojeni huonot puolet, mutta opin myös kantamaan terveyshuolet mukaan ominaisuuksina, joita on kuunneltava. Voin siis sanoa löytäneeni ne ainekset, joista ammatillinen identiteettini muodostuu ja olen viimein varma, että en ole turhaan kulkenut tätä polkua.

Suunnittelemattomana lisänä syntynyt käsityöläiskoruni muistutti minulle juuristani ja arvoistani. Nuorena, innokkaana musiikkikeikoilla ja festivaaleilla kävijänä sisäistin tasavertaisuuteen perustuvat humanit arvot ja ihmisten solidaarisuuden. Ystävällisyys ja auttavainen henki olivat kalleinta valuuttaa uusia ihmissuhteita luodessani ja ”bändiskeneihin” uidessamme. Punk-piireistä omaksuin vahvan itse tekemisen hengen. Siltä pohjalta voin hyväksyä myös omassa tuotannossani kaikenlaiset kukkaset ja rikkaruohot.

Olen tyytyväinen koruihin, sillä sain ne valmiiksi, ilman lannistavan kokoisia takaiskuja tai pettymyksiä. Jouduin tinkimään, mutta sain onnistuneesti myös madallettua rimaani vaatimustasoni suhteen, kun en suostu tällä kertaa vähättelemään lopputuloksia. Voin laskea korut ylpeänä käsistäni todeten, että minä ne tein ja mielestäni ne edustavat minun tyyliäni. Hyvät ne ovat!

Tämän tutkimusrupeamani perusteella minun tulisi nyt osata määritellä itseni korujen tekijänä. Niinpä nykyisessä Euroopan talouden tilanteessa, jossa yrittäjyydellä vain harvat kykenevät elämään, tyydyn toistaiseksi määrittelemään itseni monitahoisesti. Tutkinnoiltani olen korualan ammattilainen, mutta sydämessäni kannan lämmöllä harrastelijakäsityöläisen kirjavaa viittaa. Sallin itselleni itseoppineiden taiteilijoiden rohkeuden katsoa omia töitään rakkaudella, välittämättä suurempia siitä, miten toiset töitäni arvioivat.

Jatkokehittelyä

Itse opinnäytetyöprosessissa näen valtavasti kehittämisen varaa. Opinnäytetyön tekijöiltä odotetaan suunnatonta itsenäisyyttä ja luotetaan heidän nokkeluuteensa. Koin olleeni hirmuisen yksin, enkä löytänyt apua, koska kukaan huhuiluni kuullut ei ymmärtänyt miten minua voisi auttaa. Luulen kuitenkin, että jos joutuisin käymään saman uudelleen läpi, tekisin samat virheet ja astuisin samoihin kuoppiin. Niinpä en vaivaudu selittelemään, että uudelleen tehdessäni laatisin vielä pitävämmät aikataulusuunnitelmat tai varautuisin etukäteen kaikkien suunnitelmien muuttumiseen. Opiksi itselleni voisin kuitenkin lausua, että vastaisuudessa minun olisi syytä harkita tarkkaan lähdenkö mukaan projekteihin, jotka vaativat sitoutumista metodeihin, jotka itseäni turhauttavat raskaasti. Jos tästä ottaisin opikseni, tulevaisuudessa lähtisin mukaan tämän kaltaisiin hommiin ainoastaan, jos minulla olisi takeet siitä, etten joudu kulkemaan ihan näin yksin.

Koruihin olen sillä tavoin tyytyväinen, että ne edustavat juuri sitä hetkeä ja ilmapiiriä, missä ne ovat syntyneet. Tietenkin niiden muotokielessä olisi hiottavaa ja kehitettävää. Erityisesti niiden jäykkä kaksiulotteisuus mielestäni ansaitsisi kehittyä kohti kolmiulotteisempaa hahmoa. Toisaalta tässä on se kohta, jossa tunnistan alani konventiot ja tiedostan suunnitelleeni kaksiulotteista, koska niin on kelvolliseksi havaittu kautta aikojen.

Kaupallisen koruni funktionaalisuutta mieltäisin ja kehittäisin mieluusti eteenpäin, sillä koen tämän nyt toteuttamani mallin olevan vasta raaka koekappale. Mielestäni sen funktio muistojen säilyttäjänä ei nyt pääse täyteen laajuuteensa, vaan idea toteutuu lähinnä ajatuksen tasolla. Luulen myös, että käytännössä se ei ole kestävä vaihtoehto valokuvien tai tekstinpätkien säilömiseen. Jos korussani oikeasti säilyttäisi valokuvaa tai muuta paperista, täytyisi sitä varjella pitkäaikaiselta ihokontaktilta ja likaisin sormin hypistelyltä. Kaupallinen koruni toimii mielestäni simppeleinä riipuksena ja itse näkisin sen mieluusti pitkässä ketjussa tai nauhassa.

Taidekorun suhteen pääsin tässä työssäni vasta alulle, joten odotan mitä korualan materiaalisista konventioista vapautuminen saa työskentelyssäni myöhemmin esiin. Käsityötaustoista tullessani luulen kuitenkin tulevaisuudessakin työskenteleväni yhä hyvin materiaalilähtöisesti, vaikka tavoitteeni olisivatkin taiteen luomisessa.

Käsityöläisyyden ymmärtämisessä olen oppinut, miten laajasti toimintaamme määrittävät sanoiksi puetut termit, niiden sanattomat mielikuvat, tuotosten arvon määrittäminen ja prosessien henkilökohtaiset merkitykset. Kun sisäistän mitä merkitsevät luomistyössä intentiot ja orientaatiot, tunnen kulkeneeni jonkinlaisen initaatoriitin läpi. Sen kautta siirryn vaiheeseen, jossa haluan jättää analysoinnit ja arvojen määrittämiset taka-alalle. Tämän ajatuksen eteenpäin ohjailemana tulen vaalimaan taiteita rakastavaa käsityöläisammattilaista sisälläni niin, että kauttani lähtee maailmankaikkeuteen positiivista virtaa, jota ei tarvitse määritellä. Riittää, että sen kokee.

Lähteet

Bonde Jensen, K. & Mäkelä, E. 2003. Kohti laajempaa tietoisuutta, kohti syvempää ymmärrystä. Teoksessa Mäkelä, E. & Bonde Jensen, K. (toim.). Suomalainen koru. Helsinki: Eija Mäkelä, Karin Bonde-Jensen.

Ikonen, P. 2004. Arjen trilogia: Korutaide taiteen tekemisen ja kokemisen välineenä. Kymenlaakson ammattikorkeakoulu: Taideteollinen korkeakoulu.

Kupiainen, J. 2004. Käsityötaito tietoyhteiskunnassa. Teoksessa Kupiainen, T. (toim.). Käsillä tehty. Helsinki: Pohjois-Karjalan koulutus kuntayhtymä ja Edita Publishing Oy.

Mikkonen, R. 2004. Sanaton käsityötaito ja käsityökerronta. Teoksessa Kupiainen, T. (toim.). Käsillä tehty. Helsinki: Pohjois-Karjalan koulutus kuntayhtymä ja Edita Publishing Oy.

Poutasuo, T. 2014. Matkalla modernismiin: Kertomuksia modernin korun pioneereista. Teoksessa Hosia, V. (toim.). Itsenäisyyden ajan Suomalainen koru. Porvoo: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Ruutiainen, P. 2012. Onko puhelinkoppi koru?: Nykykoru taiteen kentällä. Väitöskirja. Lapin yliopisto: Taiteiden tiedekunta. Rovaniemi: Lapin yliopistokustannus.

Timonen, E. 2014. Kultaseppänä Suomessa. Teoksessa Hosia, V. (toim.). Itsenäisyyden ajan Suomalainen koru. Porvoo: Kustannusosakeyhtiö Tammi.

Veräjänkorva, T. 2006. Diagnoosi taidekäsityöstä: Tarkastelussa taiteen, muotoilun ja käsityön rajapinta. Taiteen keskustoimikunta: Valtion muotoilutoimikunta. Helsinki: Taiteen keskustoimikunta.

Digitaaliset lähteet

Danny [LP-levy]. 1968. Tuuliviiri. Scandia.

Finlex. 2017. Ammattitukintolaki. Lainsäädäntö. Säädökset alkuperäisinä: 306/ 1994. [viitattu 23.5.2017]. Saatavissa: <http://www.finlex.fi/fi/laki/alkup/1994/19940306> (7 §)

Massa, S. 2017. Muotialan porttiteoria: halpa koru on sisäänheittotuote – pian asiakas ostaa satojen eurojen mekon. YLE Uutiset [verkkajulkaisu]. [viitattu 23.5.2017]. Saatavissa: <http://yle.fi/uutiset/3-9390104>

Pariisin Kevät: Jossain on tie ulos [CD-levy]. 2013. Viimeinen päivä. Sony Music Entertainment Finland Oy.

Pariisin Kevät: Meteoriitti [CD-levy]. 2008. Meteoriitti. Sony BMG Music Entertainment Finland Oy.

Haastattelut

Haastateltava 1. 2017. Korutaiteilija. 26.1.2017, Lahti.

Haastateltava 2. 2017. Harrastelijakäsityöläinen. 26.1. 2017, Lahti.

Haastateltava 3. 2017. Korumuotoilija/kultasepänanalan artesaani. 4.2.2017, Lahti.

Haastateltava 4. 2017. Sisustus- ja korutuotteita myyvä yrittäjä. 28.2.2017, Helsinki.

Kirjalista

Aav, M., Amberg, A-L., Fagerström, R. & Tillander-Godenhielm, U. 2012. Koru Suomessa. Helsinki: Designmuseum.

Harmainen, T. (toim.) 2006. Eligius: Jalot kullan takojat. Suomen Kultaseppien Liitto Ry. Helsinki: Gummerus.

Holm, M. 2012. Se on sitä, mitä se on: Korutaiteilijoiden näkemyksiä korutaiteesta. Pro gradu -tutkielma. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, yliopiston kirjaston digitaalinen tietokanta.

Hyrsky, K. 1999. Käsityöläisyyden kuva kultasepän ammatissa: Käsityöläisyys Suomen Kultaseppien Liiton lehdessä 1990-luvun lopussa. Pro gradu- tutkielma. Helsingin yliopisto: Kotitalous- ja käsityötieteiden laitos, Kasvatustieteellinen tiedekunta. Helsinki: Helsingin yliopiston verkkojulkaisut. [viitattu 27.1.2017].

Saatavissa: <http://ethesis.helsinki.fi/julkaisut/kas/kotit/pg/hyrsky/kasityol.pdf>

Kivilaakso, A., Luutonen, M. & Marsio, L. (toim.) 2017. Itse tekemisen perinne: Käsityöt elävänä kulttuuriperintönä [verkkojulkaisu]. Museovirasto. [viitattu 2.2.2017]. Saatavissa: <http://www.nba.fi/fi/File/3107/itse tekemisen-perinne.pdf>

Rautio, P. 2013. Vapaus vai kahleet?: Millä tavalla korutaide on eri asia kuin koru – tai taide? Taide 6/2013, 5-10.

Ruutiainen, P. 2010. Puettavia koruja, installaatioita ja arkisia materiaaleja. Taide & Design nro.9. 132-137. ISSN 1798-1417.

Ruutiainen, P. 2009. Kaikenmaailman killuttimia ja kehottomia koruja. Taide 6/2009, 14. ISSN 0039-8977.

Shirani, N. 2017. Interview with Silvia Weidenbach. Goldsmiths' Centre Blog [verkkoblogi] 12.5.2017. [viitattu 23.5.2017]. Saatavissa: <http://www.goldsmiths-centre.org/blog/2017/may/12/interview-with-silvia-weidenbach/>

Treggiden, K. 2017. Collect 2017: Silvia Weidenbach - Fusing the past to the present. Crafts: The magazine for contemporary crafts. Jan/Feb 2017. 40-43.

Vakkari, J. 2009. Koru on kysymys. Taide 6/2009, 9, 13. ISSN 0039-8977.

Kuvat

Tekijä ja Helmi Eskelinen.

Liitteet

Liite 1. Haastattelukysymykset

Liite 2. Haastattelu 1.

Liite 3. Haastattelu 2.

Liite 4. Haastattelu 3.

Liite 5. Haastattelu 4.

Liite 6. Opponentin puheenvuoro

Haastattelukysymykset

Taustatiedot

1. Mitä teet työkseesi ja millainen rooli korujen tekemisellä on elämässäsi?
2. Miten määrittelisit itseäsi korujen tekijänä? (Oletko suunnittelija, käsityöläinen, muotoilija, taiteilija, seppä, harrastelija, ammattilainen vai jotain muuta?)
3. Valmistatko koruja myyntiin? (Elätäkö itsesi korujen tekemisellä vai onko sinulla muitakin tulonlähteitä?)

Koulutus ja ura

4. Millainen on koulutus- ja työhistoriasi?
5. Harrastatko jotakin muuta visuaalista hahmottamista ja kädentaitoja vaativaa toimintaa kuin korujen valmistaminen?
6. A) (Jos teet koruja työkseesi) Miten päädyit ammatin valintaasi?
B) (Jos et valmista koruja työkseesi) Oletko harkinnut ammattia, jossa voisit valmistaa koruja?

Koulutuksen merkitys

7. Ovatko korualan ammatilliset koulutukset sinulle tuttuja?

8. Millainen merkitys koulutuksella (tai kursseilla) on omaan korujen valmistamiseesi?

9. Millainen merkitys mielestäsi koulutuksella on korujen valmistamiseen yleisesti?

(Voiko tekijän koulutuksen päätellä korua tarkasteltaessa? Johtaako mielestäsi käsityöalan, muotoilualan tai taidealan koulutus aina tietyn tyyppisiin lopputuloksiin ja tunnistettaviin tyylihin koruissa?)

10. Voisivatko ammattilaiset koruntekijät mielestäsi ottaa oppia harrastelijäkäsityöläisiltä?

11. Miten suhtaudut TEE SE ITSE –kulttuuriin? Saako kuka tahansa käyttää vapaasti näkemiään ideoita?

12. Miten korualan ammattilaiset voisivat hyödyntää TEE SE ITSE –kulttuuria?

Korujen valmistaminen käytännössä

13. Millaisista materiaaleista valmistat korusi? Onko materiaaleja koruihisi helppo saada?

14. Mistä saat ideat ja inspiraation koruihisi?

15. Materiaalin vai idean ehdoilla?

16. Onko sinulla koruissasi oma, tunnistettava tyyli?

17. Osaisiko joku muu valmistaa samankaltaisia koruja?

18. Teetkö suunnittelemasi korut alusta loppuun itse?
19. Minkälaisia tunteita korun valmistaminen saa sinussa aikaan?
20. Muistatko yhä mikä ja millainen oli ensimmäinen valmistamasi (tai suunnittelemasi) koru?

Korujen valmistamisen ideologia

21. Miten paljon mietit korusi tulevaa käyttäjää ja korun käytettävyyttä?
22. Minkä verran seuraat muiden tekemisiä korujen suhteen?
23. Tapaatko etsiä tietoa/päivittää tietosi korun valmistamisen erilaisista tekniikoista tai materiaaleista? Löytyykö tietoa mielestäsi helposti?
24. Onko sillä merkitystä työskentelyysi, jos joku toinen tekijä tekee samanlaisia koruja (samalla tekniikalla tai saman kaltaisia ideoita käyttäen) kuin sinä?
25. Oletko kohdannut kriisejä koruja luodessasi? Jos olet, miten olet päässyt niistä eteenpäin?
26. Tapaatko pohtia korujen valmistamiseen liittyviä eettisiä kysymyksiä?

27. Millä tavoin korujen valmistamiseesi vaikuttavat A) materiaalien alkuperä, ympäristövaikutukset ja muut ekologiset kysymykset? B) korun materiaallinen arvo (työtunnit, materiaalikustannukset, myyntihinta)? C) korun esteettiset tai kulttuurilliset arvot?

Pohdintaa korujen mahdollisuuksista

28. Voiko mielestäsi kuka tahansa luoda koruja?
29. Voiko henkilö jolla ei ole korualan koulutusta valmistaa A) laadukkaita koruja? B) koruja myyntiin?
30. Voiko koru olla muutakin kuin käyttöesine?
31. Miten hyvin koru sopii taiteen välineeksi?
32. Millainen käsitys sinulla on tämän hetken tilasta korualalla? Onko kiinnostavien korujen tarjonta mielestäsi monipuolista?
33. Tapaatko pohtia, mihin koruja tarvitaan?
34. Mikä on mielestäsi korujen tärkein tarkoitus?
35. Mikä on se pohjimmainen syy miksi juuri sinä haluat luoda koruja?

Haastattelu 1. to. 26.1.2017, Lahti, Haastateltava:
Korutaiteilija

Mitä teet työkseesi ja millainen rooli on korujen tekemisellä elämässäsi?

No korujen tekeminen on mun ammattini. Mä olen korutaiteilija. Elikkä sillä on tärkein osa mun elämästäni.

Miten määrittelisit itseäsi korujen tekijänä?

Mä olen korutaiteilija.

Ja sä valmistat valmistat koruja myyntiin??

Mä valmistan koruja näyttelyihin, lähinnä ulkomaisiin näyttelyihin. Kun meillä Suomessahan ei ole gallerioita joissa esiteltäisiin korutaidetta.

Miten elätät itsesi?

Mä olen saanut taiteilijaeläkkeen, niin se elättää mut. Ja totta kai näyttelyistä myydään myöskin teoksia, mutta taas se on aika marginaalista, koska korutaide on edelleen marginaalisessa asemassa. Ja Suomessa vielä marginaalisemmassa asemassa.

No jos haluat vielä kertoa tähän työ- ja koulutushistoriastasi?

Toki mä olenkin jo lukenut CV:stäsi.

No mä olen valmistunut Lahden kultaseppäkoulusta 1977 hopeasepäksi ja sen jälkeen mä olin pari vuotta tuolla Kautokeinosssa Juhlsin hopeapajassa ja sen jälkeen mulla on ollut aina vuodesta 1980 asti oma työhuone, tähän päivään saakka. Muotoilija AMK tutkinnon tein vuonna 2000.

No harrastatko jotakin muuta visuaalista hahmottamista ja kädentaitoja vaativaa toimintaa kuin korujen valmistaminen? Tai siis, ehditkö harrastaa?

No mähän kudon koko ajan ja se kutominen on myös siirtynyt mun taiteelliseen toimintaan. Eli käytän myöskin tekstiilejä ja lankoja mun töissäni.

Eritteletko työ- ja vapaa-aikaasi?

En oikeestaan. Kun mä asun tuossa muutaman metrin päässä, eli työhuone on tässä mun pihapiirissä, niin se tarkoittaa myöskin sitä, että mä voin aika usein tulla tänne. Mä oikeasti koen, että mun työtila on osa mun kotia.

Siksi täällä on myöskin näin paljon viherkasveja. Mä oon yrittänyt saada tästä myöskin viihtyisän ympäristön, koska mä vietän täällä niin paljon aikaa.

Mun mielestä toi on niin tärkeä aspekti. Mulla on itellä kans tärkeää, että esimerkiksi kouluympäristössä sitä sais jollain viihtyisäksi.

Joo, koska se vaikuttaa mulla ainakin tekemiseen jollakin tavoin, että mulla on sellainen visuaalinen ympäristö, jolla voi myöskin ruokkia omaa tekemistään.

Mutta vielä tästä mun työurasta. Mähän oon toiminut myöskin opetustyössä, varmaan vuodesta -90 lähtien. Lähinnä tuolla nykyisessä Saimaan ammattikorkeassa. Kun mä aloitin, ensimmäinen opetustehtävä oli Ylämaan kivikoulussa ja sit sen jälkeen mä oon Saimiassa eli Saimaan ammattikorkeakoulussa korutaiteen osastolla ollut opettajana erinäisiä jaksoja. Ja myös Tukholmassa Konstfackissa olin lehtorina kaksi vuotta.

Osaatko sanoa, että minkälainen se ajatus oli silloin? Oliko se niin kuin semmoinen luonteva osa tekemistä vai oliko se sitten elannon vuoksi? Tunnetko sä myöskin kutsumusta jakaa tietoutta?

No se on tietenkin myöskin elannon vuoksi, koska meidänhän on pakko syödä ja asua jossain... mutta mä oon pitänyt kyllä opetustyöstä myöskin, koska olen saanut siitä itselleni hirveän paljon. Koska ei se oo siten, että opettaja pelkästään antaa, vaan siitä saa myöskin tosi paljon. Ja mun mielestä mä oon kehittynyt tekijänä ja ihmisenä sitä kautta myöskin.

Okei, mä kysyn tätä myöskin ihan siksi, kun mä oon itse miettinyt, että tunsin joskus kutsumusta opettamiseen, mutta sitten toisaalta tuntuu, että itse oon vielä niin raakile tekijänä, että halusin vielä ensin nähdä sitä, mikä se oma juttu on ennen kuin on tavallaan sitä varmuutta antaa toisille mitään.

No mä voin kuvitella, että mun ensimmäinen opetusvuosi oli aika kökkö. (Naurua.) Mut ihminenhän kehittyy myöskin siinä. Mullahan ei oo siis mitään pedagogista pätevyyttä vaan se on siis tän ammatin tuoma pätevyys. Ja siksihän mä suostun teidän kaikkiin juttuihinne aina, koska mun mielestä mun tehtävä on jakaa myöskin sitä, mitä mä oon itse saanut ja oppinut. Ja sitten mä sanon aina, että valtiohan maksaa mulle myöskin palkkaa nykyään siitä. (Naurua.)

Osaatko sä kertoa sen polun, että miten sä oot päätenyt sun ammattiin? Onko se ollut looginen ja ootko sä pyrkinyt siihen ammattiin?

No ei todellakaan looginen. Kun mä olin valmistunut hopeasepäksi kultaseppäkoulussa, niin mä ajattelin, että mä en ikinä tule olemaan tällä alalla, koska mä koin hirveän rajoittavaksi sen, että se oli vain sellaista

teknistä suorittamista. Mut sitten sattumuksien kautta mä tapasin ihmisiä jotka näytti mulle että on olemassa muita tapoja lähestyä tätä, lähinnä nyt korua, ei niinkään sitä hopeasepäntyötä. Ja sit mä jotenki tajusin, että tässä on tämmöinen mahdollisuus myöskin pyrkiä sisältöihin eikä pelkkään tekniikkaan. Ja siitä sit pikkuhiljaa. Siis pitkä tie.

Aluksihan oon tehnyt ihan hirveitä töitä. Ja ei... Ne hävettää monet. Todellakin! (Naurua.) Mut kun se on ollut tommosta learning by seeing tai learning by doing -tyyppistä, niin siinähan tulee, totta kai, niin kuin opiskelussakin tulee, tehtyä tyhmiä päätöksiä ja huonoja päätöksiä. Mut niistähan oppii kaikista eniten. Siitähan oppii, kun tajuaa, että täähän on siis aivan kamalaa, mitä mä nyt suollan täältä. Että mun pitää keskittyä ja miettiä oikeesti, että minkälainen tekijä mä oon ja mitä mä haluan tehdä.

Miten sä näet, että minkälainen merkitys on ollut koulutuksella sun omaan korujen valmistamiseen?

Mua ei yhtään harmita se, että mä oon oppinut tekniikoita. Kun aina vähän väheksytään, että korutaiteilijat ei osaa tekniikoita. Meitähän kutsuttiin mehupillitaiteilijoiksi silloin aikanaan, koska hylkäsimme jalometallit. Mut mä oon itseasiassa ollut ihan hyvä teknisesti myöskin, mutta se miten mä niitä käytän niitä tekniikoita, niin siitä on tullut mulle oma tapa. Mut et mä tiedän, että miten tehdään jotain ja se on tärkeää. Silloin mulla on vapaus joko käyttää niitä tai olla käyttämättä. Nyt mä kehuin itseäni, mut mulla oli hyvä todistus, kun mä pääsin koulusta ja sain stipendin. (Naurua.)

No sitte tästä koulutuksesta, että luuletko sä, että tekijän koulutuksen voi päätellä jos tarkastellaan korua? Että esimerkiksi johtaako vaikka käsityöalan tai muotoilukoulutus tai sitten teknisempi kultasepäalan koulutus aina tietyn tyyppiin lopputuloksiin? Ja voiko ne tyyli tunnistaa koruja katsellessa?

No aika monella voi tunnistaa, mutta ei kaikilla. Sehän riippuu tekijästä hirveen paljon, että jotkut vaan seuraa orjallisesti sitä mitä ovat oppineet ja siitä puuttuu sisällöllinen tai oma näkemys. Kun se löytyy, niin silloinhan se alkaa muuttamaan sitä heti. Et se ei ookaan pelkkää tekniikkaa tai harrastelua tai jotain. Mut sitten voi olla ihan valtavan hyvä, joku joka on aloittanut harrastuspohjalta ja voi oppia teknisesti hienoksi. Tai joku joka on oppinut tekniikan, niin kehittyikin hienoksi taiteilijaksi. Mutta sehän on niin yksilöllistä. Jotain pitää tapahtua siinä ihmisessä, että alkaakin käyttämään niitä taitojaan eri tavalla.

No mitä luulet, voisivatko ammattilaiset koruntekijät ottaa oppia harrastelijakäsityöläisiltä?

No saattaa olla, että semmosta... niinku sellaista rentoutta voi oppia harrastelijalta, koska harrastelijat, nehän on aina tyytyväisiä omaan töihinsä. (Naurua.) Jossain on ollut sellainen lause, että ero ammattilaisen ja harrastelijan välillä on se, että harrastelijat on aina tyytyväisiä omaan tekemiseensä. En mä tiedä, että pitääkö se paikkaansa.

No miten sä suhtaudut, semmoseen TEE SE ITSE –kulttuuriin? Että saako kuka tahansa käyttää vapaasti näkemiään ideoita? Siis tarkoitatko sä, että varastaa ideat muilta?

Niin, ja semmoinen, että kun nähdään kivoja kuvia, niin sitten kopioidaan tyyli tai kopioidaan idea.

No mun mielestä se on eksploraatiota, hyväksikäyttöä enkä mä voi hyväksyä sitä. Siis mähän tiedän hienojen korutaiteilijoiden kopioita, mut nehän ei oo koskaan niin hienoja kuin alkuperäinen. Että kyllä kannattaa seurata mitä se alkuperäinen tekijä on tehnyt. Mun mielestä, jos sä ryhdyt taiteilijaksi tai miksikä tahansa, niin kyllä sulla pitää olla oma vahva näkemys siitä. Sehän voi olla aika lähellä tietenkin jonkun muun tekemistä, koska nythän kaikki koulutus ja kaikki on niin kansainvälistä. Mehän tiedetään koko ajan kaikki ja nähdään kaikki.

Mut että sä olet törmännyt sellaisiin tietoisin jäljitelmiin?

Kyllä. Mutta siitä huomaa, kädenjäljestä ja siitä jostain, että tää nyt vaan kopioi tätä

Koska sitten taas tietysti jokainenhan meistä nyt inspiroituu jostain ja kerää ideoita, niin...

Joo joo. Totta kai, siltähän ei voi välttyä. Mutta sitten pitää olla hirveen tarkka, jos ne alkaa siirtyä sinne omalle työpöydälle ne sen toisen taiteilijan oivallukset. Niin silloin pitää miettiä miksi ja mikä on se mun osuus tässä. Että kopionks mä vai?

No sitten mä kysyn käytännössä sun omasta korujen valmistamisesta, että millaisista materiaaleista sä valmistat sun korut ja onko sun helppo kerätä näitä materiaaleja?

No se vaihtelee hirveen paljon, koska mä teen kokoelmia. Mulla on aina joku tietty teema, jonka puitteissa mä työskentelen. Mä oon tehnyt niin kauan töitä, että mä tiedän jo minkälaiset materiaalit kiinnostaa mua. Mutta sit aina välillä tulee joku yllätys. Et mikä ihmeellinen karvatupsu alkaa kiinnostaa. (Naurua.) Ja mä en aina tiedä mistä se tulee. Joskus musta on kiva, et on sellanen mysteeri ja se alkaa kiinnostaa. Ja sit mä

käytän sitä, kuitenkin omalla tavallani, esimerkiksi sitä materiaalia tai jotain.

Onko sulla nähtävissä, että meetkö sä idea edellä vai materiaali edellä vai sekä että?

Se on sekä että. Mun pöydällä on aina tavaraa. Niin kun nytkin. Tässä on nyt aika vähäisesti, koska mä oon vasta saanut yhden kokoelman valmiiksi Hollantiin. Pöydällä on siis paljon tavaraa, jota tulee ja menee. Joskus otetaan pois ja joskus otetaan lisää. Ja jotkut materiaalit ruokkii sitä kokonaisuutta, että ne ei välttämättä tuu valmiisiin töihin ollenkaan. Mä kutsun sitä palapeliksi, että mä liitän ja poistan. Ja välillä tulee väärä pala, että pitää ottaa pois ja sitten, sit yks päivä siinä on joku valmis työ. (Naurua.) Ja sittenhän se meneekin tylsäks, koska sitten pitää miettiä, että tähän pitää laittaa vielä joku neula tai joku semmoinen, että tätä voi käyttää. Koska mä mielelläni teen koruja joita voi käyttää.

Yhdessä haastattelussa oli niin ihana ajatus, kun sä kerroit, että sä tuut mielelläs tänne työhuoneelle. Että joskus sä saatat vain katsella noita materiaaleja. Mä itse ajattelen, että joskus mä huomaan tavallaan niin kuin haaskanneeni koko työpäivän siihen, että sitä pyörittelee vain jotain kappaleita.

Mun mielestä se ei oo haaskaamista vaan sehän edistää sitä, että mä alan ymmärtää sitä enemmän. Et mähän saatan istua täs kaks viikkoa tekemättä mitään, et mulla on vain jotain tässä pöydällä, muotoja tai materiaalia. Mä kutsun sitä sellaseks ”ruuaksi” tähän tekemiseen. Et sitä kautta mä löydän sen mitä mä etsin. Sit kun mä oon siinä häröilly pitkään, niin mä alan ymmärtää mitä pitäisi tehdä ja sitten mä oon aika nopea siinä. Usein on myös deadline, että on joku näyttely, johon on pakko saada ne työt valmiiksi, niin sit vaan se ”ruoka” mitä on sinne syöttäny alkaa tuottaa sitä tulosta.

Se vaan ku opiskelijanäkökulmasta ne deadlinet on niin tosi pian, että siinä pitää olla niin tosi tehokas.

No joskus tulee tosi nopeita deadlineja, kun tulee joku näyttelykutsu ja sä haluaisitkin osallistua sen teeman tai jonkun muun asian takia, niin sitten siinä pitää vaan tehdä niitä päätöksiä, mutta kyllä mua sit auttaa se kokemus, koska olen tässä ollut jo useamman vuoden näissä hommissa.

Onko sun mielestä sun koruissa oma tunnistettava tyyli?

No mä toivon, että on. Enhän mä voi sitä itse tietää. Mutta kyllä mulle on sanottu, että vaikka siinä muuttuu vaikka materiaali tai jotkin muut jutut, niin siinä on joku semmoinen, joka on jollakin tapaa tunnistettava. Musta on myöskin hauska yllättää, että tulee jotain semmosta mitä ei multa odoteta, koska täähän menee aivan valtavan tylsäksi, jos mä vaan toistan sitä mitä mä oon aina tehnyt. Se on mulle itselleni tylsää ja se on katsojalle tylsää.

No vähän ehkä tyhmäkin kysymys, mutta osaisiko joku muu valmistaa samankaltaisia koruja?

Emmä tiedä. Varmaan oasis, ehkä. En mä ole siis nähnyt, että joku kopiois mua myöskään, mutta mä tiedän, että mä oon ollut inspiraation lähde joillekin.

Mut ainakin, jos multa kysyttäis, niin en mä ainakaan ymmärrä, että miten sä teet sun korut ja välttämättä ei aina edes sitä materiaalia heti kerta katsomalla eikä välttämättä vielä toisellakaan katsomalla ymmärrä.

Se on ehkä hyvä. Koska sitten ei ehkä keskity liikaa johonkin materiaaliin siinä teoksessa, vaan keskittyy siihen kokonaisuuteen ja katsoo, että miten se vaikuttaa suhun esimerkiksi. Että pidätkö vai etkö pidä ja mikä siinä on kiinnostavaa tai mikä ei ole.

Mun mielestä se on ihana tunne olla vähän ymmyrkäisenä, että mikä tää on ja mitä tää on.

Joo. Koska sitä kauttahan sitä myös oppii itse jos tulee jollakin tapaa yllätetyksi jonkun töistä, että haa!

No sitten, mä oletan, että sä teet suunnittelemasi korut alusta loppuun itse.

Joo.

Mutta onko sulla kokemuksia teettämisestä muilla, jotain niin kuin osien tai mekanismien teettämisestä?

Ei mulla oikeesti oon. Mä haluan, että mä teen sen itse, että mä teen ne päätökset. Vaikka joskus musta olis kiva, että joku tekis mulle jotkut hienot neulasysteemit, mutta sitten mä ajattelen, että osaanhan mä tehdä ne itsekin. Tietenkin joskus, kun on kiire, olis ihana jos olis joku hyvä tyyppi tekemässä ja mä tiedän, että monilla taiteilijoilla on teknisiä assistentteja, jotka tekee niille näitä teknisiä ratkaisuja. Ja se on mun mielestä ihan hyväksyttävää.

No osaatko nimetä tunteita, mitä tää korujen valmistaminen saa sussa aikaan? Onko siinä laaja skaala, vai onko se pääosin palkitsevaa?

Sehän on sekä että. Siinähan on tietenkin erilaisia vaiheita. Aina kun pöytä on tyhjä ja tietää, että pitäis aloittaa jotakin, että puolen vuoden päästä pitäis olla jotain siinä, niin ajoittainhan se on ihan kamalan raskasta, kun tuntuu, että mitään ei tule. Ja se on vaan kestettävä, koska mä tiedän, että silloinhan alitajunta työstää eniten kun mitään näkyvää ei tule. Se on kauheen raskasta, mut mä oon oppinut siihen, että mä en ala hermoilemaan. Mä tulen vaan tänne ja katselemaan näitä ja sitten tietenkin, kun se alkaa sujumaan, sehän on valtavan palkitsevaa ja sit se

tuottaa paljon ideoita ja paljon mahdollisuuksia, joista sitten pitää valita vaan, mikä on nyt tähän paras mahdollinen. Ja sitten työ on valmis. No sitten se lähtee tosta.

Mä pidän enemmän siitä prosessista kuin niistä valmiista töistä ja en mä tarkoita, että mä inhoan niitä valmiita töitä, mut se prosessi on musta ihan maailman kiinnostavin. Ja sit tietenkin vuosien päästä joskus, kun katsoo jotain valmista, että toi oli todella vikatikki tehdä toi tolla tavalla, niin niitä huteja tulee aina. Mutta mä toivon, että meidät muistettaisiin niistä hyvistä töistä eikä niistä paskoista.

Muistatko minkälainen oli ensimmäinen sun valmistama koru?

No se on ollut tuolla kultaseppäkoulussa, varmaan joku pakollinen työ. Muistaakseni se oli sellainen hopeinen rintakoru, jonka keskelle piti istuttaa spektroliitti ja sen ympärille tuli kierros hopeaputkista, pätkistä tehty ja sitten sen ulkopuolella oli hopeakehä. En mä muista sitä ennen tehneeni mitään, ehkä jonku pakotustyön, mutta en mä enää muista kun siitä on niin kamalan kauan aikaa.

No sitten siirrytään tähän korujen valmistamisen ideologiaan ja ylipäätään suunnitteluprosessiin. Miten paljon sä mietit käyttäjää ja käytettävyyttä?

Mulle se käytettävyys on suhteellinen käsitys. Monet noista mun töistä on aika vaikeesti käytettäviä. Ne on aika isoja, ne saattaa olla painavia, mutta silti mä haluan, että ne puetaan päälle, vaikeuksista huolimatta, et mä haluan, että se koru on läsnä. Se ei ole mikään pieni joka on vaan... Se voi olla pieni, mutta sillä täytyy olla kuitenkin iso merkitys. Mut usein sillä koolla, musta tuntuu, että sillä on aika iso merkitys siinä mun tekemisessä. Ei mitenkään itsetarkoituksellinen, vaan ne vaan on isoja. En mä tietoisesti ajattele, että nyt mä teen tällaisen ison härvelin, jota on

hirveen vaikee käyttää ja sit kaikki siinä kauhistelee sitä, vaan se on mun mittakaava sellainen, että se ei oo mikään hirveen pieni.

Minkäverran seuraat muiden tekemisiä korujen suhteen?

Aika paljon. Siis mähän käyn tietenkin ulkomailla, koska Suomessahan tapahtuu hyvin vähän. Mä käyn joka vuosi esimerkiksi Münchenissä Schmuck-tapahtumassa ja olen taaskin menossa sinne. Nyt vasta tulin, kun meillä oli näyttely Hollannissa ja käytiin katsomassa yksi hieno kokoelma ja käytiin gallerioissa siellä. Totta kai mä seuraan paljon.

Tapaatko sä etsiä uusia tekniikoita tai materiaaleja tai tietoa, tavallaan päivittää tietoisuuttasi erilaisista tekniikoista mitä vois käyttää koruissa?

Mä en oo mikään sellainen tekniikkatyyppejä vaikka mä tunnen tekniikoita, mut ne ei hirveesti kiinnosta mua jos ei sillä oo mitään tekemistä sen silloisen kokonaisuuden kanssa.

Mutta entä jostain muista käsityöasioista ja mulita aloilta?

Kyllä, siis kyllä tietyllä tavalla kiinnostaa jotkin eri tekniikat joita vois hyödyntää niissä omissa, mut sitten mä huomaan sen, että vaikka mulla olis joku selkeä tekniikka, niin sittenhän mä alan säveltää sitä ite. En mä oo mitenkään ortodoksinen tässä hommassa, et mä oon aika tällai, miten se nyt sanotaan, mä vaan käytän sitä hyödykseni omiin tarkoituksiini. Et mä en voi suoraan ottaa jotain tekniikkaa. Mun pitää puuttua siihen jollain tapaa.

Onko sillä merkitystä, jos sä havaitset sattumalta, että joku toinen tekee samankaltaisella tekniikalla tai on lähestynyt jotain aihetta samankaltaisilla ideoilla, niin vaikuttaako se sun työskentelyyn? Törmäätkö semmoisiin?

En mä oikeesti ajattele tommosta. Nythän siis, kun koko ajan on

maailmassa kaikenlaista ja kaikenlaista tulee, siltä ei voi välttyä, että eri ihmiset samaan aikaan löytää jotain samaa, samanlaista. Mut se on eri asia jos alkaa kopioimaan jotain. Asiat vain jotenkin voi syntyä samanaikaisesti monessa paikassa.

Tätä mä just lähdin ajamaan takaa, en niinkään sitä kopioimista.

Joo, että yhtäkkiä jotkut asiat vain alkaa kiinnostamaan samaan aikaan eri ihmisiä, vaik ne ei olis edes koskaan nähneet toisiaan, toistensa tekemisiä. En mä tiedä onko sekään enää mahdollista, kun mehän nähdään kaikki yhdellä klikkauksella.

Ja kysyn myös siksi, että koska mulle itselle tulee aina joskus sellainen lannistuminen siitä, kun mä tajuan, että hei tuolla tehdään nyt samaa juttua ja vaikka se oliskin just se ”ajan henki”, että niin monet muutkin päätyy siihen samaan ajatukseen.

No sitten täytyy vain pysyä jotenkin itsessään ja tehdä sitä minkä kokee, että tää tulee nyt jostakin oikeasta lähteestä. Pysyä vain siinä ja tehdä sitä juttua omalla tavallaan, koska eihän nyt kahta samanlaista työtä tule yhtä aikaa, siis ihan täydellisesti samanlaista. Siinä pitää sen tekijän kädenjälki näkyä, muuten ei oo mitään mieltä.

Ootko itse kohdannut kriisejä urallasi?

Oon montakin kertaa. Siis tietenkin Suomessa on helppo kohdata näitä kriisejä, koska meillä ei ole mitään näkymiä tän korutaiteen suhteen kovastikaan. Mäkin oon joutunut etsimään ne galleriat ja kaikki ne kontaktit ulkomailta. Meillä on tietenkin tää Hibernate-ryhmä, joka tukee mua. Se on hienoa. Ja sitten tietenkin kontaktit opiskelijoihin ja myöhemmin kun heistä tulee kollegoita. Mä luulen, että varsinkin nuorempana se oli aika ahdistavaa, kun sä et löytänyt sitä sellaista

”perhettä”, että mihin sä kuulut. Et aina teki jotain outoa, mikä ei koskaan sopinut mihinkään, tai sua kummasteltiin. Mutta se on nyt väistynyt, koska mä tiedän, että meillä on sellainen hieno kansainvälinen perhe, jossa kaikki tekee tosissaan ja ei oo epäilystäkään enää siitä, että onko tällä jotain merkitystä.

Kyllä mua noi nuoremmat huolestuttaa, että he jaksavat ne kaudet, milloin tuntuu, että “Mihin mä näitä teen?” Mut ehkä sinnikkäimmät ja jotka uskoo eniten itseensä, ne sit aina selviää ihan missä tahansa, alalla kuin alalla.

Niin se täytyy ajatella.

Tapaatko pohtia minkäänlaisia eettisiä kysymyksiä korujen valmistamisen suhteen? Esimerkiksi nuo perinteiset kultasepäalan materiaali- ja pohdinnat ei nyt tietenkään tässä vaiheessa sun uraa oo ajankohtaisia?
Ei.

Mutta mietkö sä vaikka korun materiaalista arvoa?

Vaikuttaako sun työskentelyyn millään tavalla nää materiaalien arvo tai työtuntien määrä tai sitten myyntihinta? Vai teetkö joka tapauksessa koruja ja ne on toisarvoisia kysymyksiä?

Kyllähän se melkein noin on, etten mä hirveesti mieti. Tottakai mulla on elämänasenteena tietynlainen arvomaailma, jota mä yritän toteuttaa mun elämässäni ylipäättänsä. Mä en halua tuhlailta ja mä haluan elää sellaista elämää, että tää jatkuis maapallolla tää elämä myöskin mun jälkeeni. Sellaiset asiat on tärkeitä ja se ehkä heijastuu myöskin siihen tekemiseen. Mähän oon käyttänyt paljon kierrätysmateriaaleja.

Eli ne eivät oo sillä tavalla alleviivattuja arvoja vaan korut syntyvät joka tapauksessa?

Joo, korut syntyvät joka tapauksessa. Mä inhoan sanaa kierrätys esimerkiksi, koska siitä tulee mieleen jotain ihme... Mä en edes kehtaa sanoa mitä. Kun taiteilijat on aina käyttäneet ready made –materiaaleja. Se on ollut osa taiteen tekemistä, ei sen kummempaa. Mun mielestä sen korostaminen, että tää on nyt kierrätettyä, on vähän vastenmielistä.

Miten sun mielestä, voiko kuka tahansa luoda koruja?

Voi luoda, se on eri asia, onko ne hyviä.

Voiko henkilö, jolla ei ole korualan koulutusta, valmistaa laadukkaita koruja ja valmistaa koruja myyntiin?

Voi mun mielestä, jos hän on hyvä siinä mitä hän tekee. Tietenkin siis, jos sä mietit, että sä valmistat koruja myyntiin ja ne on ihan huonosti tehtyjä, niin eihän kukaan osta niitä. Siis että se kuluttaja näyttää sulle. Ja onhan sitä kaikenlaisia viritelmiä nähty tässä vuosien aikana ja välillä aina miettii niitä motiiveja ihmisen tekemisissä. Mutta sitten mä oon ajatellut sitä, että täähän saattaa tuottaa ihan valtavaa iloa tälle tekijälle ja mikä mä oon sanomaan kuka saa tehdä, kuka ei. Ei se oo mun tehtävä. Mä voin sanoa vain omasta mielestäni jos tää on hyvä tai ei oo, mutta se on hyvin henkilökohtainen mielipide.

Voiko koru olla muutakin kuin käyttöesine?

Koru ON myös muutakin kuin käyttöesine. Lähinnä siinä on tärkeitä, että sen lähtökohdat on korussa. Se voi olla kehon ulkopuolellakin. Mutta että sen lähtökohda tulee korusta, korun joko materiaaleista tai mittakaavasta tai jollakin tapaa siitä kehoyhteydestä.

Miten hyvin koru sopii taiteen välineeksi?

Erittäin hyvin. Se on pieni kooltaan, mutta ei pieni merkitykseltään.

Minkälainen käsitys sulla on ylipätään korualalla? Löytääkö sun mielestä kaikki asiakkaat koruja ja onko tarjonta sillä tavalla monipuolista?

No Suomessa varsinkin korutaiteen näkyvyys on vähän liian vähäistä. Ihmiset eivät ymmärrä mitä se korutaide on ja se on valitettavaa. Sitten mä oon kokenut, että esimerkiksi korumuotoilu on vähän liian saman kaltaista. En tiedä johtuuko koulutuksesta vai siitä, että se on enemmän myyvää vai mikä siinä nyt on, mutta sillai mä oon sen kokenut. Sieltä puuttuu huiput ja persoonallisuus. Sitä mä toivoisin, että korumuotoiluun panostettaisiin jotenkin enemmän, siihen että tekijät löytäis sen oman... Että tulis enemmän persoonia siihen korumuotoiluunkin.

Tapaatko pohtia mihin koruja tarvitaan?

Mä tarvitsen koruja siksi kun mä oon tekijä. Mä tarvin koruja mun oman ilmaisun välineeksi. Korun merkitykset voi olla niin erilaisia eri käyttäjille. Niin kuin ehkä huomaat, ei tainnut olla yhtään korua nyt päällä. Mä oon aika huono korun käyttäjä itse. Mun mielestä koruja tarvitaan, koska me tarvitaan, vaikkei olis tekijä, niin ihminen tarvitsee koruja ilmaistakseen jotain omaa, kuka minä olen. Ihan samalla tavalla kuin vaatteiden, niin korujen avulla voi ottaa jotenkin kantaa tähän maailmaan.

Mikä on se pohjimmainen syy miksi juuri sinä haluat luoda koruja?

Mä en enää tiedä mitä muuta mä tekisin, koska mä oon tehnyt tätä niin pitkään. Se on mulle hirveän tärkeää. Vois ajatella, että kun mä oon tän ikäinen ja oon eläkkeellä, että mä lopettaisin, mutta mä en varmaan koskaan lopeta tätä, niin kauan kuin mä kykenen tekemään jotain ja niin kauan kuin musta tuntuu, että mulla on jotain sanottavaa. Sinä päivänä kun tuntuu, että mä toistan itseäni, niin sitten mä lopetan.

Haastattelu 2. to. 26.1.2017, Lahti,
Haastateltava: Koruja valmistava
harrastelijäkäsityöläinen

Mitä teet työkseesi ja millainen rooli on korujen tekemisellä
elämässäsi?

No tällä hetkellä mä oon työttömänä, mutta opiskelen myös Lahden ammattikorkeakoulussa tradenomipuolella, eli liiketaloutta. Korujen tekeminen on tullut oikeastaan mun tehtäväksi kivien kautta, eli mä oon innostunut kivien keräilystä ensin ja oon halunnut tehdä niistä loppuun asti sitten tuotteen. Aika paljon väännän niitä kuitenkin.

Miten sä määrittelet itseäsi korujen tekijänä? Oletko suunnittelija, käsityöläinen, muotoilija, taiteilija, seppä, harrastelija, ammattilainen vai jotain muuta?

Joo. Kun siis mä teen kaiken alusta loppuun, niin mä sopisin siis aika moneenkin kohtaan tässä. Monta kertaa se alkaa siitä, että mä otan vaan kiven ja rupean työstämään ja sitten siitä kautta se pikkuhiljaa lähtee rakentumaan. Kuitenkin ennen kuin mä saan valmiin korun, mun on täytyntä suunnitella se mitä mä haluan. Mä piirrän sen ja mietin materiaalit ja kaikki. Että hyvinki montaa kohtaa näistä (suunnittelija, käsityöläinen, muotoilija, taiteilija, seppä, harrastelija, ammattilainen).

Jos sun pitäis lyhyesti kertoa jollekin ihmiselle, että minkälaisia koruja sä teet tai että minkätyyppinen sä oot korujen tekijänä niin miten vastaisit?

No kivikoruja, joissa on hopeatyötä mukana.

Valmistatko sä koruja myyntiin?

En. Mä teen ainoastaan omasta halusta. Mutta oon muutamia tehnyt sitten niin, että on pyydetty tekemään. Eli mä en oo niistä halunnut korvausta saada mitenkään rahallisesti, mutta mä oon monta kertaa jonkin muun sopinu siihen, että saadaan esimerkiksi näyttelyyn ottaa se koru mukaan tai sitten niin kuin eräässä tapauksessa, mä sain vastapalvelukseksi hopealusikoita, joita mä käytän korujen teossa.

Minkälainen on koulutus- ja työhistoriasi?

Tällä hetkellä koulutushistoria on sellainen, että mä tosiaan opiskelen tradenomiksi, mutta aikaisemmalta koulutukseltani mä olen merkonomi. Vuonna -90 muistaakseni valmistuin merkonomiksi, mutta sitte taas työhistoria: oon ollut keittiökäsitelmämyyjä, myyntineuvottelija sitten taas Soneralla ja niin pois päin. Hyvin monenlaista.

Harrastatko sä jotakin muuta missä tarvitaan visuaalista hahmottamiskykyä ja kädentaitoja?

Kyllä, hyvin monenlaista rakentelen, voi ihan sanoa, että piirtämisestä lähtien, sitten vaikka puukon tekoon. Että kaikkea teen, puusta monenlaisia asioita kanssa.

Eli ootko siis ihan lapsesta asti ollu harrastuksissa sillä lailla suuntautunut?

Aina. Mulla on aina ollu mahdollisuus tehdä puusta tai käsillä asioita. Kyllä.

No ootko sä harkinnut sellaista ammattia, jossa vois valmistaa koruja?

Kyllä, olen.

Mutta et oo sitten lähtenyt sille tielle?

Ei. Mä ajattelin, että mä pidän sen harrastuksena. Mä oon tosiaan miettinyt ja todennut, että tällaisella hetkellä ainakin elämäntilanteeseen sopii paremmin näin, etten oo lähtenyt ammattia siitä hakemaan.

Sitten mä kyselisin koulutuksesta. Onko sulle tuttuja nää korualan ammatilliset koulutukset?

No sen verran tosiaan, kun mä mietin tätä asiaa silloin, korumuotoilijan asioita enemmänki, niin toki mä myöskin kultasepän asioita tutkin. Sillä tavalla oon jotenkin perillä niistä.

Minkälainen merkitys sun omaan korujen valmistamiseen on koulutuksella tai sitten kursseilla? Kun kuitenkin oot (kivenhionta-) harrastuskerhossa, niin oot ilmeisesti jonkinlaisia kursseja käynyt asiaan?

Joo, kyllä, kerhon luonteeseen kuuluu, että siellä käydään semmoinen lyhytmuotoinen kurssi kivenhionnasta siinä ihan aluksi ja sitten myöhemmin kerhon jäsenet voi anoa kerhon tiloihin avainta, jotta pääsee sinne tekemään, mutta pitää olla siis ensin se kurssi suoritettuna. Ja kyllä sillä on iso merkitys, että saa ne laitteet turvallisesti haltuun. Niin kyllä sillä on siinä vaiheessa paljon tekemistä.

Ootko sä myös opiskellut itsenäisesti tekniikoita?

Kyllä, hyvin paljon luen erilaisia materiaaleja. Englanninkielellä löytyy hyvin niitä kaikennäköisiä. Näissä onneksi hyvin pitkälle voi sanoa, että se kuva selittää aika paljon, että miten se on tehty ja sitten jos sinä näytetään jotain työvaiheita vaikka erikseen, niin kyllä siitä aika hyvin pääsee jyvälle sitten.

Ja nykyään rupeaa olemaan YouTube-tutoriaaleja hyvin monen näköiseen tekemiseen.

Joo, mut kivenhionnasta vähemmän. Se on niin kovaäänistä, että jos siellä on video niin sitten siinä ei oo kyllä mitään ääntä.

Ootko sä sen verran perehtynyt näihin eri koulutusaloihin, että luuletko sä, että pystyy päättelemään korua tarkasteltaessa minkälaisia koruja minkäkin alan oppilaitoksissa ihmiset oppii tekemään?

En osaa vastata siihen, että pystyis sillä tavalla näkemään. Toki harrastelijatyöt varmaan pystyy näkemään, mutta se että näkis onko korusuunnittelija vai kultaseppä, niin en pysty erottaan kyllä ainakaan mun taidoilla. Oikeestaan ainut missä voi nähdä sen, että jos on päässyt käyttämään sellaisia tekniikoita, joita ei voi missään muualla, sanotaanko harrastajapiireissä, olla. Emalityöt esimerkiksi, kun se emalinpolttouuni vaatii jo niin paljon enemmän.

Mikä on sun mielipide, voisivatko ammattilaiset korujen tekijät ottaa oppia harrastelijakäsityöläisiltä?

Ehdottomasti. Kyllä. Mun mielestä moneen asiaan sopii tämä sääntö, että kaiken voi tehdä eri tavalla. Niin kyllä sen pystyy sitten silläkin tavalla hyödyntämään, että ottaa puolin ja toisin oppia.

No mitenäs sä suhtaudut tee se itse-kulttuuriin? Saako kuka tahansa käyttää vapaasti näkemiään ideoita? Että nyt kun internetin maailmasta pystyy löytämään niin paljon kaikkia virikkeitä, niin sitten kun toimitaan sillä tavalla, että otetaan ja kopioidaan joku tyyli tai idea suoranaisesti...

No näin harrastelijan kannalta mun mielestä siihen ei oo mitään estettä, mutta kyllä mä tietysti ymmärrän sen, että jos joku on luonut jonkun

hienon tyylin ja toiset kopioi sen, niin eihän se iloinen siitä ole, mutta toisaalta ei ne kopioinnitkaan hyvin helpolla mene. Siinä on omat vaatimuksensa taas.

Olisko sulla näkemystä miten korualan ammattilaiset voisivat hyödyntää tätä tee se itse -kulttuuria ja sitä, että ihmiset haluaa itse osallistua ja tuunata oman näköiseksi esineitä?

Niin, riippuu oikeastaan siitä, että millä tasolla se on se tee se itse – systeemi, että jos se on vaan ”rautalanka ja kivi” tasolla, niin siitä on hirveen vaikea saada mitään irti, mutta jos harrastelijat on vienyt sen pitkälle, eli ne tekee vaikka hopeaketjut itse, niin sieltä pystyy erilaisia malleja tai tekniikoita oppimaan ihan yhtälailla.

Millaisista materiaaleista itse valmistat korusi ja onko materiaaleja koruihisi helppo saada?

Joo sanotaanko, että tässä vaiheessa mä kerään luonnosta itse mun kaikki kivet ja työstän ne jos niistä on korukiveksi saakka työstettäväksi. Sitten siinä kivenhiointavaiheessa yleensä muotoutuu se idea siitä, että minkälainen koru se vois olla. Ja osassa koruista on erilaisia hopeatöitä mukana, ihan pohjanteosta lähtien. Ketjuja en aina välttämättä käytä, mutta niitäkin on siellä mukana. Nahkahihna on hyvin yleinen niissä.

Sä siis ajattelet jo kiveä kattoessas, että minkälainen se koruna vois olla? Ettet sä pelkästään mieti sitä kiveä, vaan sitä koko kokonaisuutta?

Kyllä ja nyt kun mä oon tehnyt pitkään jo tuota harrastustyötä, niin osaan jo maassa olevan kiven perusteella vähän suunnitella mitä siitä vois tulla.

Materiaalin vai idean ehdoilla? Osaatko sä sanoa sun työskentelyssä, että jos sulla on joku idea, niin lähdetkö sä työstämään sitä koruajatusta ennen kuin lähdet etsimään materiaaleja siihen? Vai meneekö se yleensä just näin päin, että kun sulla on se kivi, niin sitten sä sen kiven pohjalta lähdet visioimaan sitä korua?

Joo, juuri näin päin, että ensin on se kivi. Koska osa kivistä on niin, ettei niistä koskaan tuu korua, mut ne on sitte taas tallessa muulla tavalla. Mulla on paljon esimerkiksi topaasia ja turmaliinia sillä tavalla varastossa, mutta en mä tiedä tuleeko niistä koskaan koruksi asti mitään.

Ja kun kivihän on kuitenkin aina sillä tavalla arvaamaton, ettei voi tietää...

Nimenomaan, kun se voi hajota sitten vaikka viime metreillä niin kuin joku spektroliitti, että sä oot muuten saanut sen valmiiksi mutta sitten kiillotusvaiheessa se napsahtaa halki ja se oli siinä.

Ja joskus vasta istutusvaiheessa tai korun valmiina ollessa.

Kyllä, koska osa kivistä on ihan luonnollisesti irronnut, hajonnut. Niistä saa yleensä helpommin ehjänä pysymään, mutta sitten jos se on räjäyttämällä kalliosta otettu, niin sä et näe päällisin puolin sitä, ennen kuin sä oot ihan loppu metreillä ja sieltä voikin löytyä halkeamia jotka sitten pilaa koko sen työn.

No sitten yleisesti ideoista ja inspiraatioista. Mistä saat ideat ja inspiraation koruihisi?

Mä aika paljon kuitenkin haen sitä tietoo kirjoista ja tuolta eri somekanavien kautta. Sieltä voi saada sitä inspiraatiota, että haluaa tehdä jotain, kokeilla jotain eri tavalla ja niinku sitäkin kautta saan niitä. Mut

sitte sen verran historiafriikki mä oon, että vanhoja, muinaisia korutyylejä kiinnostaa jäljitellä

[Onko sun koruissasi oma, tunnistettava tyyli? Osaatko sanoa?](#)

En osaa sanoa, että onko niissä sillä tavalla tunnistettava tyyli, että pystyisittekään jos niitä olis kymmenen rivissä sanomaan, jotta toi on mun.

Mutta on niissä tietysti ehkä se, että mä pyrin tekemään hirveän yksinkertaisia koruja. Kun ei niissä oo sillä tavalla kauheasti krumeluureja, niin kuin mä sanon. Että tietysti se voi sieltä näkyä. Ja mä puhuin siitä historiasta, niin siellä ne on ollu vähän pelkistetympiä, mut kuitenkin aika näyttäviä koruja. Niin sieltä kautta.

[Osaisiko joku muu valmistaa samankaltaisia koruja?](#)

Osoo. Kyllä, kunhan harjoittelee tarpeeksi.

[Teetkö suunnittelemasi korut alusta loppuun itse?](#)

Kyllä.

[Ilmeisesti jotkut kuitenkin käyttää niitä valmiita korupohjia ja jos keskittyy nimenomaan vaan siihen kivenhiontaan?](#)

Joo, on hyvin paljon niitäkin, jotka ostaa sen korupohjan ja tekee sitten kiven siihen, mutta mun mielestä helpompi on tehdä ensi se kivi ja tehdä korupohja sen jälkeen. Saa just oikean kokoisen.

Silloin kun mä opettelin, mä tein ostettuihin korupohjiin niitä, mutta se oli äärimmäisen vaikeaa mun mielestä saada ilman, että jää jotain epämääräistä rakoa johonkin. Niin kyllä se oli helpompi niin päin, että ensin kivi ja sitten tekee, yleensä romuhopeasta teen sen pohjan siihen ympärille.

[Osaatko nimetä minkälaisia tunteita korun valmistaminen saa sinussa aikaan?](#)

Hirveän vaikeata mitään tunteista sanoa. Mutta sanotaanko, että se on oikein hyvää stressinhallintaa, että vaikka olis kuinka rasittava päivä ollut, niin kun vaan pääsee tekemään niitä, niin unohtuu ne kaikki. Keskittyy vaan siihen kiven muokkaamiseen tai hopean työstämiseen. Ennen mä vihasin maanantaipäiviä ja nyt kun meillä on kerhopäivä maanantai, mä oikeastaan tykkään maanantaipäivistä. Se on muuttanut jonkin verran ajatuksia.

[No onko siitä pitkä aika, että muistatko yhä mikä ja millainen oli ensimmäinen valmistamasi koru?](#)

On siitä useampi vuosi aikaa, mutta ensimmäinen minkä tein, vois sanoa koruksi asti, oli punaisesta maasälvästä tehty kivi ja siinä oli tämmöinen ostettu kirjanmerkkipohja, eli sitä voidaan käyttää kirjanmerkinä. Ja on tallessa. Kaikki ne mitkä ei oo erikseen tilattu tai pyydetty, on mulla tallessa.

[Kun sä mietit ja suunnittelet korua, niin mietitkö sen korun tulevaa käyttäjää ja ylipäättään sen korun käytettävyyttä \(tai sen esineen\)?](#)

Kyllä, aina. Ne tilauskorut, niin mä oon jutellut tilaajan kanssa, että mä saan värin selville, että minkä värinen se pitää olla. Ja sitten mä oon ottanut muutaman kivehdotelman ja näyttänyt, että näistä voisko olla joku ja sitten lähtenyt sitä kautta rakentamaan. Ja tosiaan, että hän on itse saanut määritellä, että onko se kaulakoru vai rintakoru vai sormus vai mikä, mikä sitten onkaan. Että kyllä.

Minkä verran sä seuraat muitten tekemisiä korujen suhteen?
Toki nyt varmasti näet siellä itse harrastaessa mitä muut siellä tekee, mutta noin niin kuin ylipäätään?

No jonkin verran. Eli kyllä mä pyrin seuraamaan, just some-kanavien kautta sitä, että siellä on useampi harrastaja, jotka jakaa tietoa ja sitten on mulla muutama kultasepäntiike siellä mukana. Ja sitten kanssa nää jotka tuo niitä artikkeleita myyntiin, niin siinä näkee kanssa yleensä sitä tän päivän ”uusinta uutta”.

Onko se nimenomaan niiden kivien kautta?

Joo, pääpaino on mulla kivissä. Ja on nääkin, mitä mulla on seurattavana, niin on heilläkin kivityö siinä mukana.

Tapaatko sä etsiä tietoa korun valmistamisen tekniikoista ja materiaaleista? Taisitkin jo jonkin verran kertoakin etsiväsi tietoa. Mikä on sun näkemys, löytyykö sitä tietoa helposti?

Joo, kyllä mä etsin sitä tietoa jopa silläkin tavalla, että aina kun mä käyn kirjakaupassa, mä käyn sen hyllyn läpi, että onko tullut joku uus julkaisu. Niistä rautalankaversioista mä en paljon perusta, mutta se jos sieltä löytyy vaikka joku hopeatyö, niin siihen liityn. Niin kyllä mä ne aina käyn katsomassa läpi ja tosiaan haen sitä niin internetin kautta kuin sitten ihan kirjastoistakin.

No ootko törmännyt... no ehkä teidän siinä harrastustoiminnassa törmääkin siihen, että ihmiset tekee saman tyyppisiä koruja, mutta onko sillä merkitystä sun työskentelyyn, että muut tekee samalla tekniikalla tai kenties saman kaltaisia koruja kuin sinä itse?

No ei sillä oo merkitystä ja voi sanoa, että hyvin vähän yritetään edes kopioida toista. Että ihan alkuvaiheessa voi olla, että pyydetään apua

ideoimaan sitä asiaa, mutta kyllä yleensä jokainen tekee sit itse oman näköisensä ja muotoisensa myös niistä. Ja mun mielestä se on mielenkiintoista seurata, että miten... kun itse olis ajatellut sen asian ihan toisella tavalla, niin miten jokainen tekee ihan eri näköisen vaikka ainekset olis ihan samat.

Ootko sä kohdannut kriisejä tässä korujen tekemisessä?

Aina välillä. On mulla nytkin pari sangollista spektroliittia, josta mä en oikeasti tiedä, että teenkö mä koskaan niistä mitään. Mä oon jo luopunut. Se on äärimäisen vaikea kivi saada siitä se mitä mä olin halunnut, koska kun mä lähden siitä, että mulla on se kivi ja mä lähden työstämään, niin se voi tosiaan olla yhtäkkiä puolet vähemmän sitä kiveä käsissä ja näin pois päin. Että kyllä se on hankalaa.

Eli siinä pitää katsoa, että kuka vie ja onko se se kivi mikä vie ja kuitenkin sitten sanelee.

Kyllä, että tässä vaiheessa mä pidän vähän etäisyyttä siihen kiveen ja teen muita kiviä, jotka on helpompia. En mä oo pois heittämissä niitä mihinkään. Siellä ne säilyy.

Tapaatko sä miettiä korujen valmistamiseen liittyviä eettisiä kysymyksiä?

Kyllä.

Millä tavoin sun korujen valmistamiseen vaikuttaa materiaalien alkuperä, ympäristövaikutukset ja muut ekologiset kysymykset?

No ensinnäkin just se, että mä en osta niitä kiviä, vaan mä kerään ne ihan itse. Eli sitä kautta tulee tämä, että ainakin se on varmasti suomalainen kivi. Ja kun mä oon itse sen löytänyt, niin siinä ei oo mitään tällaisia speksejä... Ja se hopea, niin se on romuhopeaa eli mä kerään tuolta osto-

ja myyntiliikkeistä vanhoja lusikoita, hopealusikoita, alpakka ei kelpaa, vaan hopealusikoita nimenomaan. Ja niistä sitten jos ne on tällaista tusinatavaraa, niin sitten mä saatan käyttää sen romuhopeaksi. Mä sulatan ihan ja teen siitä levyn ja sitä kautta. Mä katson aina leimat ja tekijät. Jos se on joku sellainen (erikoinen)... niin, totta kai, sitä mä en tuhoa. Mulla on esimerkiksi Viipurissa tehtyjä hopealusikoita jotka mä oon löytänyt tätä kautta ja ne pysyy säilytyksessä kyllä.

[Joo, kun mä oon miettinyt, että mitenkä näihin lusikkakorukursseihin löytyy yhä kiinnostusta ja nimenomaan mistä ihmiset löytävät sitä materiaalia. Ihmiset jaksavat metsästää niitä lusikoita.](#)

Onhan monella näin, että jostain sarjasta puuttu vaikka yksi lusikka, että sillä on se viis lusikkaa jäljellä, niin sitten se ajattelee, ettei se tee niillä mitään ja sitten se tekee niistä koruja. Mutta paljon on ihmiset sulatuttaneet niitä omia hopeitaan, koska jossain vaiheessa hopean hinta oli korkealla ja suurin osa lusikoista on jo sulatettu pois. Ne sai niistä rahat ja joku muu veti voiton. Kyllä niitä silti tulee koko ajan. Mullakin on pari paikkaa missä on sillä tavalla, että tiedän että ne ostaa kuolinpesiä ja sitä kautta heille tulee niitä lusikoita ja taas mä käyn sieltä sitten ostamassa omani pois. Ne täytyy saada jotenkin järkevään hintaan 2-3-euroa per lusikka. Muuten ei oo mitään järkeä siinä asiassa.

[Minkä verran tekemiseen vaikuttaa korun materiaallinen arvo? Mietitkö työtunteja?](#)

Ei, ei voi harrastaja miettiä. Mä oon joskus leikilläni laskenut, että jos tässä jotain tuntipalkkaa mieltis, niin jokainen koru maksais satoja euroja. Ei siinä oo mitään tolkkua, että mieltis jotain tunteja. Yhden kiven tekemiseen siitä, että mä otan sen kerholle mukaan, niin mulla menee, sanotaanko kolme tuntia, että se on leikattu ja muotoiltu ja tehty valmiiksi, mutta sitten se korupohja siihen, se voi kestää useamman

kuukauden ennen kuin se on loppuun asti valmis. Siinä menee tunteja paljon.

[Voiko sun mielestä kuka tahansa luoda koruja?](#)

Tottakai. Mä oon ollut mukana meidän kerhon kautta Kasisalilla. Siellä on ollut tällaisia perheen päiviä, johonka lapsiperheet tulee ja tää tarjotaan heille täysin ilmaiseksi. He saavat tulla sinne kiertämään niitä pöytiä ja meillä on ollut siinä erilaisia askartelujuttuja näistä kivistä. Siinä oon nähnyt hyvin monenlaisia. Mä oon näyttänyt monelle mallin, että miten tehdään kiviötökkä rautalangasta ja kivistä ja kuumaliimaliitoksella ja sitten nähnyt niitä taiteellisia luomuksia, niin kyllä sieltä tulee hyvin monenlaisia. Ja voi olla, että joku ei oo halunnut tehdä ötököitä, niin on keksinytkin tehdä koruja. Että kyllä siellä on.

[Voiko sun nähdäksesi tällainen henkilö, jolla ei ole korualan koulutusta valmistaa laadukkaita koruja ja tehdä koruja myyntiin?](#)

Mun mielestä voi. Mutta se vaatii taas, että vaikka hänellä ei olisi vaikka ammattikorkeakoulutusta, että hänen on kuitenkin täytynyt opiskella jotain, omatoimisesti. Että pystyy sanomaan, että mitä raaka-aineita siinä on käytetty ja näin poispäin ja pystyy miettimään, että se kestää se koru. Mutta voiko hän vaatia sitä tuhansien eurojen hintaa, niin se onkin sitte ihan eri asia. Sitten se menee varmaan kympeissä.

[Onhan tää sikäli sellainen kysymys, että tokihan se riippuu, kuka minkäkin tyyppistä korua on myymässä. Että kyllähän siihen markkinat vastaa, onko se oikeasti myyvä se koru.](#)

Näinpä juuri. Tosiaan, kun meillä ei oo mahdollisuutta leimata sitä korua, hopeata esimerkiksi, niin me ei voida muuta kuin myydä se romuhopeana. Me ei voida sinältään sanoa, että se on jotain tiettyä.

Voiko sun mielestä koru olla muutakin kuin käyttöesine?

Miksi ei. Voihan se olla vaikka koristeena pelkästään. Niin tää on vähän semmoinen monipiippuinen asia, että mikä on koru. Mutta kyllä mä pyrin ite aina siihen, että se olisi käytössä se koru sitten. En mä viittisi niitä kovin paljon laatikon pohjalle tehdä.

Entäs miten hyvin koru sopii taiteen välineeksi?

Mun mielestä erittäin hyvin siihenkin, koska eri ihmiset näkee saman asian ihan eri tavalla, että pystyy taiteellisesti esittämään ihan erilaisia asioita. Kyllä hyvin mielenkiintoisiakin tapauksia oon nähnyt. Kyllä pystyy.

Onko sulle ylipäätään korutaide tuttua?

No sen verran, mitä oon kirjallisuudesta lukenut. Siis Lahden kirjastossahan on tosi hyvin näistä... Varsinkin löytyy näitä niin sanottuja taidekorukirjoja. Osa niistä (koruista) on sellaisia, että mä en edes ymmärrä miksi semmoinen on tehty, mutta hyvin taiteellinen se on varmasti, että kyllä sieltä löytyy niitäkin hyvin paljon.

Tapaatko pohtia mihin koruja tarvitaan ylipäätään? Että mikä on korujen tarkoitus?

Sanotaanko näin, että kyllä mä jonkin verran pohdin siinä mielessä, että kun mä yritän tehdä korun käytettäväksi, niin mä yritän aina vähän miettiä, että missä tilanteessa sitä vois käyttää, että onko se jokapäiväiseen käyttöön vai onko se vaan juhlatilanteisiin vai onko se joku pukusolki vai mikä se on. Kyllähän niissä on sillä tavalla mietittävää.

Ylipäätään, minkälainen käsitys sulla on tämän hetken tilanteesta korualalla? Onko tuolla markkinoilla tarjolla monipuolisesti eri tyyppisiä koruja ja löytääkö ihmiset haluamansa tyyppisiä koruja?

On ihan varmasti. Mutta tässä on tää internetin kirous, että ihmiset löytää halvalla jostakin ja tavallinen ihminen ei ymmärrä eroa siihen jos se on jossain Thaimaassa hiottu korukivi versus Suomessa tehty. Siellä se tehdään vaan äkkiä, tarpeeksi sen näköiseksi, että joku vois ostaa sen, kun Suomessa ehkä ajatellaan, että sen pitäis olla viimeistelty. Siinä on isoja eroja sitten taas mistä sen saa. On sillä lailla hankala, että mun mielestä on ollut selkeästi nähtävissä, että nuo kivijalkamyymälät on hävinneet. Hankala aika korun tekijälle.

Mikä on se pohjimmainen syy miksi juuri sinä haluat luoda koruja? Jos voit mulle vielä sen alleviivata?

Mä oon aina ollut semmoinen, että mä haluan tehdä käsillä jotakin. Tästä on tullut tämmöinen niin sanottu kaupunkiharrastus. Menee pieneen tilaan ne korut, kivet ei itseasiassa, mutta korut menee. Se on vähän eri asia, että tekis puutöitä, kun ne on aina paljon isompia ne esineet ja niille on vaikeampi löytää sitä sijoituspaikkaa. Koruille löytää kyllä aina.

Jäikö sulla itsellä vielä jotakin miten haluaisit täydentää näitä vastauksia tai mitä haluaisit kertoa itsestäsi vielä korun tekijänä?

No oikeastaan ainut, mitä mä tässä oon pohtinut vuosien aikana on sitä, että kun haluttais tuoda näitä korun tekijöitä esille enemmän, niin sitten tavallaan kun mennään tuonne yleisille messuille vaikka missä vois olla korun tekijöitä esillä, niin siellä heitä ei oo ollut. Korumyyjiä siellä kyllä on ollut, muttei korun tekijöitä. Esimerkiksi Kätevä Tekevä –messut, että eihän siellä kauheesti niitä ole.

Haastattelu 3. la. 4.2.2017, Lahti,
Haastateltava: Korumuotoilija

Mitä teet työkseesi ja minkälainen rooli on korujen tekemisellä sun elämässä?

Mä teen korualan alihankintatöitä, asiakastöitä, uniikkitöitä. Sitten suunnittelua ja mallinnusta. Ja kaikki ne liittyy koruihin aika vahvasti. Ja tällä hetkellä vielä koruilla on liian iso rooli mun elämässä. Se on ollut niin nyt viimeiset kymmenen vuotta.

Miten sä määrittelisit itseäsi korujen tekijänä?
Että ootko sä käsityöläinen, muotoilija, ammattilainen?
Niin, siis koulutukseltahan mä oon muotoilija. Ja sitten myös käsityöläinen.

No jos sun pitää esitellä itsesi lyhyesti jollekin, niin mitä kertoisit?

No en mä esittele itseäni sillä lailla, en haluasi sanoa, että ”Terve! Olen ammattilainen”, mutta pidän itseäni ammattilaisena. Niinku monipuolisena ammattilaisena, sillä lailla, että aika laaja skaala jutuista sujuu.

Valmistatko koruja myyntiin? Ja sä tossa aikaisemmin kerroitkin, että se on aika merkittävä osa sun tekemistä.

Joo, muille yrityksille ja sitten omille asiakkaille.

Kerrotko minkälainen sun koulutus- ja työhistoriasi on?

Ensin menin Muotoiluinstituuttiin ja olin siellä neljä vuotta. Kävin sen läpi ja valmistuin koru- ja esinemuotoilijaksi. Sen jälkeen menin Salpaukseen

kultaseppäpuolelle ja se kesti kaks vuotta. Sitten heti sen jälkeen pistin toiminimen ja siitä saakka oon ollu työelämässä. Ei siitä oo kun neljä vuotta vasta.

Ootko sä työskennelyt missään vaiheessa muille? Varmaan työharjoitteluissa ainakin?

Joo, harjoitteluissa oon ollut tietenkä ja siinä näki vähän sitä alaa. Kesätöissä oon ollut yhdessä firmassa. Mutta ne harjoittelut, ne oli tosi tärkeitä, kun siinä näki sitä mimmosta se on muualla. Mut harjoitteluissa jotenki muotoutu se valinta, että pistää sen oman. Se oli ihan tietoinen valinta. Koulun lopulla tarjottiin kyllä yhtä työpaikkaa, mutta halusin sitten kattoo tän oman jutun. Ja oon ollut ihan tyytyväinen, koska se on niin eri juttu olla toisella töissä.

Ehditkö harrastaa jotain muuta visuaalista ja kädentaitoja vaativaa toimintaa kuin tätä korujen valmistamista?

No harrastukset, siis jos mulla olis vapaa-aikaa, tai ON vapaa-aikaa, niin ne linkittyy tähän sillä tavalla, että mä tykkään kaikista vanhoista koneista ja laitteista ja pakkomielteisesti etin kaikkia alaan liittyviä työkoneita ja tuossa entisöin niitä ja koitan niitä kunnostaa. Hyvänä esimerkkinä joku sorvi, niin mä oon haaveillut semmosesta jonku ikuisuuden ja nyt sitten löysin semmoisen vihdoon. Mä oon sitä fiksaillut ja se on nyt tuolla. Se ei oo vielä käytössä. Samaten jyrsin. Ja kaikkea semmosta ropoamista, vanhoja 70-luvun vahvistimia, 50-luvun radioo ja kaiken vanhan semmoisen, mistä mä koen, että sillä on arvoa, että se on hyvin tehty, niin semmosten kunnostamista. Niihin menee hirveesti aikaa. Ja sitten tietysti koittaa vähän opiskellakin niitä asioita. Ja sitten... Mitäs mä sit harrastan... Kuntoilu on nyt jäänyt, mutta se on yks semmoinen mikä kiusaa koko ajan, kun sitä ei oo. Jotenki tuntuu, että harrastukset on osa tätä.

Ootko sä määritellyt ittelles työajat, että sä jotenkin koittaisit vetää rajaa työn ja harrastusten välille?

En. Ei se onnistu. Siis kun, sitten ku ei jaksa ja väsyttää, niin sit se alkaa oleen hyvä. Kyllä sen huomaa, kyllä sen tuntee missä kohtaa alkaa tökkiä, ihan pidemmällä juoksulla.

Mut että tähän asti on toiminut?

No siis sillä lailla, että koko viime vuosi oli aika rankka tän pajan perustamisen takia. Siinä oli niin paljon kaikkea tekemistä ja selvittämistä. Ja taloudellisesti, kun piti saada ostettua kaikkea ja piti tehdä ihan sikana töitä. Koko viime vuosi meni ylläsitustilassa aika tehokkaasti. Tietoinen valinta tälle vuodelle on, että mä koitan ottaa iisimmin, jos vaan se on mahdollista. Ja oon mä nyt tähän asti ottanutki vähän iisimmin.

No hyvä!

Haluatko kertoa miten oot päätynyt sun ammatinvalintaan?

Osaatko kertoa sitä polkua? Oliko se selkeä suunta?

Ei kauheen selkee. Mutta oli se sitten, kun mä päätin sen. Sitten se oli selkee. Muksuna jotenki kiehtoi kauheesti korut. Mä muistan, että kun oltiin kauppakeskuksissa ja kaupungilla, niin mä jäin jumittamaan koruliikkeen ikkunoihin. Niissä oli jotain semmosta maagista, en tiedä mitä, mutta jotenki ne vetos. Ja sitten pienoismalleja oon muksuna rakennellu ja aina oon tykänny kaikesta rakentelemisesta.

Mut sitten mä en kuitenkaan niinku tarttunu siitä ajatuksesta... Mä kävin lukion ja se oli aivan yhtä helvettiä. Se ei ollu yhtään mun paikka, mutta mä jotenki selvisin siitä. Mä jotenki menetin uskon itteeni silloin, en niin kuin nähnyt sitä todellisuutta. Mä en jotenkin osannut linkittää sitä koulumaailmaa siihen, että mitä se työelämä tai elämä yleensä vois olla. Jotenki se tuntui kauheen lohduttomalle.

Sitten mä menin armeijaan ja sain uskon itteeni siellä takaisin, kun mä tajusin kuinka yksinkertaista kaikki on periaattees. Ja sitten mä menin sen jälkeen työelämään, semmoseen alumiini-metallipajaan. Mä olin siellä varmaan jonku vuoden tai puolitoista vuotta ja sinä aikana ku mä olin siellä, se oli kyllä ihan ok duunia, mut sinä aikana mä päätin, että pitää jotain uskaltaa. Ja sit se tuli se kultaseppäjuttu sieltä. Se on kytenyt aina, mutta sit se, että uskalsi lähteä siihen...

Mä muistan, että kun mä olin yläasteella tai lukiossa, niin opolle puhuin siitä kultaseppäjutusta. Se heitti jonku muotoilukoulutuksen, et se vaatii jonku tämmöisen muotoilun koulutuksen, että hän on itse koulutukseltaan muotoilija, mutta se on kyllä aivan todella vaikea ala, harkitse tarkkaan. Se vei vähän niinku pois päin siitä mun ajatuksesta, mutta sit myöhemmin kuitenkin päädyin hakemaan sinne kouluun ja pääsin onneksi. Varmaan siinä oli just se, että silloin kun sitä kelas, että voisko se olla (mun juttu), niin kyllä se vaan kiinnosti aina vaan enemmän, mitä enemmän sitä mietti.

Miten sä näet, että minkälainen merkitys koulutuksella on ollut sun omaan korujen valmistamiseen?

Onhan sillä ollu kauheen tärkeä. Eihän mulla olis niinku mitään mahdollisuutta ollut, ett jos miettii, että olis jotenki pitäny ajautua sisään alaan ilman sitä koulutusta. Se oli kuitenkin neljä vuotta. Mä luulen, että mä menin just sopivan ikäisenä sinne Muotsikkaan. Mitähän mä olin, oisko 22 justiin, niin just sopivan ikäsenä sillai, että se on kuitenkin sellainen omanlaisensa ympäristö.

Se oli kauhee kasvu pään sisällä moniin asioihin. Siis sehän oli tosi sekavaa aikaa. Mä muistan sen Muotsikka-ajan, se oli aika rankkaa, kun tavallaan pään sisällä varmaan tapahtui koko ajan aika paljon asioita. Mutta sitte kuitenkin se vaatii sen, että ajattelu muokkautuu tiettyyn tapaan, että sä pystyt tekeen ammatillisesti jotain asioita ja samalla vaatii itteiltään

tarpeeksi. Sitähän se on ja sen takia se varmaan tuntui niin rankalta, että pitää ymmärtää olevansa paska, että voi kehittyä.

Sithän se oli koko aika sitä. Ylös alas, ylös alas. Semmosta mielipuolista, että onnistut ja sit ymmärrät, että sä oot silti ihan luuseri ja sit sä meet alas ja sitte onnistut ja meet ylös. Ja sitä se on itseasiassa vieläkin. Koko ajan. Että sitähän se on se kehittyminen varmaan, ammatillinen kehittyminen, että ymmärtää olevansa huono ja hyvä.

No sitten sä valitsit mennä myös sinne (kultaseppä)koulupuolelle. Ajattelit, että se antaa enemmän kuin Muotsikasta pystyit saamaan.

Joo, siis kauheesti mä opin sitä teknistä siellä Muotsikassa kans ja sitä jotain... kulttuuria. Mut sit mä tarvitsin aikaa. Salpaus oli mulle yhtä kuin aikaa syventyä asioihin, joita koin tarvitsevani työelämässä. Se, että siellä sai touhuta ja viilata kohtuu itsenäisesti, mutta siellä oli myös ne opettajat, keiltä sai kysyä, niin oli siitä hyötyä.

Millainen merkitys on koulutuksella sun mielestä korujen valmistamiseen yleisesti. Eli tarkoitan sitä, että jos tarkastellaan jotain korua, niin voiko sun mielestä siitä päätellä helposti, että minkälaisen koulutuksen se tekijä on käynyt?

Ei. Ei tänä päivänä. Tai en mä tiedä onko miloinkaan, mutta mä toivon, että se ei näy siinä korussa, mimmosen koulutuksen se henkilö on käynyt, koska sit kun niitä koruja tehdään ihan oikeesti, niin sithän se olis hyvä että siinä ei näkyis enää mikään koulutus, että ollaan päästy siitä eteenpäin. Että se ei enää roiku siellä.

No luuletko, että ammattilaiset korun tekijät vois ottaa oppia harrastelijakäsityöläisiltä?

Joo-o. Mitähän se vois olla... Intoa. Enemmän iloa siihen tekemiseen. Ihan semmosta, että ei sitä tarvi olla alalla toimiva, että voi olla nokkela tai hyviä ideoita tai taitava.

No sitten tästä tee se itse -kulttuurista, että saako kuka tahansa käyttää vapaasti näkemiään ideoita? Kun välillä tuntuu olevan semmonen, että lähdetään messuille tai katotaan Pinterestistä joku kiva idea ja sitten se on... tee se itse -meiningillä.

Niin, vapaata riistaa. No jos siihen liittyy muotoilullisia asioita, niin eihän se oo sitten niin yksinkertaista.

Toki tässä on olemassa tekijänoikeudet ja sellaiset moraaliset kysymykset.

Niin, no semmoset jos on kunnossa, niin onhan se hyvä että ihmiset tekee asioita ja en mä nyt sitten tiedä, että jos joku on vaikka keksinyt valaa betonista olohuoneen pöydän tai jotain tai tämmösiä trendijuttuja, niin mikäs siinä.

Eli tee se itse -kulttuuri on mun mielestä tosi hyvä juttu, se on mun vastaus. Koska mähän olen ikään kuin siihen kasvanut. Meillähän tehtiin, tai faija teki aika paljon juttuja kotona. Sen sijaan, että välttämättä ostetaan joku laite, niin se saatetaan tehdä, jos se on tarpeeksi yksinkertainen.

Onko sulla ajatusta, miten korualan ammattilaiset vois hyödyntää tätä nykyajan tee se itse –kulttuuria ja sitä, että ihmiset haluaa entistä enemmän tehdä asioista itsensä näköisiä? Kun ihmiset haluaa tuunata asioita.

Niin, jotain lenkkareitten maalaamisia tai jotain? No sehän voi luoda töitä, että jostain tee se itse –harrastelijasta voi... et se voi saada leivän siitä jossain kohtaa. Mutta kyllähän siitä on se hyöty, että pystyy seuraamaan missä tuolla mennään. Tietynlaisia tyyliuuntia mitä velloo ympäriinsä ees taas, niin niistä on ehkä helpompi kaupallisessa mielessä tänä päivänä tarttua kiinni.

Kysyn tätä ehkä vähän siksi, että me ollaan koulussa jossain kurssissa mietitty tätä tee se itse –kulttuurin nousua, että ovatko ammattilaiset ymmärtäneet hyödyntää sitä vaikkapa näissä tarvikepakettien myymisessä ja puolivalmisteissa.

No sehän on sitä kaupallista sitten, että myis semmosia kittejä ihmisille.

Mutta joo, kyllähän se vaan on niin, että mitä enemmän ihmiset tekee, niin sitä paremmin on asiat. Se on aika masentavaa, tai kauheeta kuinka vähän ihmiset touhuaa, ihan vaikka ei näe mitkään asiat välttämättä oo niin kauheen monimutkaisia. Mutta pitäis tarttua vaan tekemiseen. Siinä mielessä kaikki tohon liittyvä, niin näen positiivisenä.

Sun korujen valmistaminen käytännössä, niin minkälaisista materiaaleista valmistat korusi ja onko materiaaleja helppo saada?

Kauheen kaupallisista materiaaleista. Tällä hetkellä se on pääsääntöisesti niitä kihla- ja vihkisormuksia, niin sitten se on kulta, valkokuulta ja harvoin hopea, titaani, teräs. Ja samaten on asiakkaitten

materiaaleja, niitähän ne on. Ja onhan niitä helppo saada, maksaa vain kaikki kauheesti.

Mistä sä saat ideat ja inspiraation sun koruihin?

Ne on asiakaslähtökohtaisia aika lailla vahvasti. Kauhean monella asiakkaalla on selkeä, tai kohtuu selkeä käsitys siitä mitä ne haluaa ja sitten koitetaan toteuttaa ne toiveet niin hyvin ku mahdollista. Siinä on yhtä paljon sitä omaa kikkailua ja sitä asiakkaan toiveiden täyttämistä. Ne asiakastyöt on pääsääntöisesti tosi perusjuttuja. Voin ihan suoraan sanoa, että ei niissä oo mitään ihmeellistä. Mä vaan yritän tehdä ne mahdollisimman hyvin, sillai että ne olis fiksuja, nättejä ja sopusuhtaisia ja sitten se on aina se budjetti mihin pitää päästä.

Sitten jos aivan omia lähtee ikään kuin tyhjästä nyhjäseen -jotain omia malleja, mitä nyt ei oo kerinnyt kauheesti tehdä, mutta niitä pitäis aina kyllä tehdä- ne voi lähtee liikkeelle jostain tosi yksinkertaisesta jutusta, että haluaa tehdä vaikka jotain krumeluuria tai jotain semmosta. Mä vaan lähden piirtään. Mä piirrän koneella ja sit mä vaan istun siinä koneella niin kauan, että se on valmis, tai sitten se saattaa vaihtua monta kertaa se aihe, mutta enmä oikeen tiedä mistä se tulee. Jostain muodoista, perusmuodoista se lähtee. Ei oo välttämättä mitään semmosta, että ei oo mitään aatteita muuta kuin se, että ne on järkeviä juttuja.

No sä ehkä vastasitkin näihin mun seuraaviin kysymyksiin, mutta tuosta sun omasta luomisprosessista vielä, että osaatko kuvata, onko se nimenomaan idean ehdoilla eikä niinkään sen materiaalin ehdoilla?

Joo. Idean ehdoilla.

Onko sun koruissa sun mielestä semmoinen oma, tunnistettava tyyli?

En usko. En tiää. Kun mä tykkään tehdä kauheesti erilaisia juttuja. Tietyt tyyllilajit vaatii monesti tietyn tekniikan. Se, että saa jonkinlaista tyyllilajia aikaiseksi, niin sun pitää osata jokin tekniikka. Mut mä tykkään siitä, että mä en oo mielestäni jämähtänyt johonki tiettyyn tyyllilajiin. Ja se on just auttanu siinä, kun asiakkaitten kanssa pitää toimia. On todennäköistä, että pystyn valmistamaan tuotteen joka sopii aisiakkaan tyyliin tai toiveisiin. Pitää pystyä tekemään laajasti sitä, eri juttuja, mutta en mä usko, että mulla on mitään semmoista tunnistettavaa tyyliä.

Ja osaisko joku muu valmistaa samankaltaisia koruja?

No maailmassa osaa ihan varmasti. Mutta on mulla jotain malleja, mitkä ei oo helposti toteutettavissa, siis sillä tavalla, että se itse suunnittelu tai mallinnus, jos mä oon sen itse mallintamalla tehnyt, niin kuin ne mun monimutkaisimmat. En mä niitä käsin pystyis tekeen edes, tai en haluais, enkä pystyis varmaan, niin se, että jos jotain semmosta lähdetään kopioimaan, niin siin on ihan kauhee duuni. Mä nostan hattua sitte sille, jos joku haluaa nähdä sen vaivan, niinku jonku vaikean mallin tehdä uudestaan. On tuolla tietysti semmoisia mallintajia, jotka pystyy tekeen ihan mitä vain, mutta ei se niin helppo oo.

Teetkö sä alusta loppuun ihan itse sun korut?

Joo, paitsi siis tietysti valuasiat, jos käytetään valuja, niin niitä mä en vala itte, mulla ei oo mahdollisuuksia. Mulla on 3D-tulostin, mistä oli iso apu yhdessä vaiheessa mallien suunnittelussa, mutta nyt mä en oo vähään aikaan sitä käyttänyt, koska ei oo ehtinyt. Se on sillai ollut tehokkaampaa vaan lähettää se malli tulostettavaksi ja sitten se valautuu siinä samassa paikassa, niin onhan siinä asioita mitä mä en itte tee. Mutta sillä tavalla teen itte, että suunnittelen.

No osaatko kertoa minkälaisia tunteita korun valmistaminen saa sussa aikaan?

No aivan kaiken näköisiä. Välillä jos saa jotain semmosta, mistä itte tykkää isosti, jotain ehkä uutta mitä ei oo ennen tehnyt, niin siitähän tulee semmoinen euforia. Mikä se on se... ett vapautuu jotain kemiaa tuolla pään sisässä...

Niin, eikö siitä jotain endorfiinikiksejä saa.

Niin. Endorfiinikiksejä. Just semmosia kiksejä. Se on varmaan just se juttu minkä takia ihmiset ehkä halua tälle alalle. Se on osa sitä juttua, se palkinto mitä sä saat, että sä teet jotain. Se on ehkä isoin juttu. Se on semmosta "narkkaamista". Silloin kouluaikoinahan sen palkinnon sai helpommin, mutta tänä päivänä se ei välttämättä tuu niin helposti.

Kun sä katsot sitä sun prosessia ja lopputulosta, niin koetko sä, että se on nimenomaan tärkeintä mitä sä itse koet siinä kattoessas sitä, eikä niinkään se palaute mitä asiakkaalta tulee?

Joo. Itte. En mä oo ikinä palautteesta sillai kauheesti välittänyt. Oon jotenkin kylmä sen suhteen, ett en osaa välttämättä arvostaa, jos tulee hyvää palautetta. Siis sillä tavalla, että arvostan toki palautetta, mutta mä en saa siitä semmoisia kiksejä. Kyllä se on sitä, että sitten sen palkinnon saa vasta kun se juttu on sillai valmis. Ei se tuu siinä suunnitteluvaiheessa, vaan sitten se tulee, kun se on ihan konkreettisesti valmis. Sitten sen saa. Kai se on niin, että addikteilla kasvaa se sietokyky. En mä tiä... Mut sitä se on.

No muistatko yhä mikä ja minkälainen oli sun eka itse valmistama koru?

Öö... Mä saatoin liimata johonkin akaattislaissiin jonkin lenkin... vai olik siinä jokin reikä, mihin sen sai liimattua, mutta semmonen saatoi olla eka. En mä tiää. No oli se tavallaan oikea koru. Mutta mä muistan, että silloin,

kun mä hain sinne Muotoiluinstituuttiin, niin sit mä kävin ostamassa jonku dremelin ja jotain härpäkkeitä ja sitten kirjastosta hain jonkin kirjan, jossa oli jotain helppoja korun teko-ohjeita. Sit mä tein jotain tosi simppeleitä, eka langasta jotain ja opettelin juottamaan silloin. Ja sit siinä oli ohjeet hopeajuotteen tekemiseks. Ja sit mä siellä verstaalla, porukoilla kun asuin silloin, niin koitin miksilla jotain juotteita. Ensimmäisen sormuksen tein silloin, messingistä ja sit sahasin kuparista lehtisahalla siihen kuvion. Mulla on ne jossain jemmassakin. Ne näyttää semmosilta, ne edustaa semmosta kivikautista tyyllilajia, ett ne on tosi karuja. Sit mä muistan, ett mä kuvasin vielä ne ja mä tein semmosen helvetin portfolion. Se oli portfolio sitä koulua varten. Sekin on jossain tuolla tietokoneella. Ihan kauheeta paskaa! Mut sitähan se on. Ei voi odottaakaan enempää, keneltäkään. Ja hyvä, että silloin pääsin kouluun. Olihan siinä ne pääsykokeet ja ennakkotehtävät. Ne oli muuten ne korut osa mun ennakkotehtävää! Se portfolio oli osa sitä ennakkotehtävää. Sitä varten mä jotenkin halusin väkertää niitä.

Mut sitähan noi opettajatkin sanoo, että miks ne ottais sinne ketään valmista ihmistä, jolla on jo valmiina taidot ja oma tyyli. No mennään sitte tuohon korujen valmistamisen ideologiaan ja ajatusmaailmaan. Kun sä teet noita asiakastöitä, niin sä varmaan kyllä mietitkin korun tulevaa käyttäjää ja käytettävyyttä?

Joo. Se on niin, että jonkin verran joutuu ohjaamaan asiakasta siinä. Kun ne on niitä vihkejä pääsääntöisesti ja kihloja osa, niin siinä on pakko ohjata asiakasta sen käytettävyyden suhteen sillai, että ne ei saa jotain semmosta mihin ne joutuu pettymään sen takia, että se ei oo käytännöllinen tai kestävä.

Mutta se on sitä peruskauraa sulle ittelle tavallaan? Että enemmänkin joutuu sitten asiakkaalle perustelemaan.

Niin, eli jos mä teen käyttökoria, niin silloin joudun miettimään, mutta joskus ite, mitä en oo kauheesti päässyt toteuttamaan, ihan mieluusti voisin suunnitella jotain muutakin, semmosta mikä ei oo käytännöllistä. Käyttökoruissa se on aina tärkeetä.

Minkä verran sä seuraat muitten tekemisiä korujen suhteen?

Sen verran, mitä tossa nyt netissä tulee jotain facebook-päivityksiä tai jotain semmosia.

Mut et myöskään mitenkään välttele?

En, en. Tää meidän ala on niin läpi koluttu, siis sillä tavalla, että jos ruvetaan ihan perussormuksia miettimään, niin kaikki on tehty miljoona kertaa tuhannen vuoden aikana, perusjutut. Silti jotkut ihmiset jaksaa pahoittaa mielensä siitä, että joku saattaa kopioida jotain mallia, vaikka se olis ihan niin perusmalli, että jos sä googletat sen, niin sieltä tulee tuhat samanlaista.

Onko sulle itselle käynyt niin, että joku on pahoittanut jostain sun tekemistä jutuista mielensä?

Ei, tai en ainakaan tiedä jos joku on. Sinä aikana mitä mä oon alalla ollut, mä lasken, että kymmenen vuotta, siitä koulun alusta, niin sinä aikana, kun oon seurannut ja huomannu sellasta, että saatetaan kokea, että se joku jo tuhat kertaa tehty juttu on oma juttu ja sit sitä ei sais muut tehdä... Se on hassua.

Mut jos se on sille ihmiselle ollut jotenkin tärkeä ja mullistava oivallus, niin sitten se ajattelee, että hänen reviirilleen on nyt astuttu.

Juu, mut sitten pitäis katkoa siihen todellisuuteen, että sillä samalla reviirillä on asteltu joku tuhat vuotta.

[Tapaatko etsiä tietoa ja päivittää sun tiedot korun valmistamisen erilaisista tekniikoista tai materiaaleista? Ja löytyykö sun mielestä helposti tietoa?](#)

Joo. Nykyään löytyy kaikesta helposti tietoa. Löytyy niin paljon tietoa, ettei pää kestä. Mutta koko ajan mähän oon sillä matkalla, että koitan oppia koko ajan lisää.

[Niin ja jo ihan pelkästään tän kymmenen vuoden ajan, mitä säkin oot ollut alalla, niin koko ajan on yleistynyt just toi tiedon määrä ja laitteiden käyttö.](#)

Joo, koko ajan. Ne asiat, mitä mua kiinnostaa, niin pyrin seuraamaan ja myös ihan konkreettisesti toteuttamaan niitä asioita, jos ne tuntuu tarpeeksi vitaaleilta. Niin kuin esimerkiksi toi 3D-mallinnus juttu, niin silloin joskus kun mä totesin, että se on aika helvetin tärkeä, niin että se on pakko oppia, niin sitten mun oli pakko opetella se. Ja mä voin nyt sanoa, etten mä olis nyt tässä yrittäjänä, jos mä en olis sitä opetellut, koska se on niin oleellinen osa tätä selviämistä. Silloin kun lähtee nollasta liikkeelle, ettei oo jotain valmista infra siinä ympärillä ja sä vaan meet ja rupeet tekeen töitä. Kun pitää oikeesti kaikki nollasta lähteä tekeen itte, niin en olis pystynyt ilman sitä. Ihan puhtaasti sen takia, että sitten oon saanut töitä ja se on mahdollistanut niin paljon erilaisia juttuja ja tehdä asiakkaille ja ihan käytännön asioissa, materiaalikuluasioissa. Koska kaikissa se vaikuttaa niin paljon.

[No sä jo osittain vastasitkin, mutta esitän vielä tän kysymyksen, että onko sillä merkitystä työskentelyysi, jos joku toinen tekijä tekee samanlaisia koruja, joko samalla tekniikalla tai saman tyyppisiä ideoita?](#)

Ei, koska mä en oo henkilökohtaisesti vielä keksinyt mitään sellaista tekniikkaa. Ja jos mä keksisin... Jo kouluaikana sen joutui toteamaan, kun silloin tuli semmoisia heureka-elämyksiä, että mä oon keksinyt jotain uutta ja sitten mä menin Googleen ja totesin joka kerta, että paskat... Siis mä en tiedä, että olinko mä joskus nähnyt jossain jonku idean tai työn ja prosessoinu sitä sitte pääni sisällä muistamatta nähneeni sellasta. Eihän se edes vaadi sitä, että mä olisin nähnyt sitä. Kun ihmisen aivot toimii kuitenkin jollain tietyllä tapaa ja sitten tulee ideoita, niin mä sain mielestäni ihan monta aivan helvetin uniikkia ideoita ja sitten menin Googleen, ja ihan sata kertaa tehty juttu! Niin just helvetin ainutlaatuisia me ollaan.

Ei se sen takia mua häiritse, että jos joku on tehnyt sen, niin se saattaa olla ihan hyvä idea kuitenkin. Ja se saattaa silti olla ihan mun oma idea, vaikka se on tehty. Ja sen voi tehdä eri tavalla tai aina voi tehdä paremmin. Ei se aseta semmoisia rajoitteita. Tekniset asiat asettaa rajoitteita, että mihin pystyy. Mutta ei voi kopioida ketään, sillai suoraan, röyhkeesti.

[No ootko sä kohdannut kriisejä tässä sun koru-urallas?](#)

Kymmenen vuotta yhtä kriisiä.

[Ja miten sä pääset niistä eteenpäin?](#)

Järkeilemällä. En oo kokenu semmoista kauheeta kriisiä, ettenkö haluais olla alalla. Se on ollut kauheen selkeä koko ajan sillä lailla, että aika helppo olla tyytyväinen. Se helpottaa kauheesti kaikkea tekemistä, jos on selvää, että haluaa olla alalla.

Ja ymmärtää sen, että pienet kriisit kuuluu asiaan?

Niin. Kun se mitä oon seurannut ihmisiä, niin se tuntuis olevan kaikista isoin juttu alalta lähtemiseen, ettei oo ihan varma omasta, että halua (olla alalla)... tai sitten se, että ei vaan jotenkin usko itseensä.

Jaksamisen kanssa on kriisejä koko ajan. Mutta koko ajan pitää vain mennä eteenpäin. Mä oon menny semmosia lapsen askeleita, mutta sekin on ihan tarpeeksi rankkaa. Ja että mä en oo tehnyt mitään äkkinäisiä liikkeitä tai päätöksiä. Mä oon pitänyt aika vahvasti semmosen linjan, että mä oon mennyt tasaisesti vauvan askelia eteenpäin. Se on toiminut tosi hyvin, mutta tietysti se, että jos käyttää melkein kaiken aikansa johonkin alaan ja niin pois päin, eihän se oo järkevää. Selviäminen saattaa vaatia sen, mutta onhan se nyt pidemmän päälle aikamoinen kriisin aihe jo itessään.

Mut se, että pääsis semmoiseen pisteeseen, että vois vähän enemmän elää, että olis asiat sillai omissa hyppysissä, ettei olis ihan pakko tehdä niin paljon. En mä koe... että jos mä oon päättänyt ottaa tän kuluvan vuoden iisimmin, niin en mä koe, että mä olisin sillai luovuttamassa tai väsynyt. Vaan se, että koettaa päästä sellaiseen pisteeseen, että pystyy tekemän valintoja itensä pohjalta, sitten on aika vahvoilla. Semmoista mä tavoittelen. Ettei olis ihan säkkinä vietävänä.

Kuulostaa siltä, että sä oot tosi paljon pohtinut ja miettinyt näitä asioita.

...hyvä.

Sitten seuraavaksi kysyn näistä eettisistä kysymyksistä.

Minkäverran sä mietit ja vaikuttaako sun korujen valmistamiseen materiaalien alkuperä, sit nää ympäristövaikutukset ja ekologiset kysymykset?

Valitettavan vähän vaikuttaa. Siis kivet mitä mä käytän, niin ne on sertifikoituja. Siis mulle on sanottu, että ne on reilun kaupan kiviä, vai mitä nyt tämmösiä, että niillä on kaikki sertifikaatit. Mut sit ihan oikeesti totuus on se, että mä en tiedä.

Sama kullon kanssa. Tosi kiva sanoa sillai, että joo tää on jotain sertifikoitua tai reilua kultaa, mutta sitte ei oikeesti tiiä, ne katoaa jossain kohtaa matkalla ne jäljet. Mutta sitten on ilmeisesti jotain Fair Trade – kultaa. Niin, semmoset on ihan hyviä juttuja jos ne vaan on toteutettavissa. Itte mulla ei oo sellaisia. Kulta kiertää sillai... Mä teen yllättävän paljon asiakkaitten romuista juttuja. Ja sitten tietysti Suomalaisilta toimittajilta, mutta voin ihan myöntää, että en oo niin hyvin perillä asioista kuin vois olla.

Tokihan tällä alalla varmaan kaikki nää joutuu jossain kohtaa miettimään, että pystyy elämään sen asian kanssa.

No mietitkö sä materiaalista arvoa, et merkkäako sulle materiaalikustannukset ja työtunnit ja myyntihinta? Toki varmaan nyt riippuu... Ja sulla on sen verran työkokemusta, että sä pystyt tekemään kohtuuhintaista duunia...

Niin ne kuuluu. Ne on osa sitä työn hinnoittelamista, että on ne matskut, työaika ja...

Rajoittaako se sun tekemistä, että sä vaikka mietit, että johonki hommaan sä et lähde jos se veis työtunteja ihan överisti?

Joo, tottakai. Siis silloin, kun on joku budjetti asiakkaalla vaikka, niin en mä voi käyttää siihen kauheesti aikaa. Mä käytän monesti liikaa aikaa niihin, siis ettei se oo niin tuottoisaa hommaa se mun tekeminen kuin ehkä vois olla monessa muussa paikassa, tai en ehkä tiedä, mutta se ei oo niin yks yhteen tehokasta se mun tekeminen, että jos mä suunnittelen vaikka asiakkaalle jotain juttua, en mä pysty siitä, harvoin pystyn, laskuttamaan. Sitten sillä tavalla, että jos asiakkaalla on joku toive ja budjetti, niin sit mä joudun tekemään sen valinnan, et onko se sitte semmoinen homma mikä tehdään käsin vai sitten me tehdään valamisen kautta. Siihen vaikuttaa se, että paljonko aikaa mulla on käytettävissä siihen, niin mä lasken, että kummin se tehdään. Yksinkertaiset jutut, semmoiset perussormukset kannattaa tehdä käsin, mut sitten kun mennään monimutkaisempaan, niin sit ne vaan kannattaa tehdä mallintamalla ja valamalla, että me päästään toteuttamaan se asiakkaan toive, koska muuten sitä ei välttämättä päästä. Se toinen vaihtoehto olis, jos mulla ei olis käytettävissä sitä valamista ja mallinnusta, niin sit mulla olis vaihtoehto, että mä antaisin sille sen hinnan mitä se maksaa, kun mä teen sen käsin ja sitten se menis yli sen asiakkaan budjetin ja sit se ei sais sitä.

Eli nää on tämmöistä jatkuvaa puntaroimista?

On, ihan jokaisen työn kohdalla, että mikä on järkevää ja mikä ei. Asiakkaille ei oo kauhean tärkeitä se, että millä tavalla mä teen sen. Joskus mä koen sillai velvollisuudeksi kertoa siitä prosessista, siis siitä miten se tehdään, jos musta tuntuu, että se odottaa, että mä tossa veistelen käsin jonkun jutun. Niinku vaikka noista pitsisormuksista, kun ne on tommosia krumeluureja joita olis tosi vaikea tehdä käsin, niin kyllä mä niistä oon asiakkaalle sanonut, mikä siinä on se prosessi. Kun mä mietin sitä ittekin kanssa, että onko se arvokkaampaa työtä se, että se veistetään

jostain kangesta vai sitten että se tehdään mallintamalla ja sitten siitä loppuun saakka. Kun molemmat vaatii omanlaisia taitoja ihan yhtälailla.

Mutta niin kuin sä sanoit, että asiakkaalle sillä ei loppupelissä oo välttämättä niin suurta merkitystä. Mutta toi... Sähän kerroitkin nyt, että sä itse mietit sitä eettisesti, että se on sun eettinen arvo, että sä kerrot asiakkaalle ja valistat sitä.

Jos mä koen, että se on tarpeellista.

Onko sulla mitään muita tällaisia itselle asetettuja esteettisiä tai kulttuurillisia periaatteita mitä sä et tee ikinä? Että jos asiakas tulee ja esittää idean, niin sitten sä joudut sanomaan, että ei sä et tee tommosia?

Jos asiakas toivoo jotain, mikä ei tuu kestäämään. Mä mietin aina, että tuleeko se kestäämään. Se on ehkä mun kaikista tärkein. Mä pyrin siihen, että kun käytetään arvokkaita materiaaleja, niin että mä käyttäisin niitten materialien arvon mukaisesti. Että se tuote, minkä mä teen, olis kestävä. Se on se mun eettinen lähtökohta tekemiselle. Kun sitä toista puolta on enemmän, niitä pahiksia, mitkä tekee... En puhu meistä pienistä sepistä, vaan bisnespuolesta, että tehdään niitä tuotteita sen bisneksen takia ja suunnitellaan... Mä voin ihan suoraan sanoa, että suunnitellaan semmoisiks, että ne ei kestä, tietoisesti. Ne tehdään mahdollisimman pienillä kuluilla. Ne on ihan kauheeta paskaa.

Mä oon osin elättänyt itteeni korjaustöillä tähän saakka. Se on ollut osa sitä tulon lähdeä ja nyt mä oon siirtänyt siitä suurimman vastuun tälle (toiselle sepälle), joka istuu tossa paikalla, niin se on alkanut tekemään niitä korjausjuttuja pääsääntöisesti. Niin niitten tuotteitten kanssa saa olla päivittäin tekemisissä, semmosten tuotteitten kanssa, mitä ei olis ikinä pitänyt tehdä, ihan oikeesti. Siitä ei tuu kukaan onnelliseksi, muuta kuin se joka saa sillä bisneksellä tilipussiaan kasvatettua.

Hienosti kyllä kerroit tossa, että sulla on kyllä eettiset arvot työssä mukana.

Niin mä en osaa ajatella sitä sen kautta sen materiaalien, että mä osaisin löytää jostain oikean väylän, että mä saisin mahdollisimman eettistä materiaalia, koska mä tiedän, että mä en pysty siihen. Mun pitäis itte kaivaa se tuolta jostain, eettisesti, mutta se mihin mä pystyn vaikuttamaan on se tuote, että jos siihen saa sen eettisyyden ja sitä kautta se olis kestävä.

Tosi hyviä vastauksia!

Vielä näistä korujen eri mahdollisuuksista ja ulottuvuuksista.

Voiko sun mielestä kuka tahansa luoda koruja?

Joo.

Ja voiko sitten sellainen ihminen jolla ei oo korualan koulutusta valmistaa laadukkaita koruja ja voiko hän valmistaa koruja myyntiin?

Voi jos ne on vaan hyviä. Eihän sitä määrää mitkään... Meidän alalla, mä en oo ikinä ajatellut, että papereilla olis mitään väliä. Mun ei oo ikinä tarvinnut näyttää mitään todistusta mihinkään ja kukaan ei oo ikinä kysynyt ja mä en oo ikinä kuullu, että meidän alalla kukaan olis kysynyt. Mä muistan, että Salpauksen puolella mä en tainnut kertaakaan kattoa mitä numeroita mä sain, koska niillä ei oo mitään merkitystä. Niin samaa ajatusta käyttäen vois ajatella, että kuka vain vois tehdä koruja, jos ne vaan on hyviä.

MUTTA sit on se, että eihän ne nyt välttämättä sitten oo semmoisia järkeviä juttuja mitä joku myy. Sitähän näkee, että nimellä koitetaan myydä jotain. Että joku jostain muulta alalta nimen saanut ihminen hyppää korualaan siten, että rupeaa suunnittelemaan jotain tuotteita ja

sitten todellisuus siinä tilanteessa kuitenkin on se, että siinä on joku alan ihminen hoitamassa sen homman ja se tyyppi on siinä vaan nimenä. Että miten ihmiset sen näkee tai miten ne kokee sen, että joku vaikka julkisuuden henkilö hyppää korusuunnittelijaksi olematta sitä kuitenkaan ammatillisesti ja kykyjensä puolesta, niin vääristääkö se jotain ihmisten käsityksiä tästä meidän alasta? En tiää.

Kun nyt vaikka ekana tulee mieleen eräs julkisuuden henkilö. Se oli kirjoittanut jossain jutussa tai sanonut haastattelussa, että hän lähti tähän mukaan hetki sitten yllättäen ja nyt hänen tilanne on se, että hän pystyisi tehdä tätä korusuunnittelua täysipäiväisesti, niin kuin työkseen. No, se on kivaa, jos sillä on noin helppoa! Mutta kyllä tommoset jutut nostaa sillai selkakarvoja pystyyn, mut ei niillä oikeesti loppu viimein mitään väliä oo.

Mut joo, kuka vaan voi. Kyllähän niitä miettii, mutta ei ne omaan juttuun vaikuta sit kuitenkaan mitenkään. Ei sillä oo mitään väliä. Se on aina olut sillai. No se nimihän on bisnespuolella, mikä on se brändi tai henkilön nimi, silloin se henkilö on se brändi, mutta sillä myydään.

Voiko koru olla muutakin kuin käyttöesine? Mitä sä ylipäättään ajattelet korusta, onko sillä muitakin tarkoituksia?

On. Muksuna, kun mulla oli jotain koruja, niin nehän oli jotenkin maagisia. Mulla oli yks sormus mitä mä kannoin pitkälti yli kymmenen vuotta varmaan, teini-ikäisestä pitkälle aikuisikään. Mä avasin kaikki kaljapullot sillä aina. Se oli tosi kätevä, mutta siihen kiintyi. Kyllähän niihin kiintyy niihin esineisiin ja niissä voi olla, ymmärrän hyvin, jotain maagista. Ja jos on joku peritty koru, niin kyllä se menee tunteisiin. Ehdottomasti.

Miten hyvin sun mielestä koru sopii taiteen välineeksi?

Korutaide on sulle varmaan käsitteenä tuttu? Mutta sopiiko sun mielestä?

Siinä missä muutkin. Jos se on puettavissa ja sä oikeesti pystyt käyttämään sitä ja sitten siinä on vielä jokin sanoma, niin sittenhän se on kova juttu. Sitten taas jos se on taulumainen korutaideteos, jota ei pysty käyttämään, sitten se menee vähän kauas siitä ajatuksesta, mikä koru on. Kyllähän sitä on paljon semmosta, mutta ehkä mä näkisin korutaiteen niin, että siinä olis joku käytännöllisyys, että sä voisit edes kantaa sitä mukana ja sitten siinä olis joku sanoma tai pointti. Ihan sama silloin mistä se on tehty. Tai sitten jos se on ihan sikakaunis, niin eihän sit taide tarvi välttämättä mitään sanomaa, jos se on vaan tosi nätti.

Minkälainen käsitys sulla on ylipäätään tämän hetken tilasta korualalla? Onko sun mielestä kiinnostavien korujen tarjonta riittävän monipuolista ja löytävätkö asiakkaat sen mitä ne haluaa?

En tiedä...

No entä onko sun näkökulmasta kiinnostavia...?

Joo, koko ajan tulee lisää. Mut mä mietin millä tolalla ala on... Niin varmaan ihan hyvällä tolalla jos mieltii sitä, että mulla on kauheen vahva usko siihen mitä pienet sepät, meikäläiset, tekee, niin se ei tuu katoamaan mihinkään. Tää on ihan kauheen vahva ala. Siis sillä tavalla, jos vain jaksaa tehdä ja saa olosuhteet ittelleen mieluisiksi, niin aina tulee olemaan töitä. Sitä ei tuu mikään muuttamaan, että ihmiset haluaa niitä. Ne on niin tärkeitä jotenkin ne vihki- ja korujutut ihmiselle, että tietty määrä ihmisistä haluaa teettää sen eikä hakea kaupasta. Niin se on vahvalla pohjalla.

Sitten mä mietin, että just netistä sä pääset näkemään vaikka mitä, mitä ihmiset tekee, kaikkia upeita juttuja, jos jaksaa tonkia niitä asioita. Niin varmaan ihan hyvällä tolalla. Mut tietysti toi bisnesmaailma... En mä tiedä syökö se sitä... syökö se tavallisia seppiä ollenkaan, se että Suomeen tuodaan ulkomailta jotain koruja kauheesti. Totta kai se vaikuttaa, mutta toisaalta ne saattaa edustaa sitä vastapuolta siitä tuotteesta. Se että tarpeeksi monta kertaa, kun ihmiset saa pettymyksiä semmoisista asioista mitkä ei oo hyviä tai hyvin tehtyjä, niin sitten se taas pelaa tavallisten seppiä pussiin myös sillä.

Onhan noi asiakkaat nykypäivänä aika valistuneita, että kyllä ne ketkä osaa etsiytyä sepän puheille, niin aika hyvin niillä on tietoisuutta ja kokemuksia ja just noita pettymyksiä.

No sä oot jo aika hyvin jo vastannutkin tähän, että tapaatko pohtia mihin koruja tarvitaan ja mikä on korujen pohjimmainen tarkoitus. Mä huomasin, että tuossa edellisissä vastauksissa tulikin jo siihen vastauksia... Että ainakin vihkisormuksia tarvitaan aina ja näin...

No se on se tärkein, kun se on se mikä tuo sen leivän pienille sepille todennäköisesti. Mutta sitten on just se oman ilmaisun tai omien tuotteitten tuominen. Siis mähän en tee varmaan näitä hommia sen takia, että mä saisin tehdä ihmisille niitä vihkareita vaan kai ne on omista lähtökohdista alunpitäen, että miksi mä teen tätä. Ja mä koitan koko ajan luoda itteleni olosuhteita, että mä pystyisin tekemään niitä omia juttuja. Mutta mä en oo vielä siinä pisteessä, että mä pystyisin. Tai totta kai mä voisin ja mä teenkin osittain koko ajan niitä omia juttuja, kun mä teen näitä töitä. Mutta sitte, että vois heittäytyä semmoiselle taiteilijalinjalle... tai ei taiteilija, mutta sillai jotain...

Toteuttamaan niitä omia visioita?

...niin se vaatii ihan omanlaiset olosuhteet kuitenkin, tai sillai mä koen sen. Mutta se mitä sä kysyt...

Että mikä on korujen tärkein tarkoitus? Tai ylipäätään tarkoitus?

Käyttäjähän sen määrittää... Mutta onhan ne sellaisia tokeneita, reliikkejä ihmisille. Ne ilmaisee jotain siinä ihmisessä. Tai ihmiset on kiintyneet niihin tai muistoja voi liittyä niihin. Onhan siinä vaikka mitä.

Jos nyt sun pitäis vielä alleviivata mulle, niin mikä on se pohjimmainen syy, miksi juuri sinä haluat luoda koruja?

Aika paha. Ehkä se on kuitenkin jotain ei niin järkevää... Ei ku se on se "narkkaaminen"! Sehän se on. Eikä se oo järkevää. Se on niitten onnistumisien metsästämistä. Ja sitten jos kokee jotain uutta hienoa saavansa aikaiseksi, niin siinä se tulee. Ehkä sen takia se on just jäänyt se "narkkaaminen" vähemmälle, kun ei pysty tekeen niin paljon niitä omia juttuja. Siitä se varmaan johtuu kun sä tavallaan teet niitä perusjuttuja pääsääntöisesti. Kyllähän mä saan hyvän fiiliksen, jos mä saan jonku ison alihankintasatsin vaikka, jos mä oon vajaan viikon viilannut jotain kasaa, valmiiksi. Niin sitten kun mä saan sen valmiiksi ja pakettiin, niin onhan se nyt aivan helvetin hieno fiilis, mutta se on erilaista kuitenkin. Mutta joo, kyllä tässä addikteja ollaan sen suhteen, että haetaan niitä onnistumisia.

Haastattelu 4. ti. 28.2.2017, Helsinki,
Haastateltava: Yrittäjä, joka suunnittelee ja valmistuttaa
koruja myyntiin

Mitä teet työkseesi ja millainen rooli korujen tekemisellä on
elämässäsi?

Mä oon yrittäjä. Mä suunnittelen, valmistan, valmistutan koruja ja
piensisustus- ja lahjatavaruotteita kotimaisille ja jonkin verran myös
ulkomaisille markkinoille. Ja toimin siis yrittäjänä siinä jutussa. Eli teen siis
kaikkea postimerkkien liimaamisesta ja tavarankuljettamisesta
messumyyntiin ja korusuunnitteluun. Ihan kaikkea siltä väliltä.

Ja sitten tää, että millainen rooli korujen tekemisellä on mun elämässä,
niin mä oon tehnyt koruja toisesta materiaalista ja sitten tästä nykyisestä
materiaalista ja se ei oo mitenkään ainoa mitä mä teen, vaan se on mun
mielestä kiinnostavaa ja ihanaa tehdä näin.

Miten määrittelisit itseäsi just korujen tekijänä?

No mä ajattelen, että mulla on juoni siinä tekemisessä. Mä en oo ihan
käsityöläinen sen takia vaan mä ajattelen, että mä oon muotoilija ja
ammattilainen siinä, mutta mä en tuu mistään yhdestä perinteisestä
suunnasta. Ja sitten mä oon erityisesti kiinnostunut nimenomaan
muodosta, että mä voin kuvitella hyvin erilaisia materiaaleja ittellessäni. Sen
lisäksi mua kiinnostaa tarinat koruissa. Mä oon tehnyt jonkin verran
korutaidejuttuja, mutta sitten tämän hetkinen työ painottuu ihan
myyntiin tulevien korutuotteiden valmistamiseen. Ja nyt on vielä
erityisesti kuuma aika sellaiseen. Se on niin pinnalla ne isot korut ja
pukukorut, että nyt taotaan, kun rauta on kuumaa.

Valmistatko koruja myyntiin?

Kyllä erityisesti. Tällä hetkellä en muuta valmistakaan, kuin myyntiin.
Mutta oon tehnyt siis ihan korutaideteoksia jossain vaiheessa, siis jostain
lääkkeistä ja kaiken näköisiä erikoisuuksia, mutta se on ollut aikaisemmin.
Nyt tää työ on vaan vienyt tähän suuntaan.

Voitko avata mulle, että millainen on sun koulutus- ja
työhistoriasi?

Mä oon valmistunut luokanopettajaksi -99 ja olin neljä vuotta opettajana.
Kahden vuoden jälkeen mulla alkoi tulla tosi vahvasti semmoinen luova
kausi. Ja kun mä olin ollut neljä vuotta opettajana, mä jäin siitä pois ja mä
olin kaksi vuotta ihan freelance-taiteilijana. Sitten sen jälkeen
arvonlisärajat ylittyi. Oli pakko perustaa yritys. Ja en kokenut sitä
mitenkään sillä lailla, että ou jee, nyt saan olla yrittäjänä, vaan se oli ihan
kauheaa, kun sellaisen ihanan unelman, mikä ei millään tavalla liity
rahaan, joutui laittamaan numeroiksi ja hakemaan starttirahoja.

Sitten siitä muutaman vuoden kuluessa, kun olin ollut yrittäjä, niin tajusin,
että täähän on ihan kuin räätälöity mulle ja parempaa suunnitelmaa mua
kohtaan ei olis voinut edes olla. Mä itse en vaan etukäteen sitä tiennyt.
Nyt yritys on siis kymmenen vuotta vanha ja sen lisäksi mä teen opetus- ja
koulutusjuttuja jonkin verran tässä ohessa, mutta se on enemmän
sellaista harrastuspohjaista. Mutta mä oon nyt jo suuntautunut siten, että
mua kiinnostaa kouluttaminen ja valmentaminen. Mä teen sellaista
mentorointia aloitteleville yrittäjille aika luonnostani.

Ehditkö harrastaa? Ja harrastatko jotakin muuta visuaalista
hahmottamista ja kädentaitoja vaativaa toimintaa kuin korujen
valmistaminen?

No nyt tää on tietysti työtä, mutta mulla on myös koko ajan nää
sisustuspuolen jutut siinä samassa. Mä valokuvaan. Ja tietysti pitkällä

tähtämellä oon tehnyt paljon kaikenlaisia semmoisia, mitkä ei oo niin myyntijuttuja, niinku vaikka risuista. Mä aina innostun jostakin uudesta asiasta ja tuolla kun oon veneilemässä, niin rantakivikolla järjestelen kiviä ja sellaista... Se on sellaista spontaania. En käy missään harrastuskursseilla. En ehdi. Ja sitten kuitenkin tää on hyvällä tavalla työkse muuttunut harrastus. Mutta ei siihen kaipaa sen lisäksi enää jotain. Jos mä harrastaisin, niin mä tekisin sitten siinäkin kuitenkin tuotteita, jotka menisivät myyntiin hyvin nopeasti. Visuaalisen alan ulkopuolella harrastan kirjoittamista ja sallistun silloin tällöin myös kirjoittajakoulutuksiin. Vaellan, melon, purjehdin, hiihdän, intoilen puutarhassa keväällä, luen ja matkustan. Ne voisi laskea harrastuksiikseni.

Miten olet päätynyt ammatin valintaasi? Oliko tämä selkeä, looginen jatkumo?

Ei ollut. Kyllä se oli aika yllättävää itselle, koska mä olin lukenut opettajaksi ja mulla ei ollut mitään haavetta tällaisesta yrittäjyydestä. Mutta silloin opettajakauden aikana mä koin tosi vahvan hengellisen heräämisen, minkä takia mulla tuli valtava tarve ilmaista niitä asioita. Ne ei vaan tahtoneet pysyä sisällä, mutta mulla ei ollut niille sanoja. Ja silloin mä löysin materiaalin, jonka kautta mä pystyin ilmaisemaan niitä asioita, mitä mä oon kokenut. Ja sitten ne alkoi myydä. Ystävät järjesti ensimmäisenä vuonna kolme näyttelyä. Mä olin silloin ihan, että mä oon opettaja. Ja kaverit rupes sanomaan taiteilijaksi, mutta mä olin, että ei kun mä olen opettaja. Mutta mä koin vahvasti olevani oikealla paikalla. Ja mä luulen, että siitä syntyi sellainen vapaus, että kun tajuaa, että ei oo sattumalta tilanteessa, vaan että mut on tähän tuotu. Niin siitä kiitollisuudesta syntyi valtavasti vapautta ja siitä alkoi se luovuus loiskia. Mutta oli pakko perustaa yritys, kun arvonlisäverot ylittyi, kun myi yli 8500 eurolla. Meillä ei ole muuta mahdollisuutta. Mä vastustin sitä, mutta sitten päädyin tähän.

Mä kasvoin tähän pikkuhiljaa ja vielä jotenkin niin, että olin aluksi ihan käsityöläinen, itse tein kaikki. Ei mulla ollut mitään muuta suunnitelmaa. Sitten mä menin messuille missä sain ihan hirmuisen ison tilauksen, ja mä laskin, että pelkästään näiden tuotteiden pakkaaminen yhtä tilausta varten kestää mulla kolme täyttä, pitkää työpäivää plus niiden tuotteiden valmistus, joka vie koko syksyn. Niin sitten mä soitin mun äidille ja sanoin, että mä en pysty ottamaan enempää tilauksia ja mun äiti sanoi, että otat kuule kaikki tilaukset sisään ja me hoidetaan tää yhdessä. Ja sinä syksynä mun äiti ja isä teki mun kanssa niitä tuotteita ja silloin mä ylitin sen kynnyksen (he ovat siis eläkkeellä vai olivatko jo silloin?) että muutkin tekee näitä. Koska se vaan tuli, ei ollut mitään muuta vaihtoehtoa. Ja sitten siinä kasvoikin. Tää onkin kauhean kivaa, että mä saan suunnitella uusia tuotteita, että mun ei tarvi sarjatuottaa. Että mähän oonkin enemmän suunnittelija. Ja sitten sen jälkeen mä oon tehnyt yhä enemmän niin, että muut valmistaa ja mä suunnittelen. Mä teen toki myös töiden osia ja täyttävää työtä koko ajan mutta pääosin isommat määrät tekee muut.

Eli tavallaan mä oon muuttunut siitä käsityöläisestä. Ja sitten, kun mulla materiaali muuttui vielä tämmöiseen teollisempaan, niin se käsityöajatus siitä on vähitellen väistynyt ja nyt mulla on yhä enemmän tällainen muotoilualan yritys, vientiin tähtäävä ja jopa kasvuhakuinen. Että ehkä siinäkin on tapahtunut sellainen ammatillinen suuntautuminen matkalla.

Sitten mä kyselen koulutuksen merkityksistä. Ovatko korualan ammatilliset koulutukset sinulle tuttuja?

Joo. Mä oon käynyt siis Pekan (Koponen) kurssilla, silloin kun mä opiskelin Taikissa. Siis joo, sen verran, että mä oon tehnyt jonkin tämmöisen korutaidekurssin ja oon tehnyt myös jonkin hopeakurssin. Eli se ei oo siis ollut ammatillista, vaan että mä oon nähnyt tavallaan, että miten sitä tehdään. Ja sama juttu siellä Lahdessa, niin käynyt parillakin kurssilla

aikanaan, mutta en oo itse opiskellut enempää. Yksi kultaseppä joskus antoi mun myös työskennellä pajassaan ja mentoroi samalla.

Millainen merkitys sä näet, että koulutuksella (tai kursseilla) on omaan korujen valmistamiseesi?

Ei merkitystä. Tai tarkennan vielä sillä lailla, että mä oon tehnyt näitä kaikia juttuja jo ennen kuin mä oon mennyt niille kursseille. Ainoastaan semmoinen, että joku korutaidekurssi, mitä mä kävin Taikissa, niin mä sain siitä kauheesti kannustusta. Että ehkä just siihen korutaiteen ilmaisuun, kun mä vähän elän niillä kannustuksilla ja kehuilla, niin se tuntui kauhean mukavalta. Mutta en mä toisaalta sitä suuntaa oo jatkanut sen jälkeen.

Sitten mulla on tällainen hassu kysymys, että millainen merkitys on koulutuksella, että pystytkö sä näkemään, jos katsot jotain korua, voiko siitä päätellä millaisen koulutuksen tämä koruntekijä on käynyt?

Kyllä mä sanoisin, että jalometallien ja kivien istutus ja tällaiset jutut, ne ovat ihan oma taitolajinsa. Tosin mä oon sitä mieltä, että netin kautta pystyy opiskelemaan vaikka mitä ja on kaiken näköisiä kursseja. Mä en ite rajoita itseäni. Jos mä jonkin tekniikan haluan opetella, niin sitten mä meen nettiin ja ettin sen kurssin. Kun kuitenkin kansainvälisesti on niin paljon saatavilla.

Mutta jos nyt ajattelee, että on vaikka just lukiosta tullut ja haluaa korualalle ja tietää, että se on se oma juttu, niin ilman muuta kannattaa opiskella. Voi tietysti olla, että se vie sitten sellaiseen perinteisempään suuntaan myöskin materiaaleissa. Mutta ainakin tulee tekniikat tutuiksi ja sitten myöskin vähän saa apuja sieltä, että mitä on ennen ollut ja miten sitä vähän pystyiskin kääntämään. Mutta mä en itse toimi ollenkaan sellaisilla reiteillä.

Luuletko, että ammattilaiset koruntekijät voisivat mielestäsi ottaa oppia harrastelijakäsityöläisiltä?

No en mä tiedä. Ei, kyllä mä näen, että jos puhutaan ammattilaisista... En mä ainakaan koe kauheasti saavani. Jos mä jostakin koen saavani inspiraatiota, niin mulle se tulee sellaisilta vielä enemmän ammattilaisilta, joilla on viimeisen päälle pakkaukset ja brändäykset. Että kyllä se on yleensä niin, että harrastelijat ei ehdi sitä viemään niin pitkälle sitä juttua välttämättä.

Miten suhtaudut tee se itse –kulttuuriin? Kun tuntuu, että nykyään kaikki ideat on niin vapaasti käytettävissä, niin miten sä suhtaudut? Saako kuka tahansa käyttää vapaasti näkemiään ideoita?

Saa, mutta myyntiin ei saa tehdä toisen idean kopioita. Eli mulla on paljonkin ollut, just silloin kun mä oon tehnyt metallilankajuttuja, niin niissä on ollut tämmöisiä, että ”Mähän meenkin ja teen tän itse kotona”. Niille mä oon voinut sinänsä hymyillä, kun mä oon tiennyt, että niitä ei pystykään tekemään ihan niin. Tai että kyllä jotain voi tehdä, mutta kyllä siitä erottaa, koska itse oon ehtinyt niin pitkälle viemään sen tekniikan, että niitä ei ihan helposti pysty toistamaan, ellei oo tosi ammattilainen.

Ja sitten taas mä oon kokenut sen tommoisissa käsityöpiireissä, että aika hyvin ihmiset pysyy omilla tonteillaan. Mä esimerkiksi monen muun rautalankatekijän kanssa koen, että on sellainen mutual respect, että on jopa niin, että voidaan käydä toistemme pöytien ääressä ja todeta, että tää on hyvä ja tosi hyvä idea, mutta sitten jätetään se. Mä en itse pysty tekemään jos mä näen, että joku toinen jonkun tehnyt, niin mulle on tullut siitä melkein niin kuin semmoinen vastakarva.

Ehkä ihan viime aikoina, kun mä olen nähnyt, että myös mun ideoita näissä uudemmissa malleissa on ihan surutta käytetty, niin sitten on tullut

semmoinen olo, että mä siinä omassa ideassani voin ja pystyn vaikka muokata mittakaavaa tai tällaisia pieniä juttuja, millä mä saan sitä tuotteen käytettävyyttä tai myyvyyttä lisättyä, pienillä kompromisseilla. Mutta se on vaikea juttu, koska aina on niitä, jotka nappaa idean ja sitten tekee siitä vain hienoisella muutoksella omaansa.

Mutta sitten miten mä itte suhtaudun tohon ajatukseen, niin mun ei auta muuta kuin luottaa siihen ajatukseen, että mulla on tälläkin hetkellä kolme uutta korusarjaa ja mä vaan odotan, että koska mä ehdin ne lanseerata. Mulla tulee koko ajan uutta, niin siihen se sitten perustuu, että pitäis vaan riittävän isosti osata markkinoida ne uutuudet, niin että sitten niissä uusissa saa sen valtaosan, että saa myytyä eikä niin, että muut arvelee, että sä oot kopioinu tän joltain toiselta.

Miten sitten näkisit toisin päin, että pystyiskö korualan ammattilaiset hyödyntämään tätä tee se itse –kulttuuria? Että voisko ollakin toisinpäin, että siitä keksiskin itselle jonkin jutun, vaikka myyntiartikkelin?

No oon mä sitä esimerkiksi miettinyt niin. Joo ja ihan hiljattainkin oon miettinyt sitä, että kun mulla on just metallilangasta aikamoinen kokemus ja mä oon pedagogi, niin mä voisin ottaa siitä sen viimeisenkin hyödyn irti ja järjestää opetusta. Siis mähän nytkin vedän kurseja silloin tällöin, mut että mähän voisin tehdä siitä nettioppimateriaalia ja sillä tavalla jakaa sen ilon, että tällaista voi tehdä, opettaa kaikkein salaisimmat mallit. Silloin kun se oli mun päätuote vielä, niin mähän en missään tapauksessa kertonut, jotta kukaan ei vaan rupea tekemään niitä. Nyt mä voisin ajatella, että mä kerta kaikkiaan jakaisin sen, mutta mä ottaisin siitä opetuksesta korvauksen, niin että kuitenkin mun yritys pystyis pyörimään, mutta että siinä olis se hyöty kaikille. Että siinä mielessä kyllä.

Sitten siirrytään tuohon korujen valmistamiseen käytännössä. Millaisista materiaaleista valmistat korusi? Onko näitä materiaaleja koruihisi helppo saada?

Mä teen Suomalaisesta koivuvanerista. Sanotaan näin, että alussa, tuotekehitysvaiheessa, kun mä oon tehnyt näitä niin kauan, että tää koivu korumateriaalina ei ollut mitenkään yleinen, eikä sitä löytynyt niin, että aha, tuo tehdas valmistaa ja tuo laserleikkaaja valmistaa, niin mä sen yhden laserleikkaajan kanssa tein tosi pitkän tuotekehitystyön siihen, että me löydettiin sopivat materiaalit ja paksuudet ja se miten saa pidettyä puhtaana pinnat. Ja se on ollut vähän joka laserleikkaajan kanssa, mullahan on siis kolme laserleikkaajayhteistyökumpania, niin jokaisen kanssa on ollut vähän oma prosessinsa siinä. Eli materiaalia on sinänsä ihan helppo saada sitten, kun tuotekehitystyö on tehty. Mutta se on erikoistilattua materiaalia, että ei sitä kaupoista pääse ostamaan.

Mistä saat ideat ja inspiraation koruihisi?

Mulle ideat tulee aika lailla... putoaa käsiin. Mulle tulee joku ajatus ja sitten se vaivaa. Sitten mä yleensä innostun ihan yli laidan. Innostun ihan valtavasti. Mutta se miten mä inspiroidun se on usein siitä, että tulee tilaa, tulee mahdollisimman vähän mitään vaikutteita. Mä vaellan, mä melon, purjehdin. Meri, metsä, vuoret, kaikki tämmöset. Se on se missä se tulee. Se on se tila niin, että ne ideat voi vaan plumpsauttaa.

Mä koen tosi paljon johdatusta ideoiden tulemisessa. Esimerkiksi toi koivusta valmistetut tuotteet. Ensimmäiset syntyi, kun mä olin vaan päivätorjuilla tai en mä edes nukkunut ja yhtäkkiä mä vaan näin ne semmoisina... vähän niinku joku plafondi, missä roikkuu koivusta valmistettuja kristalleja, ja mä olin ihan, että ei vitsit ja sitten mä otin äkkiä pahvia ja rupesin tekemään. Ja sitten mä sen jälkeen vähän nollailin, kun mä olin tehnyt niitä pahviluonnoksia ihan sillä lailla hengästyksiin asti muutaman päivän. Ja sitten mä sitä jotenkin tuumin, että mitä tässä nyt

oikein tapahtuu. Täähän on hyvä idea. Ja mä koin tosi vahvasti sydämässäni, että tässä ei oo vielä kaikki.

Myöhemmin mä oon ruvennut tekemään koruja ja himmeleitä ja kaikkea. Ja se materiaali on auennut ittelle valtavaksi aarrevarastoksi. Siihen aikaan, kun mä rupesin näitä tekemään, niin ei vielä tehty. Ei ollut vielä näitä tämmöisiä kristallityyppisiä mitä nyt on tehty. Mä luulen, että se oli ilmassa oleva juttu, että eri muotoilijat eri puolilla on napannut niitä ja sitten ne ketkä on nopeesti pystyneet tekemään tuotekehitystä, niin sitten niitä on alkanut tulla. Ja sitten sen jälkeen se on alkanut moninkertaistua ja sitten niitä alkaa muutkin tekemään. Sitten sitä taas on, kunnes taas tulee seuraava.

Nyt mä oon itse tosi iloinen tuosta ketjukoruideasta. Se sitten taas syntyi ihan siitä, että aikaisemmassa työssä mä mietin kahden osan linkittämistä ja tajusin, että mä haluan nää yhteen puulla, niin mä tein vaan sellaisen yksittäisen ketjulenkin. Se oli ehkä semmoinen prosessi enemmän se kehitys. Että hetkinen, tästähän sais ketjua. Sitten se tuntui täysin itsestään selvältä ajatukselta. Mä googlasin äkkiä kaikki mahdolliset sanat jotka vois johtaa siihen ja ihmettelin, että miten maailmassa ei oo tehty tätä, että miten tätä ei oo olemassa. Täähän on tavallaan niin itsestään selvä. Sitten mä vaan lähdin sitä kehittämään ja se on oikeestaan ensimmäinen, missä mä hain kansainvälisen mallisuojaus sille. Otti ehkä just sen verran siinä kohtaa päähän tää ideoiden leviäminen, niin mä ajattelin, että ainakin mulla on päivämäärä osoittaa, koska tää on syntynyt.

Joo, toi on kyllä tosi kiinnostava ajatus tuosta ”ajan hengestä”, että miten niin monet ihmiset päätyy samanaikaisesti johonkin samaan...

Joo ja ihan eri puolella maailmaa! Niitähän rupes tulemaan. Se jano johonkin tietyn tyyppiseen ilmaukseen tulee. Nythän se on ollut tosi

graafinen, kulmikas, ilmava. Sanotaan, että siinä vaiheessa, kun mulla oli ollut koivukristallit kaks vuotta ulkona, siinä vaiheessa alkoi tulemaan valaisimia, semmoisia timanttikristallimaisia ja muita metallista tehtynä. Ja sit näitä timanttimalaisia muita, koruja ja kaikkia näitä, vasta neljän vuoden päästä sen jälkeen, kun ne oli ollut mulla käytössä.

Siinä ”ajan hengessä” on se joku juttu ja niin siitä täytyy tietysti ajatellakin, että siinä tulee vaan joku semmoinen, ehkä semmoinen mitä on aikaisemmin ollut ja vähän semmoinen mitä puuttuu, että muotoilijat vaivaantuu. Ja sen takia on kiinnostavaa, kun itteä alkaa vaivata joku juttu, niin ehkä silloin on tulossa joku sen tyyppinen juttu.

[Meetkö sä suunnittelussa materiaalin vai idean ehdoilla?](#)

Idean. Enemmänkin niin, että mulla on joku idea. Tosin siinä koivukristalliajatuksessa, en mä ollu mitään muuta edes miettinyt. Se vaan ehdottomasti oli se koivu. Mutta kyllä se vaan on se idea tärkein. Enemmänkin mä rupean miettimään, miten mä saan sen materiaalin tottelemaan sitä ideaa.

[Onko sun mielestä sun koruissasi oma, tunnistettava tyyli?](#)

On, tosin se ei tarkoita, että kukaan muu ei tekisi samanlaisia. Mutta kaikessa mitä mä suunnittelen, niin mähän suunnittelen ripustettavia tuotteita, sekä sisustukseen että myös korut, kaikki jotenkin riippuu. Ja sitten hyvin ilmavaa, että mä en mitään sellaista tasaista pintaa oo tehnyt. Kun mä tein metallilankaa, mä oon sanonut, että ne on sellaisia ilmapiirustuksia. Aika kolmiulotteinen ajatus mulla on, ei nyt ehkä ihan kaikissa jutuissa, mutta se lähtökohta on.

[Osaisiko joku muu valmistaa samankaltaisia koruja?](#)

Joo, kyllä. Sanotaanko niin, että toi laserleikkuu on sellaista, että noissa ja varsinkin kaksiulotteisissa jutuissa, niin kyllä ne on toistettavia. Ainut on sellaiset kolmiulotteiset korut, niin niissä saa kyllä aika mielettömän työn

tehdä, että keksii ne lukitukset, millä ne tehdään. Kun ne on ihan millin sadasosan tarkkuudella mietitty. Ja niitä ei saa edes auki, että niistä näkis sen lukituksen, kun ne on pysyvästi koottu. Mutta jos tarpeeksi on tahtoa tai kopiointihalua, niin varmaan onnistuu.

(Tämän haastattelun jälkeen Japanista löytyi yritys, joka on lähtenyt kopioimaan mallejani. Minulla oli heidä kanssaan yhteistyötä aiemmin niin, että heillä oli mallit käytössä. Nyt edessä on asian käsittely.)

[Teetkö suunnittelemasi korut alusta loppuun itse?](#)

En.

[Osaatko kertoa minkälaisia tunteita korun valmistaminen saa sussa aikaan? Onko ne pelkästään positiivisia vai myöskin negatiivisiä?](#)

No sellaisessa vaiheessa, kun mun itse pitää koota joku tilaus kasaan ja mulla ei oo tarpeeksi apukäsiä siihen ja mä joudun pakkaamaan ihan hulluna jotakin Japaniin lähtevää settiä ja mä en tahdo ehtiä ja menee yökaudet ja sitten pitäis pysyä laskut kasassa... niin sellaisessa tilanteessa mä oon että, ei, tämä ei oo mukavaa. Mutta se suunnitteluvaihe on kyllä aika mahtavaa, semmoista synnyttelyprosessia. On siinäkin semmoisia turhaumia välillä. Ne enemmänkin liittyy siihen, kun jo näkee sen jutun valmiina, mutta sitten tajuaa, että nyt mä vaan joudun tekemään tämän asian sata kertaa, ennen kuin tässä on kaikki osat valmiina.

Mä oon siirtynyt niin kokonaan pois siitä, että itse haluaisin kaikki tehdä, vaan mulla on työntekijä, ja mä heti mietin, että mä haluaisin sen työntekijän jo protovaiheeseen mukaan. Ja mä haluaisin graafisen suunnittelijan, niin että mä sanon, että mitä se piirtää koneella, kun mä en oo mikään paras Illustratorin käyttäjä. Mä oon jo niin siirtynyt sinne, että mä sanon, että voisitteko tehdä sitä ja voisitteko tehdä tätä.

[Näetkö sä, että se olis mahdollista?](#)

On. Se on ihan mahdollista ja mullahan on ollut graafikon hakemista. Nyt mä voin esitteisiin tehdä sillä tavalla, että me istutaan graafikon kanssa ja hän toteuttaa sitä. Mutta toistaiseksi vielä mä oon kuitenkin itse siinä kokoamisessa sillä lailla, että en mä protojen tekemiseen kieltämättä tarvi apua, mutta heti nollasarjoista asti palkkaan toisia. Ja mä oon siinä kohtaa, että mä pystyn palkkaamaan myöskin.

[Muistatko yhä mikä ja millainen oli ensimmäinen valmistamasi koru?](#)

Muistan. Se oli metallilangasta valmistettu enkeli, siis tummasta rautalangasta valmistettu enkeli, johonka mä laitoin helmet koristeiksi, semmoisia pieniä helmiä ja se syntyi sen takia, että mä olin tehnyt noita metallilankajuttuja. Ja mun ystävä, joka on kampaaja, jonka kampaamossa mulla oli mun ensimmäinen näyttely, niin se sanoi, että hei, sähän voisit valmistaa näistä koruja, johon mä sanoin, että en voi, ei näytä hyvältä. Ei tummasta rautalangasta näytä hyvältä, sen pitäis olla jotain hopealankaa. Ja sit mä menin kotiin ja otin pihdit ja rautalankaa käteen ja suunnitelin viis tai kuus korumallia yhdeltä istumalta, rautalangasta. Ne oli tietysti luonnoksia. Ja sit mä olin ihan, että tää on ihan älytöntä, kun joku vaan heittää jonku idean ja mä en pysty hillittemään, etteikö se tulis ulos. Että se vaan tulee ulos. Ja hän oli muutenki semmoinen, että hän oli muusa ja kannustaja ja mesenaatti. Mesenaatti on ehkä se sana siihen tekemiseen mulle.

[Sitten siirrytään korujen valmistamisen ideologiaan. Miten paljon sä mietit korusi tulevaa käyttäjää ja korun käytettävyyttä?](#)

Aina vaan enemmän ja enemmän. Alussa, kun mä aloitin yrittäjänä, niin mä olin sillä lailla, että mä teen mitä mä teen ja sen kokoisena, kuin mä itse haluan. Sitten jos ihmiset siitä tykkää, niin fine, voivat ostaa. Jos eivät

tykkää, ei haittaa, mä tykkään. Tosiaan näin mä lähdin ja mulla kesti monta vuotta vaihe, ettei mua kiinnostanut käyttäjän näkökulma. Mutta nykyään mua kyllä kiinnostaa.

Mä mietin aika paljonkin sitä, mutta en mä vielääkään oo määritellyt ihan tismalleen, että mikä on se mun asiakaskunta. Mutta esimerkiksi tällaisia asioita mä mietin, kuten käytettävyyttä ja niin kuin vaikka sitä, että nää on tosi kevyitä koruja. Näitä pystyy pitämään, vaikka korvanlehti oliskin alkanut jo venähtää. Ja nyt mä esimerkiksi mietin sitä, miten pystyis yhdistää sen, että korvanlehti peittyis, että siinä olis nappiosuus. Koska nää on ihan sellaisia juttuja, mitä mä kuulen mun asiakkaiden puhuvan. Ihan alussa mä rupesin kuuntelemaan mun jälleenmyyjiä ja mä rupesin suunnittelemaan mun pakkauksia, pakkaussuunnittelua jälleenmyyjien ja niiden tarpeiden kohdalta ja mä edelleen teen sitä. Se on ihan mahtavaa vuorovaikutusta, kun ne kertoo niiden asiakkaista. Ja kysymyksiä mitä niillä on, ne talletan mieleen.

Mutta sitten asiakkaille, esimerkiksi uusista korumalleista, niin mä ihan selvästi näen, että siellä on yks semmoinen, että jotkut voi olla vähän isompikokoisia ihmisiä, jotka voi käyttää semmoisia aika graafisia vaatteita ja joilla voi olla näyttäviä juttuja. Ja sitten on se semmoinen siro, japanilainen minimalisti tai minimalistihenkkinen, sirokokoinen ihminen, jolla taas nää toiset näyttäis ihan... Että kyllä mä nykyään ajattelen, että kaikkien ei tarvi olla mulle just sopivia, kun alussa mä suunnittelin pelkästään itselle. Ja nyt just mä teen... Yks asiakas on ihan sitä mieltä, tai hän on itseasiassa yks mun ystävä, että nyt rupeat suunnittelemaan miehille. Hän on sitä mieltä, että se on ihan epäreilua ettei (miehille suunnitella)... Aluksi mä nauroin hänen ideoille, mut sitten mä ajattelin, että onhan tää ollut mullakin mielessä, että kyllähän näitä tarttee suunnitella.

[Minkä verran seuraat muiden tekemisiä korujen suhteen?](#)

Melko vähän. Sen verran, että kun mä suunnittelen uutta, mä yritän kattoa, että se ei mee päällekkäin. Että jotkin ideat, varsinkin laserleikatussa kun nyt alkaa tulla syöttämällä uusia yrityksiä, niin että ei menis ihan päällekkäin. Kyllä mä omalle linjalleni meinaan olla uskollinen, vaikka joku olis aika lähellä, niin mä voin tehdä omilla malleillani. Mutta jos tulee joku ihan uus idea, niin sitten mä googlaan ihan kansainvälisesti, ettei löytyis samanlaista.

Mulla on ehkä sillä lailla markkinoinnin kannalta, pakkaussuunnittelun kannalta, niin niissä mua kiinnostaa, että minkälaisia tuotekuvia ottaa muut yritykset ja vähän ehkä katson sitä asiakaskuntaa, että kenelle nää myy näitä. Mä ajattelen, että siitä mä voin oppia. Mutta jos mä sitten rupean katsomaan malleja liikaa, siis menen jonnekin Pinterestiin hakemaan, niin mä tuun niin tätä myöten täyteen. (Hän näyttää puoli metriä pään yläpuolelle.) Siinä tulee semmoinen ähky, että kaikkeahan on jo ja...

[Tapaatko etsiä tietoa/päivittää tietosi korun valmistamisen erilaisista tekniikoista tai materiaaleista?](#)

Tarpeen mukaan. Nyt mua kiinnostaa 3D-tulostus esimerkiksi, mutta en mä oo ehtinyt siihen nyt paneutua kauheesti, mutta mua kiinnostaa sen mahdollisuudet ja varsinkin kun materiaalmäärä mahdollisesti kasvaa. Mä tykkään sellaiseen paneutua, mitä ei vielä olis kauheesti.

[Löytyykö tietoa mielestäsi helposti?](#)

Kyllä, jos englannilla selviää hyvin. En mä oikeastaan Suomesta mitään etsikään, vaan kyllä mä kaiken (etsinnän) teen kansainvälisillä sivuilla.

Onko sillä merkitystä sun työskentelyysi, jos joku toinen tekijä tekee samanlaisia koruja samalla tekniikalla tai saman kaltaisia ideoita käyttäen kuin sinä?

On. Se laskee mun intoa tehdä sitä asiaa. Tai jos mä näen, että mulle on tullut joku ajatus ja jos mä näkisin, että sellaista on, ei mua sitten edes kiinnostais kehittää sitä ajatusta. Mutta sitten jos joku toinen on tehnyt hyvin ja jotain on paljon, niin kyllä se vähän laskee sitä innostusta ja saa puolustuskannalle siinä omassa jutussa. Se ei oo kivaa, mutta mä oon ajatellut, että se on osa tätä juttua, osa tätä työtä ja että sille ei voi mitään. Mä päästän itteni siitä pälkähästä ajatteleamalla, että minäpä suunnittelen uuden korusarjan. Mä siirrän mun energiat ja innostuksen seuraavaan ideaan.

Mutta esimerkiksi metallilankatöissä, silloin ku mä aloin niitä valmistaa, niin silloin se oli kuumaa hottia ja mä tein piikkilankatöitä silloin, kun mä en ollut vielä nähnyt piikkilankatöitä missään... Mutta silloin, kun rupeaa uutuusarvo häviämään ja ihmiset sanoo, että "Ai säkin teet näitä." tai että "Mä näinkin näitä jossain." niin silloin mä tiedän, että joku toinen tekee. Varsinkin ihan käsityö-käsityötekniikoissa se voi mennä ihan harrastelijoiden puolelle. Jos ajatellaan jotain metallilankakransseja, niin ei niitä ollut siinä vaiheessa, kun ite niitä aloin valmistamaan, mutta sitten niitä rupes olemaan. Sitten siitä tulee itselle olo, että next.

Oletko kohdannut kriisejä urallasi? Jos olet, miten olet päässyt niistä eteenpäin?

Oon, mutta ne liittyy yrittäjyyteen ja siihen miten jakaa voimavarat niin, ettei uuvu. Se yhdistelmä hurjaa innostusta, paloa ja aktiivisuutta ja sitten se, että kaikkea pitäis osata. Mäkin oon sellainen, että mä haluaisin oppia kaiken markkinointiin ja valmistukseen liittyen. Että tyyliin kyllä mun täytyy itse osata käyttää kaikki Illustraattorit, Fotarit ja kaikki markkinointityökalut. Ja sitten vasta mä rupean harkitsemaan palkkaanko

mä jonkun tai tilaanko mä työtä. Enhän mä nyt palkkaa niinkään, vaan mä teetän mun yhteistyökumppaneilla.

Se jaksaminen on semmoinen iso asia, että kun syksyllä sitä työtä on niin paljon, ettei ehdi vapaapäiviä pitää, niin mitenkä estää sen, ettei uuvu. Mä oon törmännyt siihen, että jos mä tässä uuvun, niin sitten mä en tee tai sitten kun mun innostus laskee, mä en tee ja jos mä en tee, niin kukas tätä sitten tekee. Mulla on jatkuva prosessi siinä, että miten mä muokkaan tätä mun työtä sellaiseksi, että tää on mun näköistä. Plus tässä on paljon sellaista, että mä teen yksin ja mä oon liian sosiaalinen yksin tekemiseen.

Mulla on tähän asti aina ollut oma työpaja ja mä en oo jaetuissa työpajoissa ollutkaan. Mutta nyt tää sitten ratkesi viime syksynä siihen, että mulla oli harjoittelija, joka halusi olla mulla kaksi ja puoli kuukautta. Mä palkkasin sen jälkeen hänet mulle töihin ja nyt hän tekee mulle keikkatyötä. Mä tajusin, että se vapauttaa mussa aikaa ja energiaa ja mä olin syksyn aikaan kaksi kertaa ulkomailla ja tein etänä töitä. Toinen hoiti täällä sen postimerkkien liimaamisen. Mä tajusin, että nyt tää työ alkaa taas näyttää mun työltä. Mä saan sen vapauden takaisin, mikä tässä on ollut alun perinkin ideana. Että mulla on aikaa tulla ja mennä ja olla ihmisten kanssa missä vain. Se on oikeastaan ainoa selvä kriisi.

Hieman on ollut kriisiä siitä, että mulla pysyi kaksi-kolme vuotta liikevaihto samassa, vaikka mä tein ihan hirvittävästi töitä. Mä tajusin, että mä en saa tätä mitenkään kääntymään parempaan ja sen täytyis mennä aina vähän parempaan, että tää olis oikeasti kannattavaa, että tästä saa kunnolla elantonsa ja mä pystyn palkkaamaan jonkun avukseni, etten mä itse näänny. Mutta nyt viime syksynä sitten kaiken kukkuraksi, vielä siinä, että mä palkasin ja siinä, että mä olin reissussa, niin nyt liikevaihto teki merkittävän parannuksen. Näytti, että nyt on taas toivoa, että tää ei oo mikään asetettu viiva, minkä yli ei pääse. Helpotti siis.

Ja sitten vielä yks kriisi on liittynyt siihen, että joku pakkaussuunnittelujuttu ei toimi. Se oli yks tarra, mitä mä yhteen pakkaukseen tarvitsin tosi keskeisenä juttuna. Viisi eri painotaloa, kymmeniä eri materiaaleja ja aina ne pakkaukset oli auki seuraavana päivänä. Ne tarrat ei pitänyt. Ja sitten kun mun piti lähettää jo satoja tuotteita eteenpäin, kun yökaupalla asetan niitä prässeihin ja mikään ei auta, niin se oli sellaista, että romahtaa. Ihan vaan koska tuote oli myynnissä ja kaiken piti olla jo kunnossa ja sitten vaan ihan jotkin käytännön jutut... ja se ei vielä kukaan oo ihan ratkaistu, mutta mulla ei vaan riittänyt enää voimia sen asian käsittelyyn. Mä teen sen asian vähän liian työlään kautta, että se ei mee yhdellä tarralla, vaan kahdella se kiinnitys, mikä on liian aikaa vievää. Että kyllä siinä voi olla sellaisia turhautumisia, jos joku asia ei vain millään toimi, minkä sä oot päättänyt, että tämä tulee toimimaan. Mähän siis ihan romahdin, putosin lattialle, kun sata tuotetta vedetty pakkauksiin edellisenä iltana ja kun aamulla katsotaan niin sata pakettia apposen auki ja ne pitää vain lähettää... Että kyllä voi olla vähän eri vaiheissa haasteita.

[Tapaatko pohtia korujen valmistamiseen liittyviä eettisiä kysymyksiä?](#)

Kyllä, joo. Vaikka se tuli ihan ideana toi koivukristalliajatus, pälähti mieleen, mutta kyllä mulla jo sitä aikaisemmin oli mielessä tuotteiden valmistuksen yhteydessä. Kun mä just metallilankatuotteiden yhteydessä käytin paljon lasista hiottuja kristalleja. Mua häiritsi, että mä ostan jotain tällaista valmista materiaalia, mistä mä en oikeasti tiedä missä olosuhteissa se on valmistettu tai ei ihan pääse varmuuteen edes, että missä. Ja mä käytän siihen paljon rahaa, kun ne on aika kalliitakin. Eli se on aika isoa osaa siitä mun yrityksen tuloista ja menoista, niin se vaivas itteä. Se tuntui mukavalta tietää missä se on valmistettu.

Nyt mä tiedän, että vanerit on Suomesta ja suomalaisella työllä valmistettuja. Mun mielestä on hirveen kiva, kun tuntee näitä,

varsinkin yhden näistä laserleikkaajista ihan hyvinkin ja tietää missä olosuhteissa hän niitä tuotteita leikkaa. Kolmen aikaan yöllä... Eli tosi epäinhimillisissä olosuhteissa. (Naurua.) Mutta hän on itse yrittäjä. Että huonoissa olosuhteissa, mutta hän on suomalainen yrittäjä, niin se on ihan standardi. (Naurua.) Ja sitten kun näistä jonkin verran jää hukkapalaa, niin nyt mä oon sitä viimeisimmissä korusarjoissa myöskin miettinyt, että miten mä käytän sitä hukkapalaa ja miten ne mitoitetaan niin, että se olis tehokasta se materiaalin käyttö. Ja puu on uusiutuva luonnonmateriaali eikä jää tähän maailmaan keikkumaan loputtomasti sitten. Sellaiset asiat on ihan merkittäviä.

[Varmaan yrittäjän työssä täytyy miettiä myös työtunnit ja materiaalikustannukset, suhteessa myyntihintaan. Niin varmaan tulee sitten itsestään selvänä osana?](#)

Joo... Siis mä oon huomannut, että kaikki ei laske kauhean tarkasti, mutta mä kyllä lasken. Mulla on joku tällainen Excel-fiksaatio, että mä vedän kyllä taulukkoon kannattavuudet. Mulla on siis sellaisia tosi pitkiä taulukoita, missä mä lasken kaiken kannattavuuden ja sitten vielä suhteessa siihen, paljonko mä jotain tiettyä mallia myin viime syksynä ja paljonko siihen suhteessa käytin aikaa ja paljonko se tuotti. Mulla on joku semmoinen Excel-innostus asiasta just kannattavuuksien suhteen. Mä lasken tosi tarkkaan sen myyntihinnan. Pitääkin, koska sitten kun on vientihaluja ja pitää varustautua siihen, että meneekin jotain tuotetta paljon, niin mun pitää myös laskea se, että mä voin palkata jonkun näitä pakkaamaan. Niin kaikki vaiheet valmistuksesta ja värjäyksistä ja koonneista ja pakkaamisista on laskettu. Se on olennainen osa.

Mutta mä oon huomannut, että tällaisella luovalla alalla ihmiset vähän pelkää numeroita ja inhoaa taulukkoja. Mutta mun äiti on tehnyt kirjanpito-tyyppistä työtä, niin en tiedä tuleeko sieltä, mutta mun mielestä on kiva katkoa sitä taulukkoa. Ja sitten mä pystyn myöskin siinä, että mulla

on agentti Ruotsissa, niin mä pystyn laskemaan, kun maksetaan agenttikorvauksia, pystynkö mä antamaan näitä tuotteita ja viekö se katteet. Se on tärkeä osa työtä kyllä.

Mä en tiedä minkä verran sulta kysytään, että voisitko tehdä jotain. Mutta onko tullut vastaan jotain sellaista, että sä joudut kieltäytymään jostain sellaisesta syystä, että sä et halua tehdä jotain tietyn laista, tai että tää ei oo sun juttu?

No joo, on kyllä joskus. Ne on lähinnä sellaisia, että joku kysyy, että voisitko sä suunnitella jollekin tällaiselle pienelle yritykselle, joka tilais muutaman kymmentä kappaletta jotakin tuotetta, niin jos mä voisin suunnitella jonkin joka on jotain ihan muuta mitä mä teen. Mua ei oikeastaan hirveästi kiinnosta suunnitella tilauksesta. No sillä lailla, että mä voisin kyllä muokata jotain väriä tai mittakaavaa tai pakkauksiin voi laittaa tekstejä jos joku haluaa liikelahjoiksi, mutta se, että mä itse tuotetta muuttaisin tai tekisin semmoisia, että firman logosta jotakin, niin siinä mulla on kyllä... Mun pitäis todella allekirjoittaa sen firman arvot.

Ja sitten se, että jos on kovin pieniä tilauksia, niin suunnittelu ja tuotekehitys ja se kun protoja tehdään, niin ei kellään oo varaa. Mulla on nytkin jotakin ihan erilaista tuotetta mitä mä oon aiemmin suunnitellut, niin niistähän tehdään kymmeniä leikkaus-protovaiheita. Ne ajattelee, että tän saa nopeasti piirrettyä ja laserilla leikattua, että se on sitten siinä. Mä ajattelen, että mä oon liian kallis sellaiseen. Löytyy ehkä joku toinen, joka pystyy ja on kiinnostunut menemään tekemään semmoista.

[Pohdintaa korujen mahdollisuuksista. Mikä on sun näkemys, voiko sun mielestä kuka tahansa luoda koruja?](#)

Kyllähän niitä voi. Ja kuka tahansa tekeekin, itseasiassa. (Naurua.) Jos ajattelee, että sä meet jollekin helmityökurssille, jos sä oot kiinnostunut.

Siis kuka tahansa, joka on kiinnostunut. Tai voihan niitä tehdä just sillai tee se itse -meiningillä.

[No jatkokysymyksenä tämä, että henkilö, jolla ei ole korualan koulutusta tai muita sellaisia valmiuksia koulutuksen puolesta, niin voiko hän valmistaa laadukkaita koruja ja voiko hän valmistaa koruja myyntiin?](#)

Voin. (Naurua.) Mulla ei oo korualan koulutusta. Kyllä mä voin molempia. Joo. Mutta se on siitä, että itte on... Kyse on oppimishalusta. Koulut on hyvä väline siihen oppimishalun täyttämiseen, erityisesti nuorille, kun vielä tarvitaan sitä sellaista ohjausta. Se on monta kertaa nopeampi reitti. Ja jos puhutaan kivien istuttamisesta ja jalometalleista, missä tehdään sellaista äärettömän tarkkaa, niin kyllä mä ajattelisin, että ne on siinä paikallansa. Mutta jos on tarpeeksi oppimishalua, niin kyllähän netistä nykyään löytyy aika loistavaakin materiaalia, jonka avulla voi selvittää. Tai sitten niin, että tulee vaan tarpeeksi hyvä idea, niin matkalla voi ratkaista ne ongelmat. Mutta se ei välttämättä näy ensimmäisessä tuotteessa.

Niin kuin mä itsekin ajattelen, että ensimmäiset korut mitä mä oon tehnyt ja ystäväillä niitä vielä näkyy, niin mä oon sanonut, että voisinko mä saada noi takaisin, että saatte uudet tilalle. Ja ne sanoo, että ei, kun nämä on tätä sun varhaistuotantoa. Ja mä sanon, että mä en haluais nähdä mun varhaistuotantoa. (Naurua) Ja sama juttu, ensimmäiset koivuvanerituotteet, niiden pinnat on paljon sameampia kuin mitä ne nyt on. Ja ensimmäiset metallilankatuotteet, niin nehän on jotain ihan möykkyisiä, klumppuisia, mutta niissä näkyy se intohimo. Ne on tehty täydellä palolla.

[Voiko koru olla muutakin kuin käyttöesine?](#)

Ilman muuta. Mun mielestä se on aivan mahtava ilmaisun väline. Sillä saa kerrottua paljon. Eli mä oon korutaidefani kyllä.

Ja seuraava kysymys onkin, että miten hyvin koru sopii taiteen välineeksi?

Se sopii siihen tosi hyvin sen takia, että koru on vielä ehkä just sellainen, millä ei oo kaikkea kokeiltu. Niin kaikki on jo nähty. Vaikka maalaustaiteessa, mitä sä pystyt laittamaan tauluun niin, että ihmiset on sillälaililla, että enpä oo nähnyt, tota ei oo kukaan koskaan tehnyt? Niin, ei ehkä kauhean helposti mitään enää. Mutta korussa voi vielä yllättää. Ja mun mielestä se on mahtava juttu, että voi yllättää, herättää, kyseenalaistaa. Se on mun mielestä korutaiteella loistava paikka. Ja se jännä ilmiö, että pelkästään mittakaavaa muuttamalla siinä suuntaan tai toiseen ja materiaalia vaihtamalla voidaan sanoa tosi paljon.

Millainen käsitys sulla on tämän hetken tilanteesta ylipäättään korualalla? Onko kiinnostavien korujen tarjonta mielestäsi monipuolista ja löytävätkö asiakkaat sitä mitä he haluavat?

Musta tuntuu, että me eletään joidenkin tällaisten suurten korujen kulta-aikaa tällä hetkellä, sellaisen näyttävien korujen. Just tällä hetkellä ihmiset, jotka ei oo pitäneet korviksia, käy laittamassa korvisreiät. Mulla on viimeisen kolmen kuukauden aikana viides ihminen sanonut, että on käynyt laittamassa reiät näiden korujen takia. Eli ihmiset, jotka on aikuisuuteen asti eläneet ilman korviksia, on nyt sillälaililla, että nyt me halutaankin korvikset. Se on tietysti itselle imartelevaa, mutta mä oon aivan varma ja mä luulen, että tää liittyy muutenkin siihen, että korujen koko on kasvanut. Ne mitä mä tein vielä neljä vuotta sitten, niin niitä pidettiin silloin isoina, mutta ne on ihan tosi paljon pienempiä kuin ne mitä mä teen tällä hetkellä. Nyt on koko ja näyttävyyys... tämmöiset pukukorut ja statement jewelry, niin nyt on sellaisen aika. Ja se on korusuunnittelijoille varmaan ihanteellinen aika.

Joo, mä oon kanssa havainnoinut, että korvakorut on nyt jotenkin keskiössä.

On joo. Joskus 80-luvun lopussa ja 90-luvulla on ollut sellainen isojen korujen aika. Mäkin oon ihmetellyt vuosia sen jälkeen, että miten mäkin oon noin isoja koruja pitänyt. Ja nyt on, että ei kun isompaa vaan!

Mä vielä palaan tähän tilanteeseen korualalla. Mä vähän oon sitä ajatellut, että jos hirveesti valmistuu korualalle ihmisiä, niin... Kun mä luin tästä tilanteesta, että Lahdessa on loppumassa (korumuotoilun koulutus), mikä on samaan aikaan dramaattista, mutta samaan aikaan mä tajuan sen realismin, että kun kaikista ei voi (tulla korumuotoilijoita)... Ei koruja mee niin paljon, että ihmisten kannattaa valmistua siihen ja sitten jos tulee koulumaailmasta, eikä vielä oo kokeillut siipiään siinä... Niin tää on mun näkökulma, kun mä oon tullut ihan toista kautta, enkä välttämättä olis ikinä päätenyt tälle alalle loppujen lopuksi jos olisin kouluttautunut siihen. Mulla olis tyssänyt varmaan niihin jalometalleihin ja pikkutarkaan työskentelyyn. Niin se on huolestuttavaa, jos ihmiset valmistuu ja välttämättä heti ei ookaan myyvää ideaa, mistä ne sitten saa elantonsa. Ja voi olla, että tulee pettymystä siihen, ettei sitten ajaudukaan sille alalle, mikä tuntuu. Eihän se sinänsä oo dramaattista, voihan olla, että myöhemmin... niinkuin ittelläkin, että on syntynyt jotain ihan muuta, kuin mitä alun perin ajatellut.

Tapaatko pohtia, mihin koruja tarvitaan?

Kyllä. Kauneus on arvo, jota ei voi painottaa liiaksi. Mun mielestä on ihana kattoa sellaista 55-vuotiasta naista, jolla jo vähän ikä näkyy ja kaikkea. Ja sitten se on sillä lailla, että ei hänelle sovi roikkuvat korvakorut ja sitten kun mä sanon, että tässä nyt vois kokeilla, kun nyt on tämmöinen korujen aika. Sitten kun se katsoo ja mä näen, että sillä pikkuisen hymynkare häivähtää, kun se näkee peilistä itsensä ja sille tuleeikin semmoinen, että eipä tuo yhtään pöllömmältä näytäkään tuo ihminen tuolla. Silloin kun mä

näen ihmisissä, että se nostaa jotenkin arjen yläpuolelle ja voi katsoa itseään, että onpas se söpö tai nätti tai täähän pukee mua tai jotain. Mä ajattelen, että se on niin osa naiseutta ja jotain sellaista peruskysymystä, oonko mä kaunis tai jotenkin riittävä. Ja siihen ei tarvi edes ulkopuolisten vastata, jos pystyy itseään katsomaan hyväksyvästi. Tää auttaa osittain siihen.

Mä tein joskus tiaroja ja kruunuja vähän kuin näyttelyluonteisesti ja sitten mä järjestin sellaisen tapahtuman, missä oli sellainen kruusattu peili ja ihmiset sai kokeilla niitä kruunuja. Se oli ”Kruunuja kuninkaan tyttärille” projekti ja sitten mä siinä itse nautiskelin kattella sitä, kun ihminen laittaa kruunun päähänsä, niin sen ryhti nousee kymmenen senttiä. Se, että voi alleviivata sitä, että oot arvokas ja oot kaunis.

[Mikä on mielestäsi korujen tärkein tarkoitus?](#)

Korostaa hyviä piirteitä, kiinnittää huomiota niihin asioihin, mitkä korostaa sen ihmisen niitä puolia mitä se haluaa, että korostetaan.

[Mikä on se pohjimmainen syy miksi juuri sinä haluat luoda koruja?](#)

Mä haluan tehdä asioita, mitkä on kauniita. Mä haluan luoda kauniita asioita, mitkä itseäni elähdyttää. Mutta ei niiden välttämättä tarvi olla koruja. Ne voi olla myös sisustus- ja muita juttuja, mutta koruja muiden muassa.

Opponentin puheenvuoro

Taina Valkkio-Loponen

Polkuja- Tutkielma korujen tekemisen motivaatioista

Lähdin Tainan opponentiksi avoimin ja iloisin mielin. Aihe, jonka Taina esitti, kuulosti mielestäni kiinnostavalta ja tutkimisen arvoiselta. Se on aihe, jota itsekin on tullut mietityksi opiskelujen eri vaiheissa. Se miten eri polut luovat uusia mahdollisuuksia on mielestäni kiehtovaa. Taina aloitti prosessin hyvillä mielin ja innostuneena. Hän tiedosti vaikeudet, jotka tulisivat olemaan edessä niin aikataulun, tuotteiden valmistuksen, kuin työn rajauksenkin kanssa. Taina lähti siitä lähtökohdasta liikkeelle, että työn tekeminen olisi mahdollisimman mielekästä hänelle itselleen. Tästä esimerkkinä oli päätös tehdä itse jokainen koru, eikä antaa osia luovasta prosessista jollekin toiselle. Mielestäni päätös oli rohkea ja juuri oikea Tainalle.

Ulkopuolisen silmin näytti siltä, että koko prosessin ajan Tainan ajatukset hyrräsivät ja kehittyivät eteenpäin, mutta teoiksi se muuntautui joskus tuskastuttavankin hitaasti. Ajatusten kirjalliseksi tuominen tuntui olevan Tainalle ajoittain vaikeaa, mikä oli osasyynä viivästyneeseen aikatauluun. Taina piti kuitenkin koko prosessin ajan mielessään päämäärän ja jaksoi rämpiä vaikeuksiensa läpi. Vaikka joskus työ tuntui raskaalta, muisti Taina pitää yllä positiivisen asenteen ja tekemisen meiningin, mitä oli ilahduttavaa katsella.

Tekstissä näkyy selkeästi kaikki se aivotyöskentely, joka oli jatkuvasti läsnä opinnäytetyö prosessissa. Teksti on ytimekäs ja selkeä, ja hyvin rajattu, kun ajatellaan sitä vaihtoehtoisten polkujen

määrää, joka Tainalla oli mielessään opinnäytetyön alkaessa. Aiheen tärkeät osat ja elementit tulevat hyvin esiin, eikä lukiessa synny epäselvyyksiä. Joitakin kohtia tekstissä olisi voinut laajentaa ja pohtia itsenäisesti lisää. Omat pohdinnat ovat kuitenkin mielekkäitä lukea ja herättävät uusia ajatuksia ja kysymyksiä lukijassa, mikä kasvattaa mielenkiintoa aihetta kohtaan. Haastattelut ovat kokonaisuudessaan mielenkiintoista luettavaa ja niistä on osuvasti poimittu tärkeimmät aiheeseen liittyvät pointit ja ajatukset.

Koruissa on käytetty mielenkiintoisia materiaaleja. Betonin karheus rintaneulassa luo erikoisen kontrastin sarjatuotetun hopean kiillolle. Rannekkeista on luotu uutta tekstuuria ja kerroksia, vanhoista muistoista on luotu uusia. Teoksia katsoessa huomaa eri lähtökohdat ja niiden vaikutuksen työskentelyyn. Turhaa oli pelko siitä, että koruista ja niiden prosesseista tulisi liian samankaltaiset. Kyseessä on sarja, mutta tunnelmat korujen välillä muuttuu mielenkiintoisella tavalla. Mielestäni uusien polkujen ja lähtökohtien etsiminen näkyy sarjassa kauniisti.

Haluan kiittää Tainaa tästä mahdollisuudesta seurata prosessia ja olla tukena. Ajatusten vaihto rikastutti mieltäni ja toivon, että hän sai työstään ja tekemisestään yhtä paljon iloa irti, kuin minä sain prosessia seurattessani. Toivon, että hän pitää kiinni siitä kaikesta tekemisen ilosta ja voimaannuttavasta energiasta, jonka hän haastatteluillaan ja luovalla prosessillaan hankki itselleen.

Kiitos ja onnea tuleviin koitoksiin.

Toivoo: Hanneli Ollikainen